

CONCEPT OF MUNICIPALITY CHONBURI COAST PUBLIC
DEVELOPMENT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES .
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2006

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2006

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวคิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะ
ริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

นักศึกษา

นายนิรุทธิ์ แซ่ตั้ง

รหัสประจำตัว

44064036

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิตสาขารวมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2549

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ. ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวคิดการพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
เทศบาลเมืองชลบุรี โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสำรวจ เก็บข้อมูล
ลักษณะสภาพทางกายภาพโดยการสำรวจด้วยตัวเอง และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามด้วย
วิธีการสุ่มจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล แบ่งออกเป็น
2 ประเภท ได้แก่ พื้นที่ราชการ และพื้นที่พักผ่อน ซึ่งพื้นที่ขาดการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อม
ให้มีประโยชน์ และปัญหาพื้นที่ริมชายฝั่งมีความสกปรกทางด้านขยะมูลฝอย และขาดการทำให้
เกิดจุดชมวิวที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ให้สวยงาม

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ

1. สามารถวางแผนนโยบายของชุมชนเขตเทศบาลเมืองชลบุรีให้เกิดการพัฒนา และเติบโต
ในอนาคต
2. ใช้งานวิจัยเป็นแนวทางสำหรับพื้นที่ที่มีการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ และภูมิทัศน์
ผู้วิจัยได้กำหนดแนวความคิดในการพัฒนาสภาพแวดล้อมโดยกำหนดเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้
 1. ย่าน กำหนดปรับปรุงสภาพแวดล้อม และ ให้มีการใช้งานมากที่สุด
 2. ที่ว่างโล่ง กำหนดบริเวณไม่ให้มีรูปแบบที่ซับซ้อน และ ให้มีชีวิตชีวาที่มีสีส้ม
 3. เส้นทางสัญจร กำหนดจุดพื้นที่จอดรถเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้การสัญจรทางเท้า
 4. ที่หมายตา ส่งเสริมพื้นที่ชายฝั่งเพื่อเพิ่มจุดสนใจ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่น
 5. อาคาร และ สิ่งประกอบบริเวณ กำหนดส่วนบริการต่างๆ เพื่อความสะดวกสบาย และ
เป็นระเบียบต่อผู้มาใช้ เช่น ม้านั่ง ห้องน้ำ ถังขยะ ไฟฟ้าแสงสว่าง ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตั้งอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Concept Of Municipality Chonburi Coast Public Development
Student	Mr.Nirut Saetang
Student ID.	44064036
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2006
Thesis Advisor	Assistant Professor Somphon Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr. Iertlak Klinhom

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and exploring the development point of view of the Chonburi Coast public area. To assign the tools of this study, used two methods to collect the data. First, personal observation of physical objects. Second, collecting data by distributing the questionnaires to random sampling of total population and setting frequency and percentage as a statistical evaluation.

As a result, this research found that the physical conditions of seashore area are divided into two types which are public area and non-public area. The problems of those two areas are lack of establishing sightseeing point.

The ways of using the land as follow,

1. Able to plan a municipality government policy in order to establish the development and growth in the future.

2. Use this research as the path for developing public space.

The details of development point of view by research are assigned use.

1.) District area is assigned to be developed and efficiently use.

2.) Unoccupied land is assigned to have an uncomplicated pattern and colorful.

3.) Paths is assigned to have a car parks for safety of sidewalk users.

4.) Landmark for promoting and increase the attractiveness at seashore.

5.) Building and other components are assigned to have variety of services for convenience and tidiness for example, bench, restroom, recycle bin, and electricity, etc.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 คำนิยามศัพท์เขตเทศบาลเมืองชลบุรี.....	4
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ความเป็นมาของเมืองชลบุรี.....	5
2.1.1 ชุมชนโบราณ.....	5
2.1.2 อำเภอเมืองชลบุรี.....	6
2.1.3 เทศบาลเมืองชลบุรี.....	7
2.2 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.....	8
2.2.2 แผนพัฒนาจังหวัด.....	8
2.2.3 แผนพัฒนาเมืองชลบุรี.....	9
2.2.4 กฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.3 สภาพแวดล้อมของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล.....	11
2.3.1 สิ่งแวดล้อมสาธารณูปโภค สาธารณูปการ.....	18
2.3.2 วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของเทศบาลเมืองชลบุรี.....	20
2.3.3 การใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับระบบและรูปแบบสาธารณะของภูมิทัศน์เมือง.....	28
2.4.1 เมืองและการท่องเที่ยว.....	39
2.4.2 ย่านและที่รวมกิจกรรมความหมายของคำว่าย่าน.....	43
2.4.3 ที่ว่างโล่ง.....	46
2.4.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา.....	51
2.4.5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ.....	52
2.4.6 แนวความคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก.....	54
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
2.5.1 โครงการปรับปรุงย่านพาณิชยกรรมชุมชนเมืองสมุทรปราการ.....	70
2.5.2 โครงการวางแผนพัฒนาชุมชนเมืองแสนสุข.....	71
2.5.3 โครงการปรับปรุงชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา.....	73
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	76
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	76
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	77
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	79
4.1.1 การสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	79
4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง.....	81
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม.....	95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	105
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	105
5.2 การอภิปรายผล.....	108
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	110
5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	110
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมและควบคุมพื้นที่.....	111
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการ.....	123
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	129
ประวัติผู้เขียน.....	132

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การใช้ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี พ.ศ.2520 และ 2526.....	24
2.2 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกอาคารและสิ่งก่อสร้าง....	55
2.3 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางสัญจร และที่จอดรถ.....	66
4.1 การจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะช่วงเช้า.....	95
4.2 การจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะช่วงเย็น.....	98
4.3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในพื้นที่สาธารณะ.....	101
5.1 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่.....	112

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โครงสร้างการจัดองค์กรเทศบาลที่เสนอแนะใหม่.....	3
2.2 แผนที่ท่องเที่ยวเมืองชลบุรี.....	14
2.3 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม.....	15
2.4 แสดงการพัฒนาพื้นที่เขตเทศบาลเมืองชลบุรี.....	16
2.5 แสดงพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล.....	17
2.6 แสดงการแข่งขันประเพณีวิ่งควาย.....	21
2.7 ย่านพาณิชยกรรม.....	26
2.8 ย่านสถานที่ราชการ.....	26
2.9 บริเวณสวนสาธารณะ และออกกำลังกาย.....	27
2.10 แสดงขนาด และการกระจายตัวประชากรของชุมชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปี 2543.....	28
2.11 แสดงรูปแบบเครือข่ายถนน.....	36
2.12 ป้ายและสิ่งประกอบอาคารที่ไม่เป็นระเบียบ.....	41
2.13 แสดงตัวอย่างของย่าน.....	44
2.14 แสดงลานเพื่อใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจ.....	48
2.15 แสดงบริเวณลานที่มีขอบเขตแยกออกกับการสัญจร.....	48
2.16 แสดงลานเพื่อความสะดวกของผู้ใช้บริการ.....	49
2.17 แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมฝั่งเพื่อกิจกรรมของเมือง.....	50
2.18 แสดงการติดตั้งป้ายที่ไม่ควรปิดบังการระบายอากาศ.....	53
4.1 แสดงการใช้ที่ในปัจจุบันของพื้นที่.....	80
4.2 แสดงส่วนพักผ่อนสวนสุขภาพ.....	81
4.3 แสดงส่วนพักผ่อนต้ำหนักน้ำ.....	81
4.4 แสดงส่วนพักผ่อนเฉลิมพระเกียรติ ร.9.....	81
4.5 แสดงศาลาเทศบาลเมืองชลบุรี.....	82
4.6 แสดงศาลแขวงชลบุรี.....	82
4.7 แสดงอาคารพักอาศัย.....	83
4.8 แสดงอาคารพักอาศัยตรงข้ามศาลแขวงชลบุรี.....	83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.9 แสดงพื้นที่โล่งบริเวณหน้าศาลแขวงชลบุรี.....	84
4.10 แสดงพื้นที่ลานกิจกรรมข้างศาลแขวงชลบุรี.....	84
4.11 แสดงแผนที่ผลการสำรวจที่ว่างโล่ง.....	85
4.12 แสดงแผนที่การสำรวจบริเวณสาธารณะ.....	86
4.13 แสดงแผนที่การสำรวจทางสัญจร.....	87
4.14 แสดงอาคารที่หมายตาในพื้นที่.....	88
4.15 แสดงหอพระ.....	88
4.16 แสดงเรือนจำทัณฑสถานหญิงชลบุรี.....	89
4.17 แสดงหอสมุดแห่งชาติชลบุรี.....	89
4.18 แสดงแผนที่การสำรวจที่หมายตา.....	90
4.19 แสดงร้านขายอาหารในบริเวณ.....	91
4.20 แสดงพื้นที่ริมชายฝั่ง.....	91
4.21 แสดงทางเท้าในบริเวณ.....	92
4.22 แสดงที่ทิ้งขยะในบริเวณ.....	92
4.23 แสดงแผนที่ผลการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวก.....	94
5.1 แสดงการพัฒนาพื้นที่.....	116
5.2 แสดงแนวคิดการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ.....	117
5.3 แสดงแผนผังการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ.....	118

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองชลบุรีในปัจจุบันมีการพัฒนาการมาหลายศตวรรษ ในระยะหลังเมืองมีความสำคัญยิ่งขึ้น มีฐานะเป็นเมืองหลักตามแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศเป็นจุดเชื่อมต่อของศูนย์กลางการขนส่งระหว่างประเทศทั้งทางทะเลและทางอากาศ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับต้นๆของประเทศ เป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรม การเงิน การบริการและการศึกษาของภูมิภาค ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดนี้ สูงสุดเป็นอันดับต้นของประเทศ ดังนั้นการจัดสัดส่วนของเมือง ความสวยงามในด้านภูมิทัศน์ ความเป็นระเบียบของเทศบาลเมืองชลบุรี มีความจำเป็นต่อภาพรวม จากสภาพปัจจุบันในเทศบาลเมืองชลบุรี มีการขยายตัว ซึ่งขาดกระบวนการวางแผนจัดการ และพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสม หากไม่มีการวางแผนจะเกิดผลต่อภาพของเมือง ซึ่งพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีเป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครองของเมือง และเศรษฐกิจสังคมของจังหวัด เนื่องจากเป็นพื้นที่ราชการต่างๆ ที่ประชาชนภายนอก และภายในพื้นที่ที่จำเป็นต้องมาติดต่อจึงได้รับการกำหนดบทบาท และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาระดับต่างๆ ทั้งในระดับชาติซึ่งได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนระดับจังหวัด และแผนพัฒนาเมือง

จากการตระหนักถึงความจำเป็น และความสำคัญในการเตรียมการพัฒนากิจกรรมบริการสาธารณะต่างๆ ตามภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของเทศบาลให้เป็นระบบ และมีกรอบทิศทางที่ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พื้นที่บริเวณสาธารณะริมชายฝั่งทะเลขาดการวางแผนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และภูมิทัศน์ของเทศบาลเมืองชลบุรี การใช้พื้นที่สาธารณะส่วนใหญ่ไม่มีการบำรุงรักษา ปรับปรุง อีกทั้งการใช้พื้นที่บางส่วนไม่เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น บริเวณหน้าศาลจังหวัด เป็นต้น ทั้งยังขาดการจัดวางพื้นที่โล่งอย่างไม่เหมาะสม เพื่อกิจกรรมชุมชน เพื่อจัดเทศกาลต่างๆ และทางเท้า รวมถึงพื้นที่ริมชายฝั่ง ทั้งยังการจัดพื้นที่สวนสาธารณะที่ขาดการดูแล ซึ่งบริเวณพื้นที่ที่กล่าวมานั้นเป็นภาพลักษณ์ และ จุดศูนย์กลางของเทศบาลเมืองชลบุรี

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล โดยทำการศึกษาด้านกายภาพ และศึกษาถึงรูปแบบสัดส่วนทางด้านภูมิทัศน์ ประกอบกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อกำหนดรูปแบบของการพัฒนา และปรับปรุงให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้ในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การพัฒนาเมืองที่สวยงาม และ ร่มรื่นทำให้ผู้อยู่อาศัยมีสุขภาพดีกว่า และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนได้มากกว่าเมืองที่น่าเกลียด และ ร้อน (เดชา บุญค้ำ. 2543 : 6)

สิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ และ จำได้จากสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นระบบ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2544 : 153 – 154) กล่าวคือ มีการจัดระเบียบเกิดขึ้นไม่มากก็น้อย เขาจะเรียกว่าระบบมโนทัศน์ (Conceptual System) ที่เกิดขึ้นภายในจิตแทนสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายนอก เนื่องจากระบบมโนทัศน์ในจิตของมนุษย์นั้นมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงอาจกล่าวถึงระบบมโนทัศน์จากแนวทางการศึกษาระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมกายภาพเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันมีส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

1. จินตภาพ ได้แก่ ส่วนที่ปรากฏทางจิตของสภาพแวดล้อมกายภาพที่รับรู้ผ่านทางทัศนกร จินตภาพในที่นี้เน้นความสำคัญที่คุณสมบัติทางกายภาพที่มีผลต่อการเกิดจินตภาพ
2. ระยะเวลาขอบเขต ได้แก่ ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งองค์ประกอบที่เกิดเป็นจินตภาพ โดยเน้นความสำคัญที่ระยะเวลา และหรือขอบเขต
3. ความหมาย ได้แก่ ส่วนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าสิ่งที่ปรากฏในจินตภาพนั้นคืออะไร มีหน้าที่ใช้สอยประการใด และก่อให้เกิดความรู้สึก และทัศนคติประการใด ความหมายในที่นี้ จึงรวมทั้งความหมายการหน้าที่ใช้สอย และความหมายทางอารมณ์

การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน : เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ลักษณะดังนี้

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่

- ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างผาสุก
- มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ
- มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ลักษณะเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองชลบุรีมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

- เป็นเมืองอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- เป็นเมืองอยู่ดีมีสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมืองที่ให้ความสำคัญกับประชาชน (โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง เทศบาลเมืองชลบุรีและปริมณฑล. 2546 : 2/10-2/10)

1.3.1 ศึกษาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

1.3.1.1 ประวัติการพัฒนาพื้นที่

1.3.1.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

1.3.1.3 ภูมิทัศน์เมือง

1. ย่าน

2. ที่ว่างโล่ง

3. เส้นทางสัญจร

4. ที่หมายตา

5. สิ่งก่อสร้าง และ สิ่งประกอบบริเวณ

1.3.2 ศึกษาความต้องการของประชากรในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี

1.3.2.1 การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่

1.3.2.2 อาคารและสิ่งประกอบ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1.4.1 ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมือง จำนวน 41,345 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมือง จำนวน 300 คนโดยการสุ่มอย่างเจาะจงจากเขตพื้นที่ได้แก่ พื้นที่สาธารณะช่วงเช้า 150 คน และพื้นที่สาธารณะช่วงเย็น 150 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 สภาพพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

1.4.2.2 ความต้องการของประชาชนในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

1.4.1.3 ภูมิทัศน์และรูปแบบสวนสาธารณะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา คือบริเวณพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเขตเทศบาลเมืองชลบุรี มีเนื้อที่ประมาณ

เทศบาลเมืองชลบุรีมีเนื้อที่ประมาณ 48 ตร.กม. หรือ 30 ไร่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตตำบลมะขามหย่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ถนนวชิรปราการ (หน้าสำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี)
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เขตตำบลบ้านสวน(ทางไปเมืองใหม่)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย

1.5 คำนิยามศัพท์เขตเทศบาลเมืองชลบุรี

1.5.1 พื้นที่สาธารณะ หมายถึง พื้นที่ที่ประชาชนทั่วไปสามารถมาใช้ประโยชน์ และมีสิทธิ์ในการใช้เท่าเทียมกัน รวมถึงต้องอยู่ในกฎระเบียบที่ตั้งไว้ในพื้นที่เหมือนกันเพื่อความเรียบร้อยต่อพื้นที่ และ ประชาชนในบริเวณ

1. ประเพณีวัฒนธรรมของประชากรในเขตเทศบาลเมือง หมายถึง งานเทศกาลต่างๆ ที่มีประชาชนร่วมในงานและมีการจัดเป็นประจำทุกๆ
2. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หมายถึง เป็นชุมชนที่มีการจัดระบบระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ โรงเรียน ศูนย์บริการชุมชน สถานฝึกอบรมอาชีพ โรงเรียน สาธารณะสุข ระบบกำจัดขยะ รวมถึงการดำรงชีวิตและประโยชน์ใช้สอยในชุมชนให้เหมาะสมกับคนในชุมชน ทั้ง ขนาด รูปร่าง ตำแหน่ง ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนและงานสถาปัตยกรรม
3. การใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง การใช้พื้นที่ในบริเวณเทศบาลเมืองชลบุรีโดยการนำพื้นที่มาปลูกสิ่งก่อสร้างต่างๆเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับในพื้นที่นั้นๆ
4. ภูมิทัศน์เมือง หมายถึง การเกี่ยวข้องกับลักษณะทางด้านกายภาพ และ ทางด้านทัศนียภาพของมุมมองที่สวยงาม

1.5.2 ความต้องการของประชากร หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบสาธารณะ และการพัฒนาปรับปรุงเพื่อกิจกรรมของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

1. ประเภทรูปแบบพื้นที่สาธารณะ หมายถึง การจัดบริเวณสวนสาธารณะและแบ่งกลุ่มพื้นที่ในลักษณะต่างๆ
2. ด้านกิจกรรม หมายถึง การจัดงานประเพณีต่างๆ งานส่งเสริมทางภาครัฐและเอกชน
3. อาคารและสิ่งประกอบ หมายถึง ป้ายโฆษณาต่างๆ ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ถึงขยะ

เอกสารนี้ ~~เอกสารที่~~สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่ริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ความเป็นมาของเมืองชลบุรี
- 2.2 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 สภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบและรูปแบบของภูมิทัศน์เมือง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาของเมืองชลบุรี

2.1.1 ชุมชนโบราณ

เมืองโบราณที่สำคัญต่อประวัติศาสตร์ของชลบุรี เมืองแรกที่ควรกล่าวถึงนั่นคือ "เมืองพระรถ"
เมืองพระรถจัดอยู่ในสมัยทวารวดีถึงสมัยลพบุรี เมื่อราว 1,400-1,700 ปีล่วงมาแล้ว แต่เป็นที่น่า
เสียดายว่าเมือง ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองในอดีตกลับหลงเหลือเพียงซากกำแพงเมืองบางส่วนเท่านั้น
พื้นที่ส่วนใหญ่ถูกปรับให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม

ล่วงมาในสมัยสุโขทัย เมื่อราว 600ปีก่อน มีชุมชนหนึ่งที่ต่อมาพัฒนาเป็นเมืองชื่อ "ศรีพะโร"
อันเป็นเมืองท่าบริเวณปากแม่น้ำบางปะกง เมืองศรีพะโรมีความสำคัญมากในขณะนั้น ก่อนลด
ความสำคัญลงหลังจากชาวเมืองพากันอพยพมาตั้งถิ่นฐานใหม่ทางตอนใต้ที่ตำบลบางปลาสร้อย
ด้วยทำเลที่จอดเรือดีกว่า และบางปลาสร้อยก็คือเมืองชลบุรีในปัจจุบันนั่นเอง

จากตำนานเล่ากันว่า เมืองศรีพะโรเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในแต่ละวันจะมีเรือสำเภา
เข้ามาจอดทำการค้าขายเป็นจำนวนมาก แต่ต่อมาถูกเศรษฐีชื่อพาลโกลิงเอาทรัพย์สมบัติของบรรดา
พ่อค้าด้วยวิธีการต่างๆ จนร่ำรวย แล้วนำทรัพย์สมบัติเหล่านั้นบรรทุกใส่เกวียนเพื่อหลบหนี แต่เมื่อ
เดินทางผ่านภูเขาสูงหนึ่งพลับภูเขาลูกนั้นเกิดแยกขาดออกจากกัน ต่อมาจึงเรียกภูเขานั้นว่าเขา
คอกขาด

ชื่อจังหวัดชลบุรีปรากฏขึ้นอีกครั้งในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสิน
หาราชได้ตีแหวกฝ่าวงล้อมพม่า ออกมาจากพระนครศรีอยุธยา แล้วมาพักแรมที่บางละมุง ก่อน
เดินทางไปตั้งฐานทัพที่ระยอง หลังสิ้นรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าตากสินฯ เมืองชลบุรีก็มาเข้า
สังกัดกรมท่าเรื่อยมานับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ครั้นถึงรัชกาลที่ 5 พระองค์ได้

เอกสารนี้เพื่อปรับปรุงการปกครองประเทศเสียใหม่แล้วโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองชลบุรีมาเข้าสังกัดกระทรวง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาดไทยโดยยุบเมืองบางละมุง เมื่อพหุสนธิคมให้มีฐานะเป็นอำเภอขึ้นตรงต่อจังหวัดชลบุรี(อำเภอเมืองชลบุรี. 2515 : 1-3)

2.1.2 อำเภอเมืองชลบุรี

อำเภอเมืองชลบุรีหรือเมืองชลบุรีนับได้ว่าเป็นเมืองหนึ่ง จากหลักฐานโบราณคดีที่ขุดพบซากเมืองโบราณ และเครื่องถ้วยชามสังคโลก ที่หมู่บ้านศรีพะโร ตำบลหนองไม้แดง ซึ่งสันนิษฐานว่าคงจะสร้างขึ้นในสมัยทวารวดี และเจริญต่อเนื่องถึงสมัยสุโขทัย สำหรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับเมืองชลบุรีนั้น มีปรากฏเป็นหลักฐานในแผนที่ไตรภูมิโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้ระบุชื่อตำบลเมืองชลบุรีไว้ 4 ตำบล คือ บางทราย บางปลาสร้อย บางพระเรือ (ปัจจุบันคือ บางพระ อยู่ในอำเภอศรีราชา) และบางละมุง (ปัจจุบันอยู่ในอำเภอบางละมุง) ในหนังสือคำให้การของชาวกรุงเก่าเล่าว่า “เมืองชลบุรีเคยส่งส่วยไม้แดงไปยังกรุงศรีอยุธยา” จึงสันนิษฐานว่าชื่อ ตำบลหนองไม้แดงในปัจจุบัน คงจะได้มาจากการมีป่าไม้แดงมากนั่นเอง นอกจากนี้จากทำเนียบศักดิ์นาหัวเมือง พ.ศ. 1919 ในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวง พระจ้าว) ได้ระบุชื่อเมืองชลบุรีใช้ในหัวเมืองชั้นจัตวา เมืองชลบุรีเริ่มเป็นที่รู้จัก และมีบันทึกในประวัติศาสตร์เมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาแตกเสียแก่พม่า พ.ศ. 2310 พระเจาตากสินได้ตีฝ่าวงล้อมพม่าพาทหารหนีมายังหัวเมืองภาคตะวันออก และได้แวะพักที่วัดใหญ่อินทาราม (ปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี) เมื่อพระองค์เดินทางไปถึงเมืองระยอง ขุนรามหมื่นชอง นายทองอยู่นกเล็ก ซึ่งเป็นกรรมการเมืองอยู่ได้ประทุษร้ายลอบโจมตีปล้นค่ายของพระองค์ พระองค์ได้ทำการต่อสู้อุนรามหมื่นชองหนีไปยังเมืองจันทบุรี นายทองอยู่นกเล็กหนีไปยังเมืองชลบุรี และยอมสวามิภักดิ์ด้วยดี พระองค์โปรดเกล้าให้เป็นเจ้าเมืองชลบุรี ช่วยเกลี้ยกล่อมชาวเมืองให้ร่วมเข้ากับกองทัพยกไปตีเมืองจันทบุรี เมื่อพระองค์ได้เมืองจันทบุรีแล้วทรงทราบว่านายทองอยู่นกเล็กประพฤติตัวไม่เหมาะสม เป็นโจรสลัดเที่ยวปล้นสดมภ์ทำความเดือดร้อนแก่ชาวบ้าน จึงยกกองทัพลงมาปราบแล้วปลดออกเสียจากตำแหน่งเจ้าเมือง แต่จะทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใครเป็นเจ้าเมืองอีกไม่แจ้ง ซึ่งมาปรากฏเมื่อตอนสิ้นรัชกาลว่า พระยาชลบุรี บุตรพระยาจักรี (หมุด) ต้นสกุล สมุทธานนท์ สมุหนายก อัครเสนาบดีคนแรกสมัยกรุงธนบุรีเป็นผู้รักษาเมือง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 1 ชื่อเมืองชลบุรีปรากฏในทำเนียบศักดิ์นาหัวเมือง ถูกจัดไว้เป็นหัวเมืองชั้นจัตวา ผู้รักษาเมืองมีตำแหน่งพระยาชลบุรี สังกัดกรมท่าในสมัยรัชกาลที่ 5 สังกัดอยู่ในมณฑลปราจีนบุรี ปัจจุบันอำเภอเมืองชลบุรีเป็นศูนย์กลางการราชการปกครองของจังหวัด และได้เปลี่ยนชื่อจากเดิมว่าอำเภอบางปลาสร้อย มาเป็นอำเภอเมืองตามพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 55 หน้า 660 วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 จากหลักฐานแผ่นจารึกรายนามนายอำเภอปรากฏชื่อขุนชนาอักษรเป็นนายอำเภอคนแรก (อำเภอเมืองชลบุรี. 2515 : 4-7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 เทศบาลเมืองชลบุรี

บริเวณพื้นที่เทศบาลเมืองชลบุรีปัจจุบันเดิมเป็นชุมชนเล็กๆ ตั้งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ปรากฏในทำเนียบคักดินาหัวเมืองว่าเป็นเมืองชั้นจัตวา และคงเป็นเมืองชั้นนี้เรื่อยมาจนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มิได้มีฐานะสูงขึ้นกว่านี้อีก

ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมืองชลบุรีเป็นเมืองท่า และศูนย์กลางการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก สมัยนั้นการคมนาคมติดต่อระหว่างชลบุรีกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง โดยทางทะเลสะดวกกว่าทางบก ดังนั้นศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเมืองชลบุรีในสมัยนั้น จึงอยู่ในบริเวณพื้นที่ชายทะเลระหว่างคลองสังฆะกับคลองบางปลาสร้อย ระบบเศรษฐกิจมีการพาณิชย์ การเดินเรือ และการประมงเป็นหลัก ชุมชนสมัยนั้นประกอบด้วยบ้านเรือนที่สร้างบนหาดเลน โดยบ้านเรือน จะตั้งเรียงรายสองข้างสะพานไม้ที่ทอดชันลงไปในทะเล และเรือเข้าเทียบถึงบ้านได้เวลาน้ำทะเลขึ้น

ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนนสุขุมวิท พ.ศ. 2480 ทำให้การคมนาคมสะดวกรวดเร็วกว่าทางเรือ ความสำคัญทางเศรษฐกิจของชุมชนชายทะเลจึงค่อยๆ ลดลง และเคลื่อนตัวมาเจริญบนบกในบริเวณถนนสุขุมวิท กับถนนวิจิตรปราการแทน ชุมชนชายทะเลได้เปลี่ยนสภาพกลายเป็นที่อยู่อาศัย และชุมชนแห่งใหม่ระหว่างถนน 2 สายข้างต้นได้เจริญเติบโตกลายเป็นแหล่งการค้าและธุรกิจที่สำคัญของเมืองชลบุรี จนได้รับการจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลเมืองชลบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2478 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 เล่ม 52 หน้า 1651 – 1656 (เทศบาลเมืองชลบุรี. 2527 : 2 – 3) โดยเขตเทศบาลเมืองชลบุรีประกอบไปด้วย ตำบลบางปลาสร้อย ตำบลมะขามหย่ง และตำบลบ้านไชด์

2.2 นโยบายและแผนพัฒนาเกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544 – 2549) แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี ตลอดจนแผนงาน และโครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาที่มีผลต่อเทศบาลเมืองชลบุรี

เทศบาลเมืองชลบุรีเป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครอง และเศรษฐกิจสังคมของจังหวัด ประกอบกับที่ตั้งที่เหมาะสมและมีการตั้งถิ่นฐานมายาวนาน จึงได้รับการกำหนดบทบาท และแนวทางการ พัฒนาในแผนพัฒนาระดับต่างๆ ทั้งในระดับแผนชาติได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนระดับจังหวัด และแผนพัฒนาเมืองโดยมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และต่อเนื่องในแผนฯ ฉบับที่ 6 และ 7 ได้กำหนดการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นแผนยุทธศาสตร์ตามเป้าหมายการ

กระจายความเจริญ และการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันได้จัดให้มีการบริการด้านสังคม โดยการพัฒนาฝีมือแรงงานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และควบคุมสภาพแวดล้อม สำหรับเมืองชลบุรีนั้น มีนโยบายการพัฒนาให้เป็นชุมชนหลัก มีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบริหารการปกครอง พาณิชยกรรม การบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการคมนาคมขนส่งของจังหวัดอนุภาค และภาค โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาสรุปได้ดังนี้

1. สร้างโครงข่ายความเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่งหลัก ให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และภาคเมืองของพื้นที่เป้าหมายโครงการ
2. พัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องและเชื่อมโยง กับเขตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน
3. ให้ความสำคัญกับการศึกษาทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการศึกษาระดับสูงที่มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับเทคโนโลยีของการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และภาคเมือง
4. พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยว และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติจะทำให้เมืองชลบุรีมีบทบาทในอนาคต

2.2.2 แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.2.2.1 การพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย

1. โครงการที่สำคัญตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ โครงการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน
2. กิจกรรมด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม
3. กิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม

2.2.2.2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จังหวัดชลบุรีมีพันธกิจที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ 6 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาเมืองน่าท่องเที่ยวได้แก่ การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ระดับนานาชาติ

2. การพัฒนาเป็นเมืองอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

3. การพัฒนาจังหวัดเป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรมของภาคตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การฟื้นฟูภาคเกษตรกรรม และพัฒนาชนบทให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
5. การพัฒนาคุณภาพชีวิต และสภาพแวดล้อม โดยการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ประวัติศาสตร์ และส่งเสริมเอกลักษณ์ ของจังหวัด การทำให้ดีขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบของชุมชน และการลดปัญหาสังคม
6. การพัฒนาการบริหารราชการให้มีขีดความสามารถรองรับความเจริญเติบโตของจังหวัด

2.2.3 แผนพัฒนาเมืองชลบุรี

แผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรีระยะปานกลาง 5ปี (พ.ศ.2545-2549) จัดทำโดยงานวิเคราะห์นโยบายและแผนกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองชลบุรีเป็นแผนกำหนดขึ้นจากการพิจารณาถึงศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นประกอบด้วยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ต่อไปนี้

1. เป็นเมืองที่คนในชุมชน และสังคมที่มีคุณภาพที่ดี ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขปลอดภัย เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ทั้งด้านปัญญาและจิตใจและ เปิดโอกาสในการก่อร่างสร้างคนโดยประชาชนทุกระดับของสังคมมีโอกาสได้รับการบริการสาธารณะที่ทัดเทียมกัน รวมทั้งมีการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่า และเอกลักษณ์วัฒนธรรมของเมืองและชุมชนตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบทอดต่อเนื่องไปสู่คนรุ่นหลัง

2. เป็นเมืองที่มีฐานการผลิตที่สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และชุมชน รวมถึงการพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจที่ดีและมีความมั่นคงทั้งในเมืองและพื้นที่ชนบท ตลอดจนมีความสะดวกในการเดินทางเพื่อการประกอบอาชีพ และการอยู่อาศัย

3. เป็นเมืองที่มีการบริหารงานพัฒนาอย่างมีระบบโปร่งใส มีความยุติธรรมมีความรับผิดชอบและมีการกระจายบทบาทที่ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าร่วมในการวางแผน

ด้วยวิสัยทัศน์ เทศบาลเมืองชลบุรีได้จัดทำแนวคิดหลักของการพัฒนาเมืองยั่งยืน ร่วมกับนโยบายของรัฐบาลในภาพรวมนโยบายกระทรวงมหาดไทย นโยบายเน้นหนักของกรมการปกครอง และนโยบายของคณะเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรีได้กำหนดแผนพัฒนาแบ่งออกเป็น

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ด้านการเมืองและการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยสรุป เมืองชลบุรีมีนโยบายและแผนพัฒนาอยู่ใน แผนระดับต่างๆ ทั้งระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับเทศบาล โดยมีแผนครอบคลุมกิจกรรมทุกด้าน เพื่อคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่และยั่งยืนอย่างไรก็ตามยังขาดการบูรณาการ (Integration) ในระดับพื้นที่ (Physical Aspects) ปริมาณพล พ.ศ. 2546-2565 ซึ่งเป็นแผนที่เกิดขึ้นโดยท้องถิ่นและมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแท้จริง

จากนโยบายแผนและโครงการต่างๆ คณะที่ปรึกษาได้กำหนดกรอบวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองชลบุรี และปริมาณพลใน พ.ศ. 2565 ไว้ดังนี้

1. เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การศึกษา การขนส่ง สื่อสาร และโทรคมนาคมตลอดจนอุตสาหกรรมบริการ
2. เป็นเมืองที่น่าอยู่
3. เป็นเมืองแห่งอนาคต (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ. 2546 : 2/3-2/6)

2.2.4 กฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

2.2.4.1 ด้านผังเมือง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองซึ่งประกาศใช้แล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้มีอยู่ทั้งหมด 11 หมวด แบ่งเป็น 84 มาตรา กล่าวถึงคณะกรรมการผังเมือง การสำรวจเพื่อวาง และจัดทำผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะ การใช้บังคับการรื้อย้าย หรือตัดแปลงอาคาร การอุทธรณ์ และบทกำหนดโทษพระราชบัญญัตินี้จัดเป็นกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์ และวิธีการวางผังเมือง ข้อกำหนดในผังเมืองอาจครอบคลุมถึงเรื่องต่อไปนี้

1. อัตราส่วนของพื้นที่อาคารต่อที่ดิน (Floor Area Ratio – Far) หมายถึงอัตราส่วนของพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ทั้งหมดของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งอยู่ต่อเนื่อง และเป็นอาณาบริเวณเดียวกันกับพื้นที่อาคาร
2. อัตราส่วนของพื้นที่อาคารปกคลุมดิน (Ground Area Coverage – Gac) หมายถึงอัตราร้อยละของพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดินต่อพื้นที่ทั้งหมดของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งอยู่ต่อเนื่อง และเป็นอาณาบริเวณเดียวกันกับพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดินต่อพื้นที่ทั้งหมดของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งอยู่ต่อเนื่อง และเป็นอาณาบริเวณเดียวกันกับพื้นที่อาคารนั้นตั้งอยู่
3. อัตราส่วนที่เว้นว่าง (Open Space Ratio – OSR) เป็นการกำหนดว่าที่ดินแปลงหนึ่งที่มีอาคารตั้งอยู่จะต้องจัดให้มีพื้นที่เปิดโล่งว่างโดยไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆ เลยจำนวนหนึ่ง
4. ระยะเยื้องร่นของอาคาร (Set – Back Requirement) เป็นการกำหนด

แนวด้านนอกของอาคารสิ่งปลูกสร้างโดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เนื้อที่ดินเฉลี่ยน้อยที่สุดต่อที่อยู่อาศัยหนึ่งๆ (Minimum Area Per Dwelling) คือ การกำหนดขนาดของแปลงที่ดินที่จะนำมาใช้ในการปลูกสร้างอาคาร ประเภทพักอาศัย พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม

6. ระยะห่างระหว่างอาคาร (Minimum Spacing of Building) คือ การกำหนดระยะห่างระหว่างอาคาร

2.2.4.2 ด้านกฎหมาย

มาตรการด้านทางกฎหมาย สามารถใช้บังคับให้การพัฒนาเมืองเป็นไปตามแนวทางของแผนที่เสนอไว้ กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมลักษณะทางกายภาพของอาคารในด้านความมั่นคง แข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย และที่เว้นว่างได้แก่ การถอยร่นอาคารจากแนวที่ดิน การกำหนดความสูง เป็นต้น

2. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมบางประเภท ซึ่งถ้าทำเพื่อการค้าให้ถือว่า เป็นการค้าน่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

3. กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522

3.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2.3 สภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล

พื้นที่สาธารณะริมฝั่งทะเลตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรีบริเวณริมฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย มีเนื้อที่ประมาณ 48 ตร.กม หรือ 30 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลบางปลาสร้อย โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตตำบลมะขามหย่ง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ถนนอชิรปราการ(หน้าสำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี)
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เขตตำบลบ้านสวน(ทางไปเมืองใหม่)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย

ลักษณะภูมิอากาศ

อุณหภูมิทั้งปีสูงสุด 37.5 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์ และอุณหภูมิต่ำสุด 17.4 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม

- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน มีนาคม-มิถุนายน 30.27 องศาเซลเซียส

- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน กรกฎาคม-ตุลาคม 29.78 องศาเซลเซียส

- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ 27.86 องศาเซลเซียส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณน้ำฝนทั้งปี 89.23 มิลลิเมตร

- ปริมาณน้ำเฉลี่ยเดือน มีนาคม-มิถุนายน 98.80 มิลลิเมตร
- ปริมาณน้ำเฉลี่ยเดือน กรกฎาคม-ตุลาคม 147.25 มิลลิเมตร
- ปริมาณน้ำเฉลี่ยเดือน พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ 25.70 มิลลิเมตร

ทิศทางลมในแต่ละฤดู

อิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้อากาศมีความชุ่มชื้นและฝนตกตลอดฤดู

โดยอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศเย็นและแห้งแล้ง ซึ่งจะอยู่ประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ นอกจากนี้ยังมีกระแสน้ำที่พัดจากทะเลจีนใต้สู่อ่าวไทยทางทิศใต้ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลเมืองชลบุรี ลักษณะพื้นที่ขนานไปกับแนวชายฝั่งทะเล ชายฝั่งทะเลของพื้นที่มีลักษณะเป็นชายเลนไม่มีหาดทรายตลอดแนว พื้นที่เทศบาลเมืองชลบุรีถูกล้อมรอบด้วยภูเขา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีเขาสุวรรณซึ่งสูงประมาณ 100 เมตร และทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ เขาน้อย ซึ่งสูงประมาณ 60 เมตร ส่วนทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ เขาชมภู เขานมสาว เขางาม เขาลานวัว เขายาว และเขาเชิงเทียน ซึ่งมีความสูงลดหลั่นลงมาตั้งแต่ 174 เมตร ถึง 626 เมตร สำหรับพื้นที่ราบในเขตเทศบาลเมืองชลบุรีนั้นมีค่าระดับเฉลี่ยประมาณ 3.74 เมตร ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูง แต่เนื่องจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงกว่าระดับน้ำสูงสุดประมาณ 2 เมตร

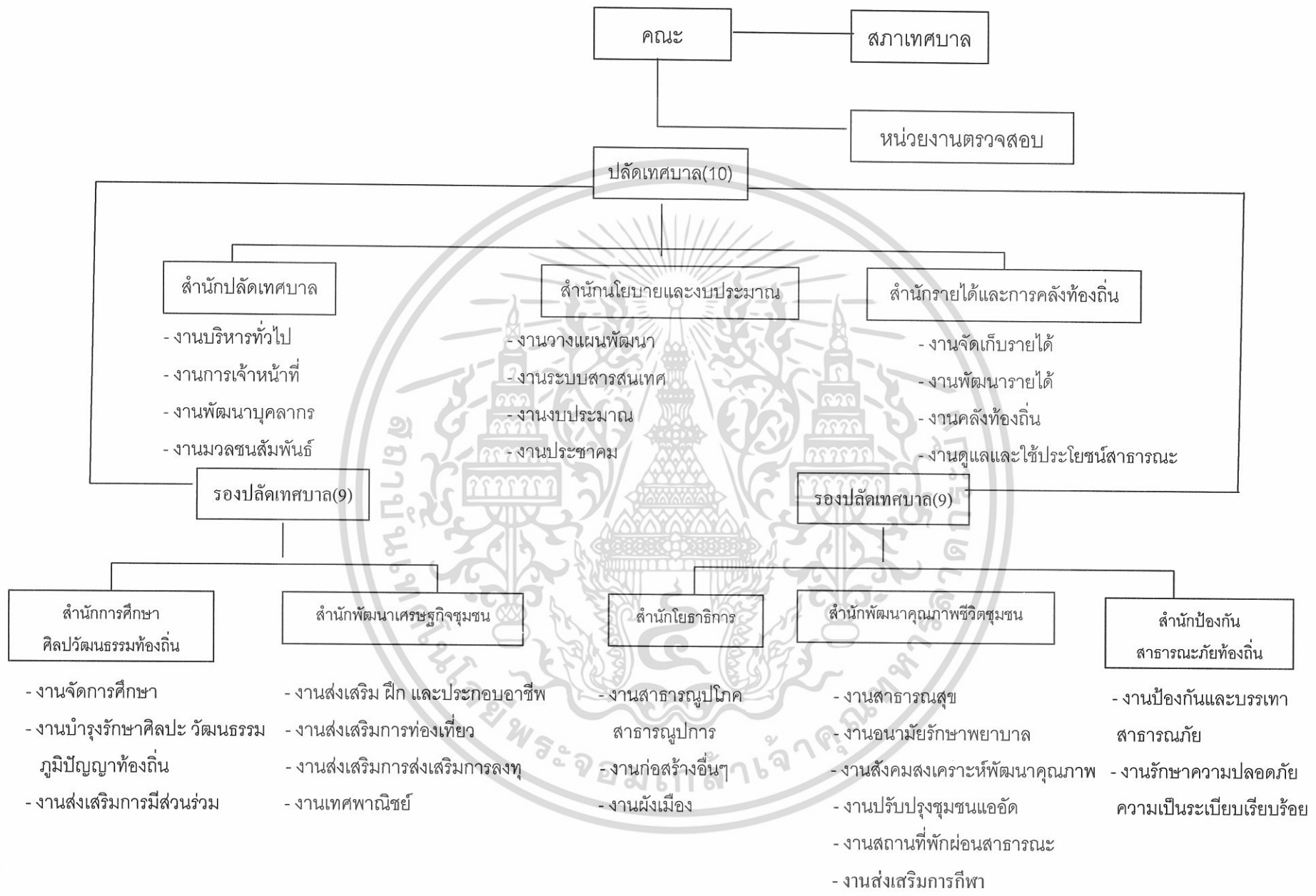
เทศบาลตำบลบ้านสวน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสภาพที่ดินเป็นดินปนทราย เหมาะแก่การทำนาปลูกไม้ยืนต้น และ ปลูกพืชไร่

เทศบาลตำบลบางทราย ด้านตะวันตกติดทะเล มีความยาวชายทะเลประมาณ 3 กม. และ พื้นที่ด้านกว้างประมาณ 2 กม. พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเล ด้านตะวันออกติดต่อกับตำบลบ้านสวนมีภูเขา 1 ลูก คือ เขาพระบาทบางทราย สภาพที่ดินชายทะเลเป็นโคลนเหมาะแก่การทำประมง ส่วนด้านตะวันออกเป็นดินปนทรายเหมาะแก่การปลูกต้นไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว มะม่วง ทิศเหนือเป็นที่ดินโคลนเลน มีไม้เสม และ ไม้โกงกาง ส่วนมากจะมีที่ดินปนทรายเล็กน้อยที่ทำการปลูกไม้ยืนต้นได้ ส่วนทิศใต้จดเขตเทศบาล

ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ให้อยู่สมบูรณ์และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จำเป็นต้องมีหน่วยงานคอยควบคุมดูแลรักษา โดยการบริหารงานในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองชลบุรี มีการดูแลตามนโยบายของภาครัฐ ซึ่งจัดแบ่งตามหน้าที่ตามโครงสร้างขององค์กรและมีหน้าที่ที่ชัดเจนซึ่งจะมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น

การบริหารงานในเขตพื้นที่เทศบาลเมือง จังหวัดชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการจัดองค์กรเทศบาลที่เสนอแนะใหม่

(งานจัดเก็บและกำจัดขยะ งานรักษาความปลอดภัยในสำนักงาน งานประชาสัมพันธ์ งานบำบัดน้ำเสีย ใช้การจ้างเหมา และงานรักษาพยาบาล อาจใช้การซื้อบริการจากสถานพยาบาลภาครัฐ)

ภาพที่ 2.2 แผนที่ท่องเที่ยวเมืองชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

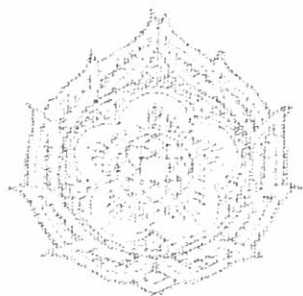
ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์

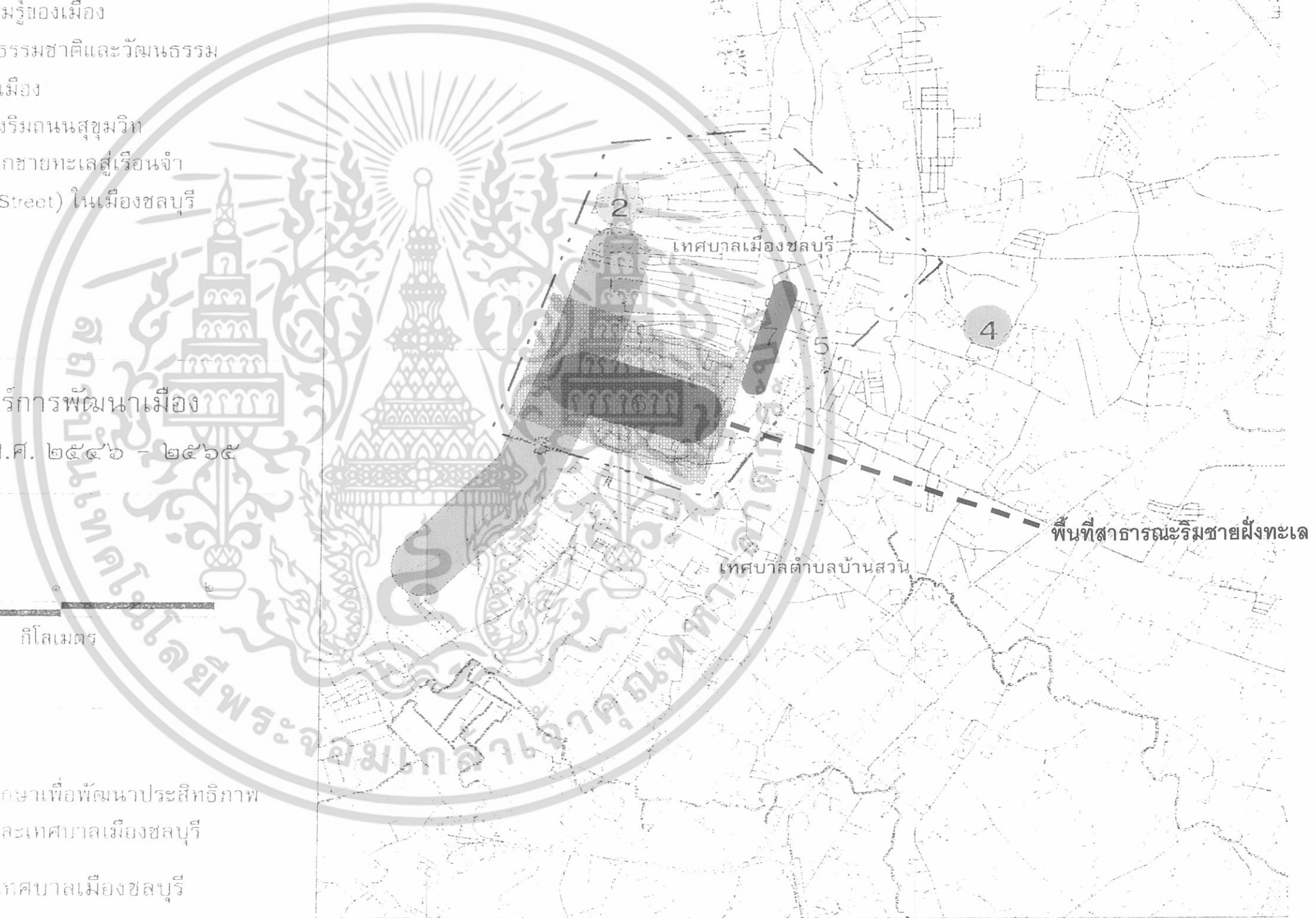
1. สวนป่าธรรมชาติ ศาลาชมวิว (Scenic Point) วัดเขาบางทราย
2. สวนทะเล (Marine Park) ศูนย์ให้ความรู้ของเมือง
3. สวนป่าชายเลนเพื่อการอนุรักษ์มรดกธรรมชาติและวัฒนธรรม
4. กำแพงเชิงเขาหน้าเพื่อป้องกันน้ำท่วมเมือง
5. ย่านพาณิชย์กรรมทันสมัยใจกลางเมืองริมถนนสุขุมวิท
6. ทางเดินสายวัฒนธรรมและธรรมชาติจากชายทะเลสู่เรือนจำ
7. ถนนเดินช้อปปิ้ง(Walking & Shopping Street) ในเมืองชลบุรี

โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง
เทศบาลเมืองชลบุรีและปริมณฑล พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๕

โดย : สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
ในราชการและเทศบาลเมืองชลบุรี

เสนอ : เทศบาลเมืองชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 แสดงพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1 สิ่งแวดล้อมสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

ปัจจัยภายใน

ด้านกายภาพ

1. ที่ตั้งเทศบาลเมืองชลบุรีมีความได้เปรียบทางทำเลที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ที่สุด และเป็นแหล่งอุตสาหกรรม

2. ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

เทศบาลเมืองชลบุรีติดต่อกับทะเลด้านทิศตะวันตกบริเวณชายฝั่ง ซึ่งจะมีสัตว์ทะเลต่างๆ มากมายหลาย ชนิด และมีป่าชายเลนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมแม้ว่าจะมีปัญหามลพิษค่อนข้างรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอากาศเสีย น้ำเสีย ฝุ่นละออง การจับเก็บขยะไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

ด้านเศรษฐกิจ

1. สภาพเศรษฐกิจ

เทศบาลเมืองชลบุรี เป็นเมืองชายฝั่งทะเลจึงมีการเดินเรือ การประมง การท่องเที่ยว นับตั้งแต่ปี 2530 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มดำเนินการตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง

2. การท่องเที่ยว

เทศบาลเมืองชลบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์รวมทั้งยังมีประเพณีประชาท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีวิ่งควาย ตักบาตรเทโว เป็นต้น

ด้านสังคม

เทศบาลเมืองชลบุรีในปัจจุบันทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบริหารราชการ การพาณิชย์กรรมและบริการ การเงิน การธนาคาร ตลาดกลางเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

ปัจจัยภายนอก

ด้านกายภาพ

1. การคมนาคม

1.1 ทางถนน ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 3 กรุงเทพฯ – ชลบุรี – ระยอง ทางหลวงหมายเลข 36 บางละมุง – ระยอง ทางหลวงหมายเลข 315 ชลบุรี – ฉะเชิงเทรา ทางหลวงหมายเลข 332 สัตหีบ – ระยอง ทางหลวงหมายเลข 334 ชลบุรี – อำเภอกาญจนบุรี ซึ่งในปัจจุบันมีทางด่วนสายพิเศษ กรุงเทพฯ – ชลบุรี ซึ่งทำให้การเดินทางสะดวกรวดเร็ว

1.2 ทางรถไฟ ได้แก่ สายฉะเชิงเทรา – สัตหีบ สายศรีราชา – แหลมฉบัง สายสัตหีบ – มาบตาพุด

1.3 ทางเรือ ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกสัตหีบ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ท่าเรือน้ำลึกเกาะสีชัง

1.4 ทางอากาศ ได้แก่ สนามบินอู่ตะเภาซึ่งอยู่ในความดูแลของกองทัพอากาศ สนามบิน

เอกสารนี้ (สุวรรณภูมิ (หนองงูเห่า) วิชาการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพปัญหาเทศบาลเมืองชลบุรี

1. ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 ปัญหาการจราจร เนื่องจากเทศบาลเมือง ชลบุรีมีประชากรหนาแน่น ประมาณ 12,000 คน/ตร.กม. ทำให้ตัวเมืองที่มีถนนวิชิรปราการเป็นสายหลัก ซึ่งเป็นย่านที่มีการอยู่อาศัย และประกอบกิจการต่างๆ อย่างหนาแน่น และมีถนนเจตน์จำนงค์เป็นถนนคู่ขนานที่ช่วยแบ่งเบาภาระการจราจร แต่ถนนทั้งสองเป็นถนนที่คับแคบ มีสภาพเป็นคอขวด และมีทางร่วมทางแยกมาก ทำให้การจราจรติดขัดโดยทั่วไป

1.2 ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะประโยชน์ การบุกรุกชายฝั่งทะเลเองจากบางแห่งเป็นป่าชายเลน ทางเข้าออกชายทะเลเป็นตรอก/ซอย ที่คับแคบยากต่อการตรวจสอบ ทำให้ประชาชนบางกลุ่มฉวยโอกาสเข้าบุกรุกยึดครองที่สาธารณะปลูกสร้างอาคาร หรือลี้ลับไปในคลองสาธารณะ กีดขวางการไหลของน้ำ

1.3 ปัญหาการระบายน้ำทิ้ง และน้ำท่วม เนื่องจากเป็นที่ลุ่มรับน้ำจากพื้นที่ใกล้เคียง โดยรอบทำให้การระบายน้ำไม่ทันเมื่อมีฝนตกหนัก ประกอบกับอาชีพของชุมชนชายทะเลมีการทิ้งเศษวัสดุ เช่นเปลือกหอย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำยิ่งขึ้น

1.4 ปัญหาไฟฟ้าสาธารณะไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่เป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ ทำให้แสงสว่างไม่เพียงพอ ตรอก/ซอยบางแห่ง

2. ปัญหาการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2.1 ปัญหาการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลพื้นที่ทิ้งขยะในปัจจุบันมีขนาดเล็ก และเป็นหลุมบ่อไม่มีความเหมาะสมในการก่อสร้างระบบจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล ซึ่งเทศบาลเมืองชลบุรีมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพียง 1 แห่ง คือ ตำบลหนองข้างคอก ปัจจุบันใกล้จะเต็มพื้นที่แล้ว

2.2 ปัญหาน้ำเสีย ระบบระบายน้ำของเทศบาลเมืองชลบุรีเป็นแบบรวมระบายทั้งน้ำหลากในช่วงฤดูฝน และน้ำเสียจากแหล่งชุมชน พื้นที่ทางด้านฝั่งทะเลตะวันออกของถนนวิชิรปราการ ไหลลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ส่วนพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของถนนวิชิรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่ของชุมชนชาวประมง น้ำเสียจากอาคารจะไหลลงสู่ระบบระบายน้ำ และไหลสู่ทะเลโดยตรง มิได้ทำการบำบัด

2.3 ปัญหามลภาวะอากาศและเสียง เทศบาลเมืองชลบุรีเป็นเมืองเก่าที่ไม่ได้มีการวางผังเมืองทำให้มีย่านอยู่อาศัยปะปนกับย่านธุรกิจ และสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการบางประเภทก่อให้เกิดมลพิษอากาศ และเสียงขึ้น และยานพาหนะที่สัญจรไปมาในเมือง

3. ปัญหาสังคม

3.1 ปัญหาชุมชนแออัด จากการสำรวจตามเกณฑ์ของการเคหะแห่งชาติ ยังมีชุมชนแออัดได้แก่ ชุมชนหลังวัดน้อย ชุมชนบ่อหลังบ้าน ชุมชนเกรียงไกรยุค และชุมชนเสริมสันติ ซึ่งไม่ถูกสุขลักษณะ อาคารบ้านเรือนปลูกกันอย่างไม่เป็นระเบียบ ทางเข้า – ออกคับแคบ ไม่มีไฟฟ้าสาธารณะ ระบบระบายน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้มีน้ำขังในพื้นที่
ไม่ทราบว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ปัญหาการเก็บขยะ และสิ่งปฏิกูล สภาพถนน/ซอยส่วนใหญ่คับแคบ ทำให้การเก็บขยะทำได้ลำบาก ต้องใช้รถเข็นขนาดเล็ก ถังและถุงรองรับเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางเทศบาลเมืองชลบุรีสามารถเก็บขยะได้ประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณขยะทั้งหมด ที่เหลือประชาชนทิ้งลงสู่ระบบระบายน้ำ

3.3 ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของเมือง เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายยึดครองที่สาธารณะ เช่น ทางเท้า ผิวจระจร เป็นที่ตั้งวางสินค้า เศษวัสดุ ป้ายโฆษณา อย่างไม่เป็นระเบียบ และละเมิดกฎหมายทำให้ขาดทัศนียภาพที่งดงาม ยังอาจเกิดอันตรายต่อประชาชนที่สัญจร ซึ่งเป็นสาเหตุให้การจราจรติดขัด

3.4 ปัญหายาเสพติด ชลบุรีมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และจากสถิติผู้กระทำความผิดพบว่าจำนวนมาก อยู่บริเวณย่านชุมชนแออัด

3.5 ปัญหาด้านสาธารณสุข เนื่องจากเทศบาลมีจำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุขไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชนที่มีอยู่ ทำให้ประสบกับปัญหาด้านการป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

4. ปัญหาอื่นๆ

4.1 ปัญหาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เนื่องจากสภาพถนนส่วนใหญ่มีลักษณะคับแคบบางแห่งเป็นคอคอด ทำให้รถดับเพลิงไม่สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุได้หรือล่าช้า ประกอบกับแนวโน้มการก่อสร้างอาคารสูงที่จะเกิดในอนาคตทำให้ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ กระทำได้ยาก

2.3.2 วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของเทศบาลเมืองชลบุรี

1. งานประเพณีวิ่งควายประมาณเดือนกันยายน-ตุลาคมของทุกปี (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11)

- กิจกรรมสังเขป แห้วชบวนเกวียนกัณฑ์ 13 กัณฑ์ ,ประกวดสุขภาพควาย พ่อพันธ์-แม่พันธ์และตกแต่งควาย ,ประกวดน้องนาบ้านนา

2. งานประเพณีปีใหม่ เดือนมกราคมของทุกปี

- กิจกรรมสังเขป ทำบุญตักบาตร การเสกมหรสพและจุดดอกไม้ไฟรับขวัญปีใหม่

3. งานประเพณีสงกรานต์ เดือนเมษายนของทุกปี

- กิจกรรมสังเขป ทำบุญตักบาตร รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ประกวดนางสงกรานต์

4. งานประเพณีแห่เทียนพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม

- กิจกรรมสังเขป ทำบุญตักบาตร จัดประกวดขบวนแห่เทียนพรรษาเวียนเทียน

5. งานประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนธันวาคมของทุกปี

- กิจกรรมสังเขป ทำบุญตักบาตร จัดประกวดแห่กระทงลอยกระทง

(เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีประเพณีวิ่งควาย

ประเพณีวิ่งควายของชาวเมืองชลบุรี มีมาช้านานถ้าจะกำหนดเป็นเวลานับย้อนหลังไปก็เป็นเวลาร้อยปีทีเดียว มีตำนานประจำเมืองได้กล่าวไว้ว่าวัดใหญ่อินทาราม หรือ วัดหลวงในสมัยนั้นซึ่งชาวบ้านนิยมเรียกว่าวัดใหญ่จนติดปากแม้ทุกวันนี้ก็ยังนิยมเรียกกันสั้นๆ ว่าวัดใหญ่เช่นเดียวกัน วัดนี้มีประเพณีอยู่อย่างหนึ่งที่นิยมจัดขึ้นเพื่อเป็นวันบุญวันกุศล คือ วันแสดงธรรมเทศน์คาถาพันก่อนวันออกพรรษา ซึ่งคณะทายกทายิกาของวัดได้จัดให้มีประจำในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 ทุกคนจะจัดเครื่องวัตถุไทยทาน กัณฑ์เทศน์คาถาพันทั้ง 13 กัณฑ์ คือ กัณฑ์ทศพร กัณฑ์หินพานต์ ทานกัณฑ์ กัณฑ์วนประเวศน์ กัณฑ์ชูชก กัณฑ์จุลพน กัณฑ์มหาพน กัณฑ์กุมาร กัณฑ์มัทรี กัณฑ์สักกบรรพ กัณฑ์มหาธาต กัณฑ์ฉกษัตริย์ และนครกัณฑ์ เพราะมีความเชื่อถือว่าใครได้ฟังเทศน์คาถาพันครบ 13 กัณฑ์ในวันเดียวกันจะไม่ตกนรก และ จะได้เกิดชาติใหม่พบพระศรีอริยมุตไตร (พระศรีอารีย์) พระพุทธเจ้าองค์ที่มาตรัสรู้องค์ต่อไป ขณะนี้ยังทรงบำเพ็ญบารมีเสวยพระชาติเป็นพระบรมโพธิสัตว์อยู่ ณ. ดุสิตพิภพ (สวรรค์ชั้นที่4) ดังนั้นสังคมไทยในยุคนี้กำลังผลอกุศลกรรมกันนักหนา ไม่กล้ากระทำความชั่วแม้เพียงเล็กน้อยกลัวบาปเพราะมีความเชื่อมั่นฝังจิตฝังใจว่าถ้าตกนรกแม้เพียงวันเดียวเท่านั้นจะเกิดไม่ทันศาสนาพระศรีอารีย์แล้วเพราะ 1 วัน ในเมืองนรกเป็นเวลานานมากตามระยะเวลาเทียบดังนี้

เวลา 50 ปี ในเมืองมนุษย์ เท่ากับ 1 วันในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราช

เวลา 50 ปี ในเมืองมนุษย์ เท่ากับ 1 วันในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

เวลา 50 ปี ในเมืองมนุษย์ เท่ากับ 1 วันในเมืองนรก

นี่เป็นการคำนวณระยะเวลาของมนุษย์กับเมืองสวรรค์บางชั้นเท่านั้น นี่แลคนสมัยก่อนจึงสอนลูกสอนหลานไม่ให้ทำความชั่ว กลัวตกนรก ต้องทนทุกทรมานอยู่นานปีเพราะที่ว่า 1 วันคงเป็น 1 วันในเมืองนรกถ้าจะเทียบกับวัน เดือน ปี ในเมืองมนุษย์คงจะเป็นเวลานานเอาการทีเดียว

ภาพที่ 2.6 แสดงการแข่งขันประเพณีวิ่งควาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉะนั้น การที่จะหาเครื่องบูชาภัณฑ์เทศน์คาถาพันดังกล่าวนี้จะขาดเสียมิได้คือ ดอกบัว (ปทุมบัวหลวง) ต้องใช้มากถึงพันดอก จึงจะถูกต้องตามประเพณีการบูชาภัณฑ์คาถาพัน มิฉะนั้น จะได้อานิสงฆ์ไม่สมบูรณ์แบบอาจเกิดทันศาสนาพระศรีอารีย์จริง แต่อาจเกิดไม่ทันพบพระศรีอารีย์ พระองค์คงจะเสด็จดับขันธปรินิพพานไปเสียก่อนก็เป็นได้ ผลที่สุดไม่ได้ฟังพระธรรมเทศนาเฉพาะ พระพักตร์ของพระองค์เลยหมดโอกาส

การเก็บดอกบัว (ปทุมบัวหลวง) เป็นดอกไม้ที่มีคุณภาพที่สูงจะนำมาบูชาภัณฑ์คาถาพัน คู่กับรูป 1000 ดอกรวมกับดอกบัว (ปทุมบัวหลวง) ที่กล่าว 1000 ดอกเป็น 3000 ดอกเมืองชลบุรี ในสมัยนั้นมีดอกบัวอยู่ที่สระใหญ่บริเวณเขาบางทรายซึ่งอยู่ห่างไกลกับวัดใหญ่อินทารามมากถนนหนทางไปมากก็ไม่สะดวกเหมือนในปัจจุบันนี้ ฉะนั้นการเดินทางไปเก็บดอกบัวซึ่งอยู่ในที่ไกลจำเป็นต้องขึ้นขี่หลังควายที่ใช้ลากเกวียนนำเครื่องบูชาภัณฑ์เทศน์มาหลังจากที่ได้ปลดควายออกจากเกวียนแล้วใช้เป็นพาชนะเดินทางไป เมื่อต่างคนต่างเก็บดอกบัว และได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้วก็ขี่ควายกลับมายังวัดใหญ่อินทารามเพื่อจะตกแต่งเครื่องกัณฑ์คาถาพันต่อไป

ในปีต่อๆ มาการเก็บดอกบัวทำนองนี้มีความสนุกสนานครื้นเครงทั้งเวลาไปและเวลากลับพอสมควร ภายหลังจึงมีกฎกติกาขึ้นขึ้นในระหว่างหมู่คณะที่เดินทางไปเก็บดอกบัวว่าเมื่อได้เก็บดอกบัวได้เรียบร้อยตามความต้องการแล้วทุกคนที่ขี่หลังควายออกวิ่งจากจุดที่เก็บดอกบัว ไปยังจุดหมายปลายทางที่วัดใหญ่ก่อน ถือว่าเป็นผู้ชนะมีการยกย่องชมเชยกันว่าเป็นคนเก่งประจำกลุ่มปีต่อๆ มา มีกฎกติกาเพิ่มขึ้น และมีการจัดตั้งรางวัลให้กับผู้ชนะเลิศจนถึงผู้ตกแต่งควายไฉ่ดงามขึ้นอีกด้วย

ฉะนั้น การประกวดการแต่งกาย และ ตกแต่งควายให้สวยสดงดงามขึ้นเป็นลำดับแต่ละปี มีผู้เข้าประกวดวิ่งแข่งควาย มีมากบางน้อยบางแล้วแต่สถานการณ์โดยมีประชาชนทั่วไปนิยมชมชอบกันเป็นจำนวนมากยิ่งนานวันนานปีเข้า ได้จัดทำเป็นกิจลักษณะ มีผู้ให้การสนับสนุนขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นประเพณีประจำของท้องถิ่นไป ปีใดไม่ได้มีการวิ่งควายอย่างที่เคยมีการทำกันมาก็รู้สึกออกจะเสียดแทงใจไม่ครึกครื้น บ้างเอิญปีนั้นเกิดโรคระบาดวัว ควาย ล้มตายกลาดเกลื่อนตามหมู่บ้านแม้แต่ผู้คนประชาชนทั้งหลาย เจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคภัยเบียดเบียนอย่างไม่เคยมีมา เช่น เกิดโรคอหิวาต์ ไข้ทรพิษ ลูกกลมไปสู่มุมบ้าน ตำบล คนล้มตายกันเป็นเบือประชาชนชาวบ้านในถิ่นฐานใกล้เคียงบางครั้งเกิดไฟไหม้ขึ้น ต่างโจษขานกันขึ้นว่าเพราะเหตุไม่ได้มีการจัดแข่งวิ่งควายเหมือนอย่างทุกปีที่ผ่านมาจึงทำให้ประชาชนต่างยึดถือเชื่อมั่นต่อประเพณีนี้สืบต่อกันมาสมเด็จ พระพุทธเจ้าหลวงกับประเพณีวิ่งควาย

เมื่อคราวครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสเมืองชลบุรีในระหว่างปีพุทธศักราช 2415-2449 มีประชาชนราษฎรมาคอยต้อนรับเสด็จกันอย่างเนืองแน่น และได้จัดให้มีการวิ่งควายขึ้นถวายให้ทอดพระเนตร ณ. พลับพลารับเสด็จหน้าวัดใหญ่อินทาราม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 การใช้ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี พ.ศ. 2520 และ 2526

ประเภท	พ.ศ. 2520		พ.ศ. 2526		การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน	
	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ
พักอาศัย	807.00	28.04	813.28	28.26	6.24	0.74
การค้า - พาณิชยกรรม	212.00	7.37	334.92	11.64	122.92	53.98
สถานที่ราชการ	72.00	2.50	135.21	4.70	63.21	27.79
อุตสาหกรรม	62.00	2.15	61.12	2.12	-0.88	-1.42
โกดัง - คลังสินค้า	19.00	0.66	7.20	0.25	-11.80	-62.11
ศาสนสถาน	139.00	4.83	157.79	5.48	18.79	13.52
สาธารณูปโภค	7.00	0.24	9.03	0.31	2.03	29.00
พักผ่อน - สนามกีฬา	36.00	1.25	51.52	1.79	15.52	43.11
เลี้ยงสัตว์	7.00	0.24	-	-	7.00	-100.00
ถนน - ซอย	190.00	6.60	227.12	7.89	37.12	-19.54
สถานศึกษา	91.00	3.16	90.00	3.13	-1.00	-1.20
แม่น้ำลำคลอง	696.00	24.18	689.23	23.95	-6.77	-97.00
ทั่วไป	540.00	18.76	301.58	10.48	-238.42	-44.15
รวม	2878.00	100.00	2878.00	100.00		

ในช่วงระยะเวลาที่มีพื้นที่เพิ่มขึ้น ที่พักอาศัยเพิ่มขึ้นเนื่องจากการปลูกปลูกกล้าที่สาธารณะออกไปในทะเลมากขึ้นมีการใช้ที่ดินปะปนกันไม่เป็นระเบียบ มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บริเวณปลายซอยปล่อยน้ำทิ้งโดยไม่มีระบบกำจัดน้ำเสียเทศบาลสาธารณูปโภคต่างๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน สิ่งสกปรกโสโครกบางส่วนถูกทิ้งลงทะเลมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหามลภาวะในทะเลและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน แม้จะมีบ้านก่อสร้างขึ้นใหม่มีสภาพดีขึ้นแต่บ้านจำนวนมากก็ยังอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมเนื่องจากการปลูกสร้างมานาน สภาพปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหามากมายในอนาคต

แนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของชุมชนจากการศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในอดีตจนถึงปัจจุบันจะพบว่าชุมชนเมืองชลบุรีมีกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินต่างๆ ที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงประกอบกับมีพื้นที่ว่างที่จะขยายตัวได้น้อย (นอกจากการขยายตัวออกทางทะเลโดยการถมทะเลเพื่อให้ได้พื้นที่เพิ่มมากขึ้น) การขยายตัวของชุมชนจะเป็นไปในแนวราบจากเขตเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางเดิมโดยรอบ ออกไปยังพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านสวน ตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก คือถนนสุขุมวิท-ชุมชนตลาดหนองมน ขยายไปเชื่อมต่อกับชายทะเลบางแสน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนสุขุมวิท-บ้านบึงและถนนสุขุมวิท-พหลโยธิน ซึ่งเป็นการขยายตัวแบบ (Ribbon Development) โดยมีทิศทางต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือจะหนาแน่นจะอยู่ในบริเวณด้านตะวันตกของถนนสุขุมวิท มีย่านพาณิชยกรรมตามแนวทางการขยายตัวของเมืองในด้านที่ไม่รวดเร็วมากนัก เนื่องจากมีข้อจำกัดของพื้นที่เป็นที่ตั้งของกรมทหาร สถานที่ตั้งราชการ สถาบันการศึกษา และ ศาสนสถาน

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 ถนนสายชลบุรี-พหลโยธิน จะหนาแน่นในบริเวณด้านใต้ของถนนสายชลบุรี-พหลโยธิน มีเขตย่านการค้าตามแนวถนน การขยายตัวของตัวเมืองด้านนี้ก็ไม่รวดเร็วเช่นกัน เนื่องจากมีข้อจำกัดของพื้นที่เป็นที่ตั้งของกรมการทหาร และด้านตะวันออกเฉียงใต้จะติดกับเขตสุสานจีน

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3133 ถนนชลบุรี-บ้านบึง จากการตัดถนนเลี่ยงเมือง (By Pass) เป็นบริเวณที่อยู่ไม่ห่างไกลจากย่านศูนย์กลางชุมชนมากนัก สามารถติดต่อกับศูนย์กลางชุมชนได้อย่างสะดวก และยังมีพื้นที่ว่างอีกมาก จึงเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของชุมชนได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและที่พักอาศัย

ทิศใต้ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ช่วงชลบุรี-ศรีราชา เป็นเขตย่านการค้าตามแนวถนนสุขุมวิทและเป็นที่ตั้งของส่วนราชการ สถานศึกษา อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมบริการต่างๆ ทั้งยังเป็นทางผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยวตามชายฝั่งตะวันออก และยังคงมีพื้นที่ว่างอีกมาก จึงเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของชุมชนได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและที่พักอาศัย

2.3.3.2 การใช้ที่ดินปัจจุบัน

1. บริเวณพาณิชยกรรมโดยรอบ

บริเวณย่านพาณิชยกรรม ยังคงเกาะกลุ่มกันในบริเวณชุมชนเทศบาลเมืองชลบุรีตามสองข้างถนนสุขุมวิท และต่อเนื่องเข้าไปยังถนนวิจิตรปราการ ซึ่งเป็นย่านการค้าเดิม โดยบริเวณดังกล่าว ยังคงมีการใช้ประโยชน์ที่ดินของส่วนราชการจำนวนมาก ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด โรงเรียน ส่วนราชการภูมิภาค และเป็นที่ตั้งของวัดหลายแห่ง

ภาพที่ 2.7 ย่านพาณิชยกรรม

2. ย่านสถานที่ราชการ

บริเวณสถานที่ราชการต่างๆ ส่วนมากได้มีที่ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ ศาลแขวงจังหวัด สถานว่าการจังหวัด ฯลฯ ซึ่งเป็นการจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อง่ายต่อการติดต่อ และสะดวกสบาย และ ประหยัดเวลาในการติดต่อ

ภาพที่ 2.8 ย่านสถานที่ราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

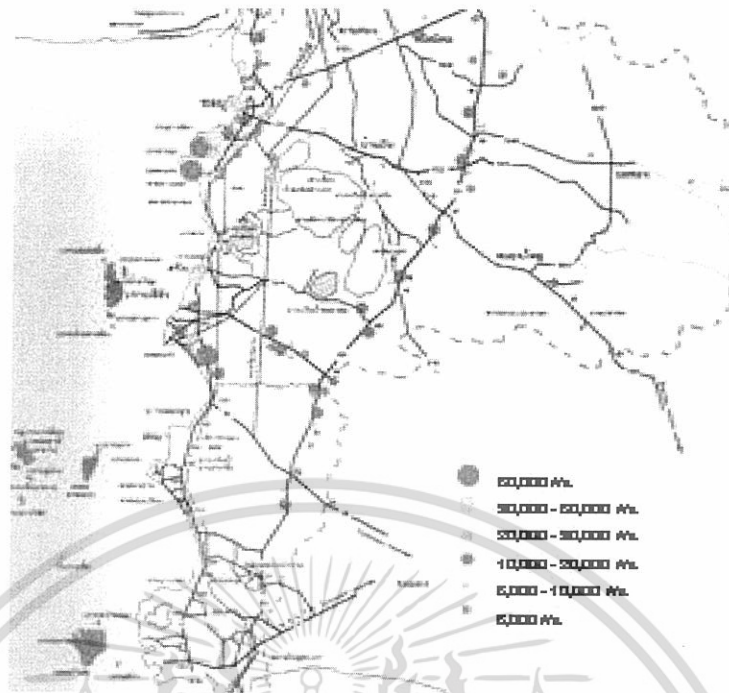
ภาพที่ 2.8 (ต่อ)

3. สวนสาธารณะ และสถานที่ออกกำลังกาย

ชุมชนเมืองชลบุรีมีบริเวณที่เป็นศูนย์กลางของพื้นที่นันทนาการ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่โล่ง สวนสาธารณะสนามกีฬา และสถานที่ออกกำลังกายอยู่บริเวณรอบศาลากลางจังหวัดชลบุรี ได้แก่ สวนตำหนักน้ำ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ สนามกีฬากลางจังหวัด สนามหน้าศาลากลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาพที่ 2.9 บริเวณสวนสาธารณะและออกกำลังกายใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 แสดงขนาดและการกระจายตัวประชากรของชุมชนในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล
ตะวันออก ปี 2543

ที่มา : ดัดแปลงจากรายงานฉบับกลาง : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาชุมชน
สังคม และสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ระยะที่

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับระบบ และ รูปแบบของภูมิทัศน์เมือง

หลักการที่สำคัญสำหรับออกแบบชุมชนเมือง คือการออกแบบที่ต่อเนื่องโดยการเริ่มต้น
ของกระบวนการออกแบบ จากการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำการศึกษา เก็บข้อมูลวิเคราะห์ เพื่อนำไป
ออกแบบตามสถานการณ์ที่เหมาะสมกับเวลาในช่วงนั้นๆ

ในการศึกษาเกี่ยวกับที่ตั้งของการใช้ที่ดินในเมืองแต่ละประเภท หรือ Zone การอยู่อาศัย
ของชุมชนในเมืองระดับต่างๆ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานในเขตเมือง โดยมีรูปแบบ
และทฤษฎีที่ถือเป็นแนวความคิดพื้นฐานสำคัญคือ

แนวความคิด การผังเมืองและออกแบบชุมชน

การผังเมืองและสถาปัตยกรรม ต่างก็เป็นภาคหนึ่งของกรรมวิธีที่ต่อเนื่องกัน การวางแผน
การจัดกิจกรรมของมนุษย์ให้มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน สถาปัตยกรรมอาศัยกิจกรรมเหล่านี้ การผังเมือง
การจัดรูปงาน สถาปัตยกรรมเกิดขึ้นได้ การผังเมืองและสถาปัตยกรรมต่างมีภาวะเงื่อนไขจากเศรษฐกิจ
สังคม การเมือง เทคนิค และดินฟ้าอากาศ ในภาวะของสิ่งแวดล้อมอันหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการวางแผน

จะนำทางไปถึงสถาปัตยกรรม รูปแผนงานจะเป็นรูปนามธรรมจนกว่ามันจะทำถ้าเกิดสถาปัตยกรรม
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สําหรับการใ้ใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออยู่ดู เติเห็น เบบีจะเอ็งเห็นได้นักวิชา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นมา ผลลัพธ์อันนี้เท่านั้นที่ตัวสถาปัตยกรรมจะดำรงอยู่ได้ (อาคารต่างๆ หนทางถิ่นที่ Place) ประโยชน์ของสิ่งเหล่านี้ ควรสร้างสภาพการณ์ ในแง่ที่อำนวยให้ภาวะปัจจุบันต่อเนื่องไปจนถึงอนาคต การกระทำเช่นนี้ เราจะต้องค้นหาสำรวจและอธิบายความสำคัญของมนุษย์ให้ได้ ต่อจากนี้ จะนำกิจกรรมเหล่านี้มารวมตัวเข้าด้วยกัน จะทำให้ชีวิตของเมืองทั้งหมดมีชีวิตสดใส

การวางผังเมืองและสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ต้องสะท้อนให้เห็นมโนภาพของสังคมเปิด ดังนั้นจะต้องสร้างเทคนิคการวางแผนเสียใหม่ตามขอเสนอคิดนี้

1. ควรกระจายกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันไปทั่วอาคารอยู่อาศัย Housing ทั้งหมด แทนที่จะจัดให้อยู่ตายตัวเป็นที่ที่อย่างแต่ก่อน จะนำกิจกรรมต่างๆ มาอยู่ด้วยกันให้มาก ทำให้ทุกส่วนมีชีวิตการจัดรูปงานในทางยาว Linear Organization ทางยาวที่มีรูปหรือขนาดจะเป็นสิ่งสะท้อนสังคมเปิดมากที่สุด

2. จัดจำแนกการใช้ยานยนต์ ที่จะทำให้การเดินทางในระยะยาวให้สั้นเข้า ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เราคิดตั้งรูปงาน (Corganism) อันใหม่ขึ้นมาได้ รูปงานใหม่จะทำให้ทางเดินเท้าและทางรถแยกอิสระออกจากกันอย่างเด็ดขาด (Contract)

3. จะศึกษาจุดติดต่อ (Contract) กันระหว่างงานขนส่งกับที่อยู่อาศัย อันจะเป็นการนำทางไปสู่ความเข้าใจเรื่องความร่วมมือกัน Collectivity) และส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล

4. จะสร้างทางเข้าบ้านหลายๆ ทางที่ชุมชนรวมกันอยู่เป็นหมู่เหล่า มีทางให้เข้าบ้าน หรือหน่วยที่พักอาศัยหนึ่งหน่วยให้มากกว่าหนึ่งทาง

งานสถาปนิกต่อการจัดชุมชน

1. สภาพของเมืองใหม่ปัจจุบันคล้ายกันหมด คือ เป็นเมืองพาณิชย์ ธุรกิจ มีความหนาแน่นสูงทั้ง Urban Structure คนสัญจรบนยานยนต์ ถนนและทางด่วน สะพานลอยอื่นๆ การจัดให้มีบริการ Organized เพื่อควบคุมระเบียบในเมืองต้องอาศัย Mean ที่เป็นสื่อสากลที่ "เข้าใจง่ายรวดเร็ว" สำหรับคนทุกประเภททุกระดับการศึกษา Means เหล่านี้คือพวก Graphic Symbol ที่เป็นป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เห็นในเมือง ผู้รับผิดชอบของงานออกแบบคือ Graphic Designer งานนี้เรียกว่างานออกแบบ Visual Information ซึ่งสถาปนิกต้องคำนึงถึงความสวยงามและประสิทธิภาพสูงสุดในทางการสื่อความหมายเพื่อให้เกิดระเบียบ ความปลอดภัยในการใช้สาธารณานุกูล

2. การออกแบบอาคารทุกประเภทที่ใช้สาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ต้องวาง Mechanical Utility Line ให้สอดคล้องกับ Main Supply โดยคำนึงถึงความประหยัดสะดวกในการติดตั้ง บำรุงรักษา และ ต่อเติม Demand กับ Capacity ที่สามารถ Supply ได้ เพราะถ้าอาคารที่ใช้สาธารณูปโภคสูง เช่น โรงแรม คอนโดมิเนียม ศูนย์การค้า Complex และอื่นๆ ทำให้ต้องมีการขุดถนนเพิ่มเติม Main Supply จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาเช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ปัญหารถติด เพราะอาคารเหล่านี้ อยู่ในย่านกลางเมือง ความหนาแน่นทั้งอาคาร และปริมาณรถก็มากอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น การข่มงวดกับการกำจัดปริมาณอาคารต่อพื้นที่ที่มีความหนาแน่นให้ลดลง

2.2 การขาดแคลนสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา สำหรับคนที่รายได้ปานกลาง หรือ ต่ำเพราะอาคารเหล่านี้ Consume เป็นปริมาณมากมาย มักใช้บิ๊มที่มีกำลังดูดมาก พ้อ Main ที่ใหญ่กว่า สถาปนิกที่รับผิดชอบงาน ควรคำนึงถึงความรับผิดชอบต่องานชุมชนและสาธารณะประโยชน์ ที่ใช้ร่วมกันไม่มุ่งรับใช้นายทุนอย่างเดียว

2.3 ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสูงสำหรับอาคารที่มีความสูงมาก

3. สถาปนิกต้องคำนึงถึงพื้นฐานทางจิตวิทยาการออกแบบที่อาศัยในเมือง เพื่อหนีความแออัด และป่าคอนกรีต ดังนั้น Open Space เป็นสิ่งจำเป็นมากในการที่ผู้อยู่อาศัย ใช้เป็นที่พักผ่อน การระบายความร้อนซึ่ง Open Space จำเป็นมากในการออกแบบสถาปัตยกรรมใน Tropical Zone การออกแบบทำได้หลายอย่างเช่น

3.1 ใช้ Open Space อยู่ศูนย์กลางหมู่บ้านพักอาศัย มาใช้ร่วมกันใช้เป็นสวนหย่อม สนามเด็กเล่น ที่เล่นกีฬาอื่นๆ

3.2 สร้าง Open Space มีในบริเวณบ้านเพื่อดึงดูดธรรมชาติเข้ามาใกล้ตัวมากที่สุดลด ความแข็งกระด้างของคอนกรีต เช่น Terrace Patio Court ในบ้านจะเห็นได้การออกแบบตึกแถวใน กรุงเทพฯ ขาดคุณสมบัติมาก เช่น งานออกแบบหน้าอาคารและจัดระบบที่อยู่อาศัยที่สร้างความ น่าเกลียดและเสื่อมโทรมของเมือง

4. งานที่เป็นส่วนประกอบของสาธารณูปการ เป็นสถาปัตยกรรมชิ้นเล็กๆ ในหมู่ Uban Structure ตั้งแต่ท่าเรือ ศาลาพักผ่อน กระจาดต้นไม้ ทางเท้า โคมไฟถนน ตู้โทรศัพท์ ม้านั่ง ตู้ไปรษณีย์ หั้วดับเพลิง ตลอดไปจนถึงถังขยะ ฝาท่อระบายน้ำและอื่นๆ เป็นงานละเอียดที่สถาปนิก ต้องคำนึงถึง การนำมาใช้ให้ได้ประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็สวยงามเข้ากับสภาพแวดล้อม เรียกว่า เป็นเฟอร์นิเจอร์ประดับถนน Street Furnishing และทันทานรักษาง่าย เป็นสาธารณะประโยชน์ แก่บุคคลทั่วไป ดังนี้ ต้องวางตำแหน่งที่เหมาะสม สะดวกต่อการใช้และไม่กีดขวางการจราจร

5. สถาปนิกต้องมีสำนึกในด้าน Honesty ของวัสดุที่นำมาใช้ในงานก่อสร้างอาคารโดยเฉพาะ อาคารสาธารณะประโยชน์ ในแง่การประหยัดวัสดุและค่าก่อสร้าง รูปร่างหน้าตาให้ระบุโครงสร้าง ที่ตรงไปตรงมาบอก Function ได้ง่ายไม่ทำให้เกิดอุปสรรคของเมืองไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานศึกษา วัด สถานที่ราชการ คำนึงถึงคุณสมบัติการใช้เป็น Land Mark เอกลักษณ์ประจำชาติ การประสาน กลมกลืนของอาคารเก่าที่ต้องรักษาไว้ กับอาคารใหม่ที่สร้างขึ้นข้างเคียงเพราะเมื่อมอง Sky Line ของเมืองจะเห็นความ Contrast โดยเฉพาะในเมืองแถบเอเชียเป็นพวกที่มีอาคารที่มีคุณค่าทาง ประศาสตร์ วัฒนธรรมเก่าแก่อยู่มาก ซึ่งไม่ค่อยกลมกลืนอาคารแบบตะวันตกที่ใช้คอนกรีต กระจก เหล็ก เส้น และ Shape ที่เป็นเลขคณิตกับเส้นโค้งอ่อนช้อยของอาคารทางประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ใช้เฉพาะที่อาคารที่ปรึกษาไปขอแนวคิดเรื่องการใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการเชื่อมโยงสถาปัตยกรรมกับผังเมือง

งานสถาปัตยกรรมเป็นงานที่รวมเอาทั้งศิลปะ และเทคโนโลยีประสมประสานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสรรค์อาคารให้มีการใช้สอยที่เหมาะสม สวยงาม แข็งแรง

เรื่องผังเมืองนั้นมีขอบเขตกว้างขวาง เพราะเป็นการรวมเอาทั้งลักษณะกายภาพ คือ ชุมชนเมือง เศรษฐกิจสังคม เข้าด้วยกันงานผังเมืองนั้นมีทั้ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การใช้ที่ดิน การดำเนินชีวิตและกิจกรรมของผู้คนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมากมาย

จะเห็นได้ว่าผังเมืองและสถาปัตยกรรมได้เป็นสิ่งที่ควบคู่กับมนุษยชาติ ตั้งแต่มนุษย์ได้เริ่มการรวมกลุ่ม ลักษณะการเป็นชุมชนเมืองก็บังเกิดขึ้น ลักษณะสถาปัตยกรรมก็มีความจำเป็น เพราะจะต้องสร้างสิ่งป้องกันธรรมชาติขึ้นมา เพื่อใช้อาศัยเมื่อมนุษย์กลุ่มกันมากขึ้นเกิดการแลกเปลี่ยนอารยธรรมความรู้ ลักษณะของชุมชนเมืองก็มีวิวัฒนาการแปรเปลี่ยนไป ควบคู่กับงานสถาปัตยกรรมเป็นหน่วยงานย่อยและมีผลกระทบต่อผังเมือง และ ในขณะเดียวกัน งานผังเมือง และ ชุมชน ก็มีผลกระทบต่องานสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกัน

ในอดีต สมัยสถาปนิกไม่ได้สนใจแต่ความสัมพันธ์กับชุมชนหรือเมืองเท่าใด การขยายตัวเมืองส่วนใหญ่เป็นไปตามธรรมชาติ เมืองในสมัยกลางมีการรวมกลุ่มกันมี Space ตรงกลางใจเมืองเพื่อเป็นที่รวมกิจกรรมของคน แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สะท้อนกับกิจกรรมและความต้องการการดำรงชีวิตของคนสมัยนั้น การวางผังเมืองเป็นไปตามกาล และ ยุคสมัยควบคู่กันไปกับงานสถาปัตยกรรม การที่มีเมืองลักษณะที่มีกำแพงเมืองปิดล้อมเพื่อปกป้องภัยอันตราย เป็นสิ่งจำเป็นแต่ในสมัยอดีตงานสถาปัตยกรรมได้รับการออกแบบที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ “คน” มากนัก อาจจะเน้นความใหญ่โตของอาคารเป็นต้น

ปัจจุบัน วิถีชีวิตของคนซับซ้อนขึ้น สภาพของคนความเป็นอยู่ของคนแปรไป ลักษณะของชุมชนเมืองแปรเปลี่ยนไป สภาพของการสัญจรให้คล่องตัวและรวดเร็ว มีรถยนต์ขึ้นมา ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่องานสถาปัตยกรรมลึกซึ้งถึงความสามารถ ความยิ่งใหญ่ของสถาปนิกแต่เพียงผู้เดียวต่อไป

ในฐานะที่สถาปนิกต้องรับผิดชอบต่องานของตนที่สร้างสรรค์ขึ้น จึงต้องศึกษางานของตนที่ออกแบบ และมีความรับผิดชอบต่อชุมชน ที่เข้ามาพัวพันอย่างลึกซึ้ง

สถาปนิกจะต้องมีความเข้าใจเรื่องของชุมชนเมือง ดังต่อไปนี้และเชื่อมโยงเป็นสัมพันธ์กับงานสถาปัตยกรรม ดังนี้ คือ

1. สถาปนิกต้องมีความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับปัญหาของเมือง เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ความสวยงามของเมือง ปัญหาสังคม ปัญหาที่อยู่อาศัย รวมทั้งลักษณะชุมชนเมือง การแผ่ขยายของตัวเมือง อันเป็นโครงคร่าวๆ ที่จะเป็นแนวทางให้สถาปนิกสามารถกำหนดแนวทางเหล่านี้ในการออกแบบโดยไม่ก่อปัญหาและสนองหรือแก้ไขปัญหาในระดับหนึ่ง เพราะเสมือนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยย่อยๆ ที่จะไม่ไปทำให้ส่วนรวมเสียหาย งานออกแบบสถาปัตยกรรมถ้าไม่คำนึงถึงลักษณะใหญ่ทั่วไปดังกล่าวก่อนก็จะก่อปัญหาตามมาอย่างแน่นอน

2. สถาปนิกจะต้องศึกษาถึงวิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจสังคมของผู้คนและสัมพันธ์กับงานที่ออกแบบตัวอย่างของงานสถาปัตยกรรมที่ออกแบบโดยไม่คำนึงถึงสิ่งดังกล่าวและมีปัญหาติดตามมาภายหลัง เช่น กลุ่มอาคารสงเคราะห์ขนาดใหญ่ ผลงานของ “ยามาซากิ” สถาปนิกผู้มีชื่อเสียงชาวญี่ปุ่นเป็นกลุ่มอาคารสงเคราะห์ ทางสูงขนาดมหึมาที่จัดให้คนมีรายได้น้อยอยู่อย่างเดี่ยวซึ่งต่อมาเกิดปัญหาทางสังคม มากมายจนรัฐต้องยอมลงทุนทุบทิ้งทั้งหมด นี่เป็นเพราะสถาปนิกได้ละเลย ที่จะศึกษาพฤติกรรม ชีวิต ความเป็นอยู่สภาพสังคม ของคนที่จะมาใช้อาคารอย่างลึกซึ้ง

3. สถาปนิกต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของบริเวณที่จะทำการออกแบบความกลมกลืนไม่ทำลายสภาพแวดล้อม เช่น ถ้าโดยสภาพแวดล้อมทั่วไปเป็นวัดหรือโบราณสถาน สถาปนิกจะต้องออกแบบให้กลมกลืน ไม่โดดเด่น ทำลายทัศนียภาพ อันเกิดความไม่เรียบร้อยสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมืองได้หรือการออกแบบจะต้องไม่รบกวน ซึ่งสภาพข้างเคียงก่อปัญหาต่างๆ ขึ้น เช่น อาคารกระจกสะท้อนแสงรบกวนบริเวณอาคารข้างเคียง เป็นการสร้างปัญหาให้กับชุมชน

4. สถาปนิกจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ ความเหมาะสมกับกิจกรรมใกล้เคียง ความเชื่อมโยง เช่น จะทำการออกแบบศูนย์การค้า ต้องคำนึงถึงย่านต่างๆ ที่ผู้คนจะมาใช้บริการ คำนึงถึงสภาพการเดินทาง ความเจริญของชุมชนใกล้เคียง ความสามารถและกำลังซื้อของคน ขอบข่ายโครงการที่ควบคุมไปถึง รวมทั้งคู่แข่งใกล้เคียง

5. พิจารณาถึงระบบสาธารณูปโภคความสะดวกต่างๆ ที่มีผลกระทบต่ออาคาร เพราะสิ่งเหล่านี้ย่อมแสดงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้อาคาร การลงทุนย่อมไม่คุ้มค่า ถ้าสร้างอาคารขึ้นมาแล้ว ระบบไฟฟ้า ประปา ยังไปไม่ถึงต้องขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลใช้ ก่อความลำบากสิ้นเปลืองได้ พิจารณาถึงลักษณะการใช้ที่ดิน Zoning ที่เหมาะสมว่าลักษณะที่ดินที่จะใช้มีลักษณะเป็นอย่างไร อยู่ในด้านใด การสร้างที่พักอาศัยในย่านอุตสาหกรรมย่อมเป็นสิ่งที่ไม่สมควร จึงควรพิจารณาลักษณะการใช้ที่ดินข้างเคียงว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพียงใด

6. ศึกษาเข้าใจในลักษณะงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวางผัง เช่น งานออกแบบกลุ่มอาคาร งานออกแบบหมู่บ้านจัดสรร งานวางผังมหาวิทยาลัยฯ งานเหล่านี้เป็นลักษณะงาน เป็นการใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ และต้องพิจารณาการวางผัง ความเชื่อมโยง ตลอดจนการใช้ที่ดิน ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบ คำนึงถึงการขยายตัว แนวโน้มในอนาคต เช่น หมู่บ้านจัดสรร ต้องคำนึงถึงระบบถนนหนทาง การสัญจรที่สะดวก ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย มีศูนย์ชุมชนกิจกรรมร่วมกันใกล้แหล่งสาธารณูปโภค ทั้งถึงฯลฯ

7. ให้ความสำคัญกับส่วนและองค์ประกอบของเมือง เช่น Plaza Open Space เพื่อจะ
เอกสารนี้
นำมาประกอบกรออกแบบได้ เช่น ออกแบบ Central Plaza สถาปนิกได้เว้นที่ว่างไว้หน้าอาคาร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอสมควรเพื่อรับปริมาณการสัญจรของคน เช่น Plaza ให้คนใช้สอยลดความแออัดของคนบริเวณหน้าศูนย์การค้าดังกล่าวลงได้

8. สถาปนิกต้องศึกษา ทำความเข้าใจกับกฎระเบียบต่างๆ ของข้อบังคับของผังเมืองและส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ลักษณะ ระยะเวลาขออนุญาต ส่วนที่ห้ามก่อสร้าง จำนวน Far ฯลฯ รวมทั้งคำนึงถึงปริมาณ Density ความหนาแน่นของคนต่อพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อออกแบบเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามกฎต่างๆและไม่มีปัญหาภายหลัง

9. เมื่อจะออกแบบอาคารลักษณะสาธารณะ เช่น โรงแรม สนามกีฬา โรงพยาบาล จะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการว่ามีความเหมาะสมแก่ การลงทุนตอบสนองชุมชนนัก ถ้าจะออกแบบโรงงานอุตสาหกรรม ก็ควรคำนึงถึง พนักงาน คนงานที่จะมาทำงาน ว่ามีที่พักอาศัยอยู่ในย่านใกล้เคียงหรือไม่ อาจจะทำที่พักอาศัยคนงานไว้หลังโรงงาน เพื่อความสะดวกและลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ

อาคารที่มีผลกระทบต่อภาวะภายนอกก็ควรศึกษาถึงปัญหาทางด้านการจราจรต่างๆ ที่จะมีผล เช่น “โครงการขนส่งสถานีสายใต้” ควรจะตั้งอยู่ในบริเวณที่การจราจรไม่แน่นหนา คล่องตัวมีการออกแบบที่แก้ปัญหาการจราจรภายนอกได้ ไม่สร้างปัญหาแก่ชุมชน ให้ความสำคัญแก่ที่จอดรถในเมืองตระหนักถึงคุณค่าการใช้ที่ดินในย่านกลางเมืองให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีที่สุด ฯลฯ

10. พยายามเข้าไปช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาชุมชนให้ดีขึ้น เช่น ปรับปรุงชุมชนแออัดให้นำอยู่มีสุขลักษณะที่ดี การอยู่อาศัยที่ดี เข้าไปมีบทบาทในสังคมชุมชน ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อมพอสมควร อาจปรับปรุงบริเวณวัด ริมคลอง ให้มีสภาพดีขึ้นเพื่อผลในทางใช้กิจกรรมร่วมกับชุมชน

11. ร่วมมือด้านผังเมือง นักสถิติ นักสังคมวิทยา วิศวกร ฯลฯ ในการประสานงานต่างๆ เพราะสถาปนิกไม่ใช่ผู้มีความรอบรู้ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น การออกแบบสถานีตำรวจต้องทราบสถิติอาชญากรรม การสนองตอบต่อประชาชน ที่ตั้งที่เหมาะสมจะต้องประสานงานติดต่อกับผู้ชำนาญพิเศษเฉพาะสาขาต่อไป

12. ข้อสำคัญที่สุด “มีจิตสำนึกต่อส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์” (สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. 2526 : 9-16)

ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Man & Environment Relation)

กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากมนุษย์มีความสำคัญที่ก่อให้เกิดจินตภาพ และความเคยชินที่ต่างๆ กัน ของส่วนสำคัญ เช่น บริเวณย่านการค้าเมืองมีขนาดใหญ่ หรือเล็กตามความสัมพันธ์กับระยะห่าง ระหว่างศูนย์กลาง กับที่อยู่อาศัย ส่วนเมืองที่มีย่านศูนย์กลางหลักเพียงศูนย์กลางเดียวเป็นทั้งย่านธุรกิจ และแหล่งงาน ย่อมเป็นได้มากกว่ากิจกรรม ประจำวันของการดำรงชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ในส่วนของเมือง ที่เข้าไปมีกิจกรรมและมีประสบการณ์รับรู้ย่านของเมืองได้อย่างชัดเจน งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะเฉพาะของเมือง เกิดจากรูปของการรวมกลุ่มอาคารของเมืองกับโครงข่ายถนน จากภูมิประเทศ อันทำให้มีลักษณะของเมืองมีความแตกต่างที่พิเศษจากเมืองอื่นๆ

Kevin Lynch สถาปนิกชาวอเมริกันกล่าวในเรื่อง Image of the city ในปี พ.ศ. 1960 (Kevin Lynch. 1960) มนุษย์เรียนรู้สภาพแวดล้อมด้วยการจดจำจากสิ่งต่างๆ มากมาย และสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกได้ ส่วนลักษณะที่มีการจดจำแบบระยะยาวนั้น จะเกิดขึ้นจากความคุ้นเคย และมีความเชื่อมโยงกับการประทับใจบางประการหรือกิจกรรมต่างๆ ในสภาพแวดล้อม ในกรณีศึกษาระบบมโนทัศน์ของเมือง ซึ่งเรียกกันว่า Image มีอยู่ 3 ประการ

1. เอกลักษณ์ (Identify) คือสิ่งต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นเมืองต่างๆ ปากฎที่มีความเป็นตัวมันเอง ทำให้เกิดการแยกแยะได้
2. โครงสร้าง (Structure) คือ ความสัมพันธ์ทางกายภาพที่มีการเชื่อมโยงกันทำให้เกิดการรับรู้
3. ความหมาย (Meaning) คือ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ อาจเป็นความหมายทั้งการใช้สอย ทางจิตสำนึก

ส่วนสำคัญทั้ง 3 ประการ ต่างมีความสำคัญต่อกัน ที่ทำให้เกิดระบบมโนทัศน์ที่ชัดเจนขึ้นได้ แต่ Lynch สนใจส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ (Identify) และโครงสร้าง (Structure) เท่านั้น เพราะต้องการเน้น ในการจัดระบบในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อทำให้เกิดจินตภาพได้

สิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ และจำได้จากสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันเป็นระบบ (วิลลิสท์ ทรียงกูร. 2544 : 153 – 154) กล่าวคือ มีการจัดระเบียบเกิดขึ้นไม่มากก็น้อย เราจะเรียกว่า ระบบมโนทัศน์ (Conceptual System) ที่เกิดขึ้นภายในจิตแทนสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายนอก เนื่องจากระบบมโนทัศน์ในจิตของมนุษย์นั้นมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงกล่าวถึงระบบมโนทัศน์ จากแนวทางการศึกษาระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมกายภาพเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันมีส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

1. จินตภาพ ได้แก่ ส่วนที่ปรากฏทางจิตของสภาพแวดล้อมกายภาพที่รับรู้ผ่านทางทัศนการ จินตภาพในที่นี้เน้นความสำคัญที่คุณสมบัติทางกายภาพที่มีผลต่อการเกิดจินตภาพ
2. ระยะทางขอบเขต ได้แก่ ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งองค์ประกอบที่เกิดเป็น จินตภาพ โดยเน้นความสำคัญที่ระยะทาง และหรือขอบเขต
3. ความหมาย ได้แก่ ส่วนที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าสิ่งที่ปรากฏในจินตภาพนั้นคืออะไร มีหน้าที่ใช้สอยประการใด และก่อให้เกิดความ รู้สึก และทัศนคติประการใด ความหมายในที่นี้ จึงรวมทั้งความหมายการหน้าที่ใช้สอย และความหมายทางอารมณ์

องค์ประกอบเด่นของเมือง 5 ประเภท ซึ่งเป็นหลักของจินตภาพของเมือง (Image Elements) ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เส้นขอบ (Edges) เป็นบริเวณพื้นที่ที่มีความแตกต่าง หรือองค์ประกอบเชิงเส้นเป็นขอบ 2 ลิ่ง เป็นเส้นกันทางกายภาพ เช่น กำแพงเมือง คูคลอง ชายฝั่งทะเล แนวตั้ง 2 ข้างถนน เป็นต้น

2. ย่าน (District) เป็นบริเวณพื้นที่ที่แตกต่างของกิจกรรมจนถึงลักษณะพิเศษที่มองเห็น ส่วนของเมืองที่มีตั้งแต่บริเวณขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ คนจะรับรู้ว่าเป็นย่านเมื่อเข้าไปในนั้นแล้ว แต่เข้าไปเมื่อใดไม่รู้เพราะขอบของย่านไม่แบ่งแยกให้ชัดเจน

3. เส้นทาง (Paths) เป็นช่องทางสัญจรการเชื่อมโยง และจุดตัดผ่านพื้นที่และเป็นช่องทางที่ผู้ใช้เมือง เช่น ถนน ตรอก ซอย ทางเดิน คลอง ทางรถไฟ และทางรถประจำทาง

4. ศูนย์ชุมชน (Node) เป็นสถานที่รวมกิจกรรม หรืออาคารที่ใช้เป็นที่รวมกิจกรรม และเป็นศูนย์ชุมชนได้ ในการเดินทาง

5. ที่หมายตา หรือ ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark) เป็นจุดที่ใช้อ้างอิง ถึงที่ชัดเจนกว่าศูนย์ชุมชน แต่ผู้สังเกต ไม่สามารถมองเห็น หรือมองเพียงแต่ภายนอกได้มี 2 ระดับ คือ

5.1 ระดับเมือง (Distance Landmark) เป็นจุดสังเกตที่มองเห็นได้ในระยะไกล เช่น ภูเขาสูง ตึกสูงที่เด่นมากๆ ซึ่งช่วยให้คนต่างถิ่น หรือนักท่องเที่ยว สังเกต และกำหนดทิศทางได้

5.2 ระดับท้องถิ่น (Local Landmark) เป็นที่สังเกตที่รู้กันเฉพาะคนในละแวก และเมืองเห็นโคระยะใกล้ เช่น ป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้า ภูมิสัญลักษณ์ประเภทนี้ผู้อาศัยในท้องถิ่นใช้เป็นจุดอ้างอิงเอง

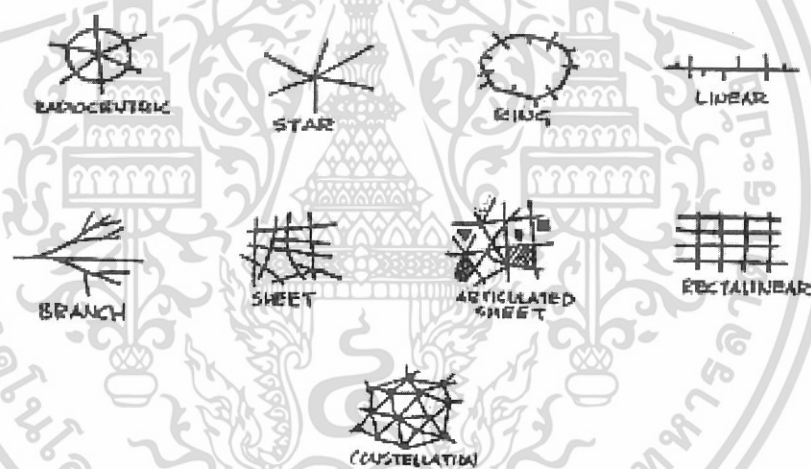
องค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้ นับเป็นส่วนหนึ่งของระบบมโนทัศน์ที่บุคคลมีอยู่ (Lynch) สรุปว่า สภาพแวดล้อมของเมืองที่มีระเบียบที่ดีกว่า ทำให้เกิดจินตภาพได้ชัดเจนกว่าเพราะเป็นส่วนหนึ่งที่มีสภาพแวดล้อมที่อ่านออกได้ง่ายกว่าองค์ประกอบทั้ง 5 จึงกลายเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาลักษณะเฉพาะของเมือง

นอกจากนี้แล้ว พบว่าสภาพแวดล้อมกายภาพของเมืองหนึ่งๆ ปรากฏองค์ประกอบทั้ง 5 นี้ เสมอ สิ่งที่คนส่วนใหญ่ยึดถืออยู่จินตภาพร่วมกัน การศึกษาในเรื่องนี้ทำให้ทราบว่า พื้นที่ใด หรือ ย่านใดมีความสำคัญทางกิจกรรมใด ศูนย์ชุมชนใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งกิจกรรมที่เหมาะสมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่เน้นความสำคัญของภูมิสัญลักษณ์ที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของเมือง ดังนั้นจากการศึกษาของ Lynch จะนำมาเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะเด่นของเมือง

การสำรวจภูมิทัศน์ชุมชน (Worksite. 1969 : 46) ในแต่ละเมืองจะมีเอกลักษณ์ในการวางผังเมือง การตัดถนน การจัดที่ว่าง (Open Space) การจัดที่ว่างระหว่างอาคารบางเมืองอาจจะมีกำแพงเมือง หรือประตูเมืองเก่า เป็นลักษณะพิเศษของแต่ละเมือง (Local Identify) ในการรักษาลักษณะเฉพาะเหล่านี้ หรือการรักษาความรู้สึกสัมพันธ์กับโครงสร้างเดิมของเมืองไว้จึงต้องคำนึงถึงเอกสารนี้ สิ่งต่อไป ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เส้นขอบฟ้า (Sky line)
- มุมมองของเมือง และอาคาร
- รูปทรงของอาคารเดิม
- ความกว้างของถนน และทางเท้าเดิน
- ความสัมพันธ์ของที่ว่างใหม่กับที่ว่างเดิม
- ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารใหม่กับอาคารเดิม
- แนวอาคาร (Building line) หรือระยะถอยร่นของอาคารจากถนน

แนวคิดเพื่อพัฒนาบทบาทชุมชนให้สอดคล้องกับการได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการกระจายของกิจกรรม โครงสร้างระบบคมนาคมเชื่อมต่อง่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และภาพลักษณ์ของเมือง โดยโครงข่ายการคมนาคมเป็นรูปแบบกำหนดของเมืองโดยเกิดรูปแบบของเมืองในลักษณะต่างๆ เช่น

ภาพที่ 2.11 แสดงรูปแบบเครือข่ายผังถนน

1. วงกลม และรัศมี (Radio Concentric) คือถนนวงแหวน และรัศมี ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาอย่างเข้มข้นออกจากศูนย์กลางเมืองรูปร่างลักษณะนี้มักพบในเมืองใหญ่
2. ดวงดาว (Star) คือ ถนนวงกลม และรัศมี แต่แทนที่จะเป็นที่เว้นว่างแทน
3. วงแหวน (Ring) คือ ลักษณะที่โดนโอบล้อม ซึ่งอาจเป็นอ่างหรือภูเขา
4. แนวยาว (Linear) คือ รูปร่างของเมือง มักมีผลจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพหรือผลมาจาก เส้นทางคมนาคมหลัก ซึ่งแผ่ออกไปตามแนวยาว
5. สาขา (Branch) คือลักษณะของเมืองตามแนวยาวหลายแนวซึ่งบรรจบเข้าหาแกหรือแนวหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ผืนแผ่นดิน (Sheet) พื้นที่เมืองกว้างๆ ซึ่งมีความชัดเจนของรูปทรงน้อยมาก
 7. ผืนแผ่นดินต่อเนื่อง (Articulated Sheet) เป็นรูปร่างของเมืองที่มีศูนย์กลางชุมชนแห่งหนึ่งหรือหลายแห่ง
 8. ตาราง (Rita Linear) คือพัฒนามาจาก Radio Concentric แต่ตัดกันเป็นมุมฉากผลปรากฏเป็นตะแกรง
 9. สามเหลี่ยมติดกัน (Constellation) คือกลุ่มของเมืองขนาดเท่าๆ กันที่ตั้งอยู่ใกล้ๆ รวมกลุ่มกัน
- รศ.เดชา บุญค้ำ กล่าวถึง แนวทางสำหรับเทศบาลในการทำให้เมืองน่าอยู่ในความเป็นเมืองเอกลักษณะไว้ดังนี้

1. เมืองมีเสน่ห์ น่าอยู่และน่ามาเยือนมักเป็นเมืองที่มีลักษณะเฉพาะชัดเจนเป็นของตัวเอง
2. เมืองที่มีเอกลักษณ์เด่นจะจดจำง่าย ไม่หลงทางง่ายและจะประทับใจหรือรูปได้ชัดเจนยาวนาน (เช่น เมื่อเอ่ยถึงชื่อ เมืองจะนึกภาพได้ทันที)
3. ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา วัด โบราณสถานตลอดจนอาคารเก่าแก่ ย่านเก่าแก่นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของเอกลักษณ์เมือง
4. เอกลักษณ์ของเมืองที่มีอยู่มักถูกปิดบังโดยการพัฒนาใหม่ๆ ที่ขาดการตรองเช่น ตึกแถว บดบังวัด แม่น้ำลำคลอง
5. “What time is this place?” เมืองมีอายุเท่าใด นั้นหมายความว่าเมืองควรมี “อะไร” ที่สามารถบ่งชี้ถึงอายุหรือ ยุคสมัยได้ ฯลฯ (เดชา บุญค้ำ, 2543)

วิสัยทัศน์ ของเทศบาลเมืองชลบุรี พ.ศ.2545 – 2565

เทศบาลเมืองชลบุรี มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของจังหวัด และภูมิภาค เป็นเมืองนานาชาติที่ทันสมัยก้าวสู่นาคตที่ยั่งยืน และมีการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ, 2545 : 3/3)

การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน : เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่

คุณลักษณะของเมืองน่าอยู่

1. ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างผาสุก
2. มีความสะดวกสบาย
3. มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ
4. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หลักการพัฒนาเมืองยั่งยืนมีองค์ประกอบ 3 ประการได้แก่

1. ความน่าอยู่ (Livability) หมายถึงทำให้เมืองน่าอยู่ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและกายภาพ

ประชาชนมีคุณภาพที่ดี สังคมที่เอื้ออาทร ชุมชนที่เข้มแข็งประชาชนอยู่อย่างสุขสบาย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความเป็นประชารัฐ (Good Government) เน้นระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน

3. ความสามารถในการแข่งขัน (Competition & productive) ประชาชนมีการปรับตัว ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

การเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็ง ได้แก่ การพัฒนาสมาชิกของชุมชนให้มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน สามารถดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชุมชน อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของสมาชิกชุมชน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และแรงจูงใจในการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาด้านกายภาพ และด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การดำรงด้านผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการบริหารโครงสร้างพื้นฐาน ได้อย่างพอเพียงกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องสัมพันธ์กับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของเมืองและชุมชน เพื่อให้เกิดความน่าอยู่ และยั่งยืนสืบไป

ลักษณะเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองชลบุรีมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่

1. เป็นเมืองที่ความทันสมัย และความเป็นสากลในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization)

เทศบาลเมืองชลบุรีในปี 2565 จะเป็นเมืองที่ความทันสมัย และความเป็นสากลเป็นศูนย์กลางของธุรกิจ ข่าวสารข้อมูล และเงินทุนของเอเชียและของโลก ซึ่งประกอบด้วยสถาบันการเงิน และการธนาคารระดับนานาชาติ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมข่าวสารข้อมูลทางการเงินการธนาคารที่สามารถตอบสนองต่อนานาชาติอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. เป็นเมืองอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชุมชนอย่างต่อเนื่อง (Localization)

เทศบาลเมืองชลบุรีภายในปี 2565 จะเป็นเมืองรักษาวัฒนธรรม ประเพณีร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เห็นเป็นต้นแบบในการปฏิบัติ ประกอบด้วยสถานการศึกษา สถาบันวิจัย และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. เป็นเขตที่พักอาศัยกลางเมือง (Living Downtown)

ในย่านธุรกิจการค้าของเทศบาลเมืองชลบุรี ในอนาคตนอกจากมีความทันสมัย และกิจกรรมหนาแน่น ในเวลากลางวันยังเป็นที่อยู่อาศัยที่มีความพร้อมด้าน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ มีความสงบ สะดวกสบายในลักษณะ “บ้าน” ทั่วไป

4. เป็นเมืองอยู่ดีมีสุข (Healthy Town)

เทศบาลเมืองชลบุรีภายในปี 2565 จะเป็นเมืองที่ค่านิ่งของสุขภาพของประชาชนโดยประชาชนทุกคนในเทศบาลเมืองชลบุรี จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาหลากหลายประเภท นอกจากนี้เทศบาลเมืองชลบุรีจะมีศูนย์สุขภาพ เป็นเมืองที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เมืองที่ให้ความสำคัญของประชาชน (People Oriented)

เทศบาลเมืองชลบุรีจะเป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับนานาชาติ ประชาชน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาเปรียบเสมือนศูนย์กลาง คือ ประชาชน

การพัฒนาและเทศบาลเมืองชลบุรีให้เป็นเมืองน่าอยู่และเมืองแห่งอนาคต จำเป็นต้องสร้างจุดเด่นจากสิ่งที่มีอยู่ให้เด่นชัดขึ้น โดยพยายามลดจุดด้อยให้มีข้อจำกัดที่คุกคามให้น้อยที่สุด

2.4.1 เมืองและการท่องเที่ยว

“เมือง” หรือคำภาษาอังกฤษว่า urban อาจให้คำจำกัดความออกไปได้แตกต่างกันซึ่งถ้ามองในด้านประวัติศาสตร์ ด้านการบริหาร ด้านมนุษยวิทยาและภูมิศาสตร์ ฯลฯ ในปัจจุบันนิยามกันเป็นสากลที่จะกำหนดความเป็นเมือง ขึ้นมาจากขนาดของประชากรและสภาพของการพัฒนา สำหรับประเทศไทยนั้น คำว่า “เมือง” มีความหมายกว้างขวางมาก เช่น เมืองไทย หมายถึงบริเวณรวมทั้งประเทศ หรือบางทีก็หมายถึงชุมชน ที่อยู่เขตที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดก็มี สำหรับคำว่า “เมือง” ที่ใช้ประกอบกับคำว่า “เทศบาล” เป็น “เทศบาลเมือง” ในพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 มีความหมายละเอียดไปถึงเฉพาะบริเวณชุมชนในเขตเทศบาลที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือชุมชนตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไปและอยู่ไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

จากการให้คำจำกัดความของคำว่า “เมือง” ในทัศนะต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า “เมือง” เป็นที่รวมของคนหรือของกิจกรรม เป็นบริเวณที่เจริญแล้ว มีความหนาแน่นของประชากรพอสมควรและมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นพอสมควร

2.4.1.1 ประเภทของเมือง

เมื่อพิจารณาในแง่การท่องเที่ยวอาจแบ่งเมืองตามลักษณะเด่นออกได้เป็น 3 แบบ คือ

1. เมืองธรรมชาติ แยกออกเป็นเมืองชายทะเลและเมืองภูเขา
2. เมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองที่เคยมีความสำคัญในอดีตเมืองที่มีร่องรอยความเจริญรุ่งเรือง ในอดีต มีแหล่งที่ตั้งของโบราณสถาน หรือ ศาสนสถานที่สำคัญ
3. เมืองศิลปวัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมได้แก่เมืองที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษอันเนื่องมา จากศิลปะท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตความเป็นอยู่

นอกจากการแบ่งประเภทดังที่กล่าวแล้วนั้น เมืองยังอาจจำแนกออกเป็นลักษณะต่างๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

1. เมืองที่เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยว ทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งคุณสมบัตินี้จะเป็นสิ่งบ่งชี้และกำหนดให้เมือง มีความสำคัญเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดอย่างมากมายในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวโดยตรง ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เมืองที่เป็นเมืองบริการ เมืองประเภทนี้อาจจะมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวเลย แต่จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นไม่สามารถรองรับ หรือให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้ดีพอ

3. เมืองที่เป็นจุดแวะพัก จะพบว่าเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีระยะไกล จำเป็นจะต้องมีจุดแวะพักระหว่างทางสำหรับนักท่องเที่ยว เมืองลักษณะนี้อาจจะมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวก็ได้ ยกเว้นในกรณีที่เมืองที่เป็นจุดแวะพักที่แหล่งท่องเที่ยวอยู่ด้วยก็จะทำให้ นักท่องเที่ยวใช้เวลาในเมืองที่เป็นจุดแวะพักมากขึ้น

4. เมืองที่เป็นทางผ่าน ในกรณีนี้เมืองจะมีลักษณะเป็นทางผ่านของการท่องเที่ยวเท่านั้น

2.4.1.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง

1. องค์ประกอบหลักของเมืองที่มองเห็นได้

ในเมืองแต่ละเมืองมีองค์ประกอบหลักที่มองเห็นได้ และเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำเมืองให้ดูสวยงามมีความน่าประทับใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ดังนี้

1.1 ธรรมชาติ ได้แก่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา พรุ ป่าละเมาะ เป็นต้น ทำให้ชาวเมืองได้มีโอกาสชื่นชมกับธรรมชาติ นอกเหนือจากการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางอาคาร และถนนหนทางของชีวิตเมือง เป็นส่วนที่ช่วยให้เมืองมีบรรยากาศผ่อนคลาย และมีลักษณะเฉพาะที่ดึงดูดใจ

1.2 อาคารและส่วนประกอบอาคาร ได้แก่ บ้าน อาคาร ตึกแถว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบ เช่น ป้าย กันสาด ลานทางเข้าอาคาร

1.3 ที่เว้นว่างต่างๆ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ลานอเนกประสงค์ของเมือง ลานเชื่อมระหว่างอาคาร

1.4 ถนน ทางเดิน ทางสัญจรต่างๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึงแม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร นับเป็นส่วนประกอบของเมืองที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน

1.5 มนุษย์และการประกอบกิจการต่างๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง เป็นส่วนประกอบ ที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว บางกิจกรรมทำให้ผู้มาเยี่ยมชมเมืองนั้น เกิดความสนใจที่จะเข้าไปสัมผัส และเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ด้วย กิจกรรมนี้มีได้หมายถึงเฉพาะงานเทศกาลพิเศษ แต่หมายถึงกิจกรรมประจำวันของชาวเมืองด้วย เช่น กิจกรรมค้าขาย กิจกรรมพักผ่อนการรถประจำทาง เสียงหัวเราะ การพูดคุย เป็นต้น

2. การรวมองค์ประกอบของเมืองเข้าด้วยกัน

การรวมองค์ประกอบต่างๆ ของเมืองเข้าด้วยกันแบ่งได้เป็น 2 ระดับ

คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ระดับผังเมืองรวม เป็นการวางแผนควบคุมการเจริญเติบโตของเมือง ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการเป็นอยู่ มีการวางแผนว่าย่านใดจะพัฒนาอย่างไร เส้นทางการสัญจรเส้นใดจะต้องเป็นทางสัญจรหลัก และเส้นใดเป็นทางสัญจรรอง การวางแผนเป็นผังเมืองโดยรวมนี้ กระทำโดยนักผังเมืองและโดยใช้ข้อมูลสนับสนุนการวางแผน บางเมืองมีระบบผังเมืองรวมที่มุ่งเน้นเรื่องนโยบายและการใช้สอยพื้นที่ บางเมืองก็มีระบบผังเมืองที่ผนวกการวางแผน ด้านความสวยงามของเมือง

2.2 ระดับรายละเอียดเฉพาะส่วน เป็นการวางแผนรายละเอียดในย่านใดย่านหนึ่ง เช่น การกำหนดระยะถอยร่นของอาคาร การวางระบบป่านให้เป็นระเบียบ การจัดระเบียบการขายสินค้าริมทางเท้า การวางรูปแบบทางเท้า เป็นต้น

การวางแผนรายละเอียดเฉพาะย่านนี้ หลังจากยุค City Beautiful Movement ซึ่งเกิดในช่วงประมาณ ค.ศ. 1893 เป็นต้นมา เมืองในสากลประเทศหลายเมืองทำการวางแผนภายใต้แนวความคิดว่า บรรยากาศผืนคนลายของเมือง ไม่จำเป็นจะต้องเกิดเฉพาะในบริเวณที่จัดเตรียมไว้เป็นส่วนสาธารณะเท่านั้น แต่สามารถจะเกิดแทรกได้ทั่วไปภายในเมือง เช่น ลานหน้าอาคารบริเวณทางเท้า

3. เมืองสวยได้อย่างไร

โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้มาเยี่ยมชม และต่อชาวเมืองได้ หากองค์ประกอบต่างๆ ของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.12 ป้ายและสิ่งประกอบอาคารที่ไม่เป็นระเบียบ

3.1 ความเป็นระเบียบ คำว่าระเบียบในที่นี้หมายความว่า ในด้านความสะอาดในการทำกิจกรรม และทั้งในด้านการเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย

ความสะอาดในการทำกิจกรรม ได้แก่ การที่มีการสัญจรสะดวก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การหาสิ่งที่ต้องการพบได้สะดวกในการทำกิจกรรมทุกอย่างเป็นไปโดยสะดวก ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ได้แก่ การที่ส่วนประกอบต่างๆ ของเมืองได้จัดรวมกันไว้อย่างกลมกลืน ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวายและส่วนประกอบของเมืองเหล่านั้นไม่ดูสกปรกชำรุด หักพัง จนทำให้ดูคล้ายกับว่าไม่ได้รับการเอาใจใส่

3.2 ความสบาย ความสบายในที่นี้หมายถึง ความสบายตามสมควรแก่สภาพ ได้แก่ความไม่ร้อนจนเกินไป ไม่หนาวจนเกินไป ไม่มีฝุ่นมากจนเกินไป พื้นที่ไม่แคบอัดอัดจนเกินไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมบางอย่างเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สภาพอากาศ แต่เราสามารถจัดเตรียมบริเวณให้สภาพอากาศนั้นๆ บรรเทาลงได้ เช่น จัดเตรียมร่มเงา การพยายามไม่ให้มีลานรับแดดที่กว้างใหญ่ การเตรียมพื้นที่ให้ใช้หลบฝนได้สำหรับเมืองที่มีฝนตกบ่อยเป็นระยะยาว เป็นต้น

3.3 การมีสสารที่ชัดเจน สสารเป็นศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษว่า image หมายถึง ภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในใจหลังจากที่บุคคลหนึ่งๆ ได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ดังนั้นสสารของเมืองก็คือภาพรวมของเมืองนั้นๆ ที่บุคคลจะจำได้ หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมชมเยือนเมืองนั้นมาแล้ว

ภาพรวมที่ชัดเจนของเมือง ช่วยให้ผู้มาเยี่ยมชมรู้สึกมั่นใจในการสัญจรภายในเมืองนั้น และช่วยให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น

เควิน ลินซ์(อ้างใน คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว. 2531 หน้า 2-4) ผู้ที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการค้นคว้าและวิเคราะห์รูปแบบของเมืองผู้หนึ่ง ได้กล่าวไว้เป็นทฤษฎีที่มีผู้ยอมรับโดยทั่วไปว่า ภาพรวมของเมืองจะเกิดขึ้นได้ด้วยความชัดเจนของการรวมตัวขององค์ประกอบ 5 ประการคือ เส้นทาง, ขอบเขต, ย่าน, ที่รวมกิจกรรม และที่หมายตา (Path, Edge, District, Node and Landmark)

- เส้นทาง ได้แก่ ถนน แม่น้ำ คลอง ทางเท้าที่ใช้เป็นทางสัญจรของเมือง เส้นทางเหล่านี้ย่อมจะเป็นระบบโครงข่ายเชื่อมส่วนต่างๆ มีถนนสายหลัก ถนนสายรอง

- ขอบเขต ได้แก่แนวเชื่อมต่อระหว่างของที่มีความแตกต่างกันสองสิ่ง เช่น ขอบเขตของเมือง ได้แก่ แนวที่เห็นความแตกต่างของบรรยากาศและกิจกรรม ขอบเขตบางครั้งก็เป็นเพียงสิ่งที่รู้สึกได้ กล่าวคือเป็นขอบเขตที่มีลักษณะกลมกลืน ค่อยๆ เปลี่ยนจากลักษณะหนึ่งไปอีกลักษณะหนึ่ง บางครั้งก็มีความชัดเจนมาก เช่นกำแพงล้อมรอบเมือง หรือคูน้ำล้อมรอบบริเวณ เป็นต้น

- ย่าน ได้แก่ บริเวณที่เป็นที่รวมของสิ่งที่คล้ายคลึงกัน เช่นย่านพักอาศัยเป็นบริเวณที่มีบ้านพักอาศัย ย่านธุรกิจมักมีอาคารหนาแน่นมีการจราจรหนาแน่นและมีผู้คนเดินขวักไขว่

- ที่รวมกิจกรรม ได้แก่บริเวณที่มีการรวมตัวของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างหนาแน่นกว่าบริเวณอื่นๆ เช่น ตลาดเป็นบริเวณที่มีผู้คนและการจราจรหนาแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่หมายตา ได้แก่ สิ่งที่มีความเด่นจากสิ่งอื่นๆ ที่สามารถใช้เป็นจุดอ้างอิงหรือจุดสังเกตได้จากระยะไกล เช่น อนุสาวรีย์ ภูเขา หอคอย เป็นต้น

ภาพรวมของเมือง เป็นการรวมตัวขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 ส่วนนี้เข้าด้วยกัน หากการรวมตัวเกิดเป็นภาพที่ชัดเจน กล่าวคือเข้าใจได้ถึงระบบถนนหลัก รู้ตำแหน่งของย่าน ที่รวมกิจกรรมและที่หมายตาในเมืองนั้นๆ ได้ดี ถือได้ว่าเมืองนั้นๆ มีสสารรูปที่ชัดเจนพอที่บุคคลที่ไปเยี่ยมชมเยียน จะเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับเมืองนั้นๆ

3.4 การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน เช่นเมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์ เมืองที่มีภูมิประเทศพิเศษ เช่น พัทยา ภูเขา สงขลา เมืองที่มีการประกอบอาชีพที่น่าสนใจ เช่นจันทบุรีทำสวนผลไม้ กระบี่ทำสวนยางพารา ระนองทำเหมืองแร่ เป็นต้น

เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้ หากผู้ไปเยี่ยมชมเยียนได้รับรู้จะก่อให้เกิดความเข้าใจและรู้จักเมืองนั้นๆ มากขึ้น จะก่อให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้นๆ และลักษณะเฉพาะบางอย่างก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสด้วย เช่น นักท่องเที่ยวไปเชียงใหม่เพราะความน่าสนใจทางวัฒนธรรม ไปพัทยาเพราะพัทยามีทะเล เป็นต้น

3.5 การมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี หมายถึง มีลักษณะสวยงามชวนให้ผู้พบเห็นเกิดความสบายใจและรื่นรมย์ใจ ได้แก่การได้เห็นส่วนประกอบต่างๆ ของเมืองปรากฏในลักษณะที่กลมกลืน

เมืองที่พบเห็นในประเทศไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักละทิ้งคุณสมบัติในข้อนี้ ดังจะเห็นได้จากป้ายโฆษณาหลากสีหลายแบบปรากฏขึ้นตามความพอใจของผู้ติดตั้ง ประกอบกับสีฉูดฉาดต่างๆ นานาของตัวอาคารและสิ่งประกอบถนน เช่น ป้ายบอกทิศทาง ถึงชยะ ที่คอรรถประจำทาง บางครั้งความตั้งใจที่ดีก็เป็นสิ่งทำลายสุนทรียภาพโดยรวมได้ด้วย ในบางกรณีรูปปั้นดีๆ น้ำพุสวยๆ อาจเป็นสิ่งทำลายความสวยงามลงในกรณีที่ตั้งที่ดีเหล่านั้น มีสภาพที่ขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ เมื่อภาพโดยรวมในกรอบสายตามีความสัมพันธ์สนับสนุนซึ่งกันและกันมิใช่เกิดจากสิ่งสวยงามหลายสิ่งมาประกอบกันเท่านั้น

กล่าวโดยรวม สภาพแวดล้อมของเมืองที่จะสร้างความประทับใจที่ดีได้มาจากความเป็นระเบียบ ความสบาย ความมีสสารรูปที่ชัดเจน ความมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน และความมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มาจากการจัดส่วนประกอบย่อยของเมืองเข้าด้วยกัน ได้แก่สภาพธรรมชาติ อาคาร ที่เว้นว่าง ทางสัญจร และกิจกรรมมนุษย์ในลักษณะที่เหมาะสมและกลมกลืน โดยจะต้องมองทุกอย่างเป็นภาพรวมเสมอ

2.4.2 ย่าน (DISTRICT) และที่รวมกิจกรรม (NODE) ความหมายของคำว่า “ย่าน”

2.4.2.1 ย่าน (District) หมายถึง บริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน หรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีต เคยมีเหตุการณ์สำคัญทางเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติศาสตร์เกิดขึ้น เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงย่านเดียวในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่ อาจจะมีถึงสิบย่านโดยที่แต่ละย่าน จะมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจน อาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่นถนน แม่น้ำลำคลอง ภูเขา หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้

ภาพที่ 2.13 แสดงตัวอย่างของย่านเมือง

2.4.2.2 ที่รวมกิจกรรม (Node) หมายถึง บริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวัน หรือเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษที่ติดต่อกันหลายๆ วัน เช่น บริเวณจัดงานแสดงสินค้า เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยรวมๆ แล้ว ที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรม ตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางกายภาพของบริเวณก็จะถูกสร้างขึ้นเป็นระบบถาวร หรือแบบที่รื้อถอนได้สะดวกตามแต่ความถี่ของการมีกิจกรรม

ประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรม

1. ย่านประวัติศาสตร์
2. ย่านพาณิชย์
3. ย่านเริงรมย์
4. ย่านอุตสาหกรรม
5. ย่านที่พักอาศัย
6. ย่านสถานที่ราชการ

ในเมืองแต่ละเมือง ไม่จำเป็นจะต้องมีย่านต่างๆ เหล่านี้ทุกย่านเสมอไป หรือแม้แต่ย่านชนิดเดียวกันในเมืองเดียวกัน อาจจะมีลักษณะและสภาวะ (Image) ที่แตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตามในการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ย่านต่างๆ ภายในเมืองควรจะได้รับกรจัดแบ่งประเภทเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อมีเหตุเห็นจำเป็นต้องแก้ไขชนิดในการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อที่ว่าในการพัฒนาจะได้สามารถเอาลักษณะเด่นๆ เหล่านี้มาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการท่องเที่ยวได้

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

1. การปรับปรุงสภาพของย่าน เพื่อเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองให้ดีขึ้นนั้น อาจใช้การควบคุมโดยการออกข้อบังคับพระราชบัญญัติ หรือ เทศบัญญัติขึ้นมาควบคุมเฉพาะย่านได้ ตัวอย่างเช่น

- ควบคุมรูปแบบของสถาปัตยกรรม รวมถึงการกำหนดความสูงและสีสันทัน และวัสดุที่ใช้
- ควบคุมความหนาแน่น โดยกำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคาร กำหนดระยะถอยร่นของอาคารจากแนวถนน

- ควบคุมรูปแบบของป้าย ป้ายการค้าและป้ายโฆษณาต่างๆ จะต้องกำหนดขนาดความสูง ตำแหน่งที่ตั้ง และรูปแบบข้อความที่ใช้ เป็นต้น

- ควบคุมรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น รั้ว กำแพง ป้ายชื่อ ม้านั่ง เสาไฟฟ้า จะต้องมีการออกแบบให้กลมกลืนกัน

- ควบคุมประเภทของกรใช้ที่ดิน ประเภทของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในย่านนั้นจะต้องควบคุมให้สอดคล้องกัน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน

2. การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการจราจร ในบางย่านมีปัญหาความขัดแย้ง อันเนื่องมาจากความหนาแน่นของการสัญจร มีวิธีการแก้ปัญหา ดังนี้

- การลดผิวจราจร โดยกำหนดให้การสัญจรเป็นการเดินทางเดียว (One way)

- การยกเลิกถนน อาจเปลี่ยนถนนให้เป็นทางเท้าถาวรตลอดไป

- อาจปิดกั้นเฉพาะพาหนะส่วนบุคคล แต่ยอมให้รถโดยสารประจำทางผ่านเข้าไป

การยกเลิกถนนเปลี่ยนเป็นทางเท้านี้ นอกจากแก้ปัญหาการจราจรได้แล้ว ยังช่วยลดปัญหามลภาวะจาก เสียง ฝุ่น ควัน ได้ด้วย และเอื้ออำนวยให้มีพื้นที่สีเขียวเปิดโล่ง (Open Space) เพื่อปลูกต้นไม้ในเมืองได้มากขึ้น

3. การคำนึงถึงเหตุฉุกเฉิน การปิดถนนเพื่อเปลี่ยนเป็นทางเดินเท้า ทางเท้านั้นควรออกแบบให้รถฉุกเฉินเข้าได้ เช่นรถดับเพลิง, รถพยาบาล โดยมีช่องทางที่มีขนาดกว้างเพียงพอประมาณ 3.00 เมตร เป็นอย่างน้อย

4. การส่งเสริมกิจกรรม นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้ว ยังอาจต้องช่วยเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ย่านนั้นมีจุดดึงดูดความสนใจของคนในเมือง และนักท่องเที่ยวมากขึ้น

5. การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ในย่านหนึ่งๆ ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกัน ของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ต่างๆ นับตั้งแต่สิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร เช่น ชั่ม, ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ กระบะต้นไม้ และควรรื้อสารถึงสัญลักษณ์หรือความเป็นเอกลักษณ์ของย่านนั้นๆ ได้ด้วย

6. การปรับปรุงขอบเขต ในบริเวณย่านควรเห็นขอบเขต (Edge) หรืออาณาเขตได้ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพรวม หรืออาจจะช่วยในการกำหนดขอบเขตให้ได้ง่ายขึ้น ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ต้นไม้ชนิดเดียวกันโดยตลอด การใช้วัสดุปูพื้นแบบเดียวกันให้ต่อเนื่องกันโดยตลอด หรือการใช้วัสดุชั่วคราวตกแต่งก็ได้ เช่น ประดับด้วยธง, ด้วยกระบะต้นไม้, ด้วยร่มกันแดด ผ้าใบกันแดด เป็นต้น

2.4.3 ที่ว่างโล่ง

2.4.3.1 สวนหย่อม ความหมายของ “สวนหย่อม” “ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม” หมายถึงสวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมากนัก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อยแต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่ง เพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสวนหย่อมในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะ และอยู่ในการดูแลของเทศบาลเมืองเท่านั้น

สวนหย่อม จัดว่าเป็นพื้นที่ว่างโล่ง (Open Space) ของเมือง และเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้า

ประเภทของสวนหย่อม

สวนหย่อมสามารถแยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม ได้แก่บริเวณที่มีขนาดเล็ก หรือการเข้าถึงลำบาก เช่น เกาะกลางถนน, วงเวียน, อนุสาวรีย์, หัวมุมสี่แยก, บริเวณพื้นที่กันไว้เพื่อการขยายตัว หรือเพื่อความปลอดภัย เช่น ระยะเวลาจรบนข้างทาง (Right of Way) ของถนนและทางรถไฟ, บริเวณใต้สายไฟแรงสูง การออกแบบจึงเน้นในเรื่องขอการใช้ในการมองเห็นเป็นส่วนประกอบสีเขียว ของภูมิทัศน์เมืองบริเวณนั้น

2. สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้ ในบางกรณีพื้นที่เล็กๆ เหล่านี้มีสภาพอำนวยให้ใช้งานได้บ้าง เช่น เกาะกลางถนนที่มีขนาดกว้างใหญ่และถนนโดยรอบมีการสัญจรเบาบาง ซึ่งอาจใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรืออาจใช้เป็นสนามเด็กเล่นขนาดเล็กได้

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

1. ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม หากต้องการบรรยากาศที่ดูสงบสบายเป็นระเบียบ หรือหากบริเวณโดยรอบมีความคับสนุ่นววายอยู่แล้ว ก็ควรให้สวนหย่อมเหล่านี้มีความเรียบง่าย ไม่มีหลายรูปทรงหลายสีในบริเวณ หรือหากบริเวณเดิมดูเรียบเกินไปขาดชีวิตชีวา ก็อาจใช้สีสันสดใส เป็นการเพิ่มเติมสีสันให้กับเมืองในส่วนนั้น

2. ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง หมายความว่า สวนหย่อมเหล่านี้จะต้อง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่เป็นสิ่งกีดขวางทางสัญจรของเมือง เช่น บริเวณที่เป็นเกาะกลางถนนในส่วนที่เป็นทางข้าม โดย
ไม่ว่ากรณีใดๆ หงสน ออกจากห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปกติก็ควรเตรียมรับการข้ามถนนเหล่านี้ตรงจุดนั้นๆ หรือบริเวณที่จะมีคนเดินลอดผ่านก็ควรมีทางเดินผ่านในบริเวณนั้น และควรคำนึงถึงการสัญจร ปิดบังการมองเห็นตามบริเวณสำคัญ ควรใช้รูปแบบของสวนที่เรียบง่ายไม่มีรูปทรงสีฉูดฉาดหลาย ซึ่งจะเพิ่มความสับสนให้กับบริเวณนั้นมากขึ้นไปอีก

3. การพิจารณาในการใช้งาน ในบางกรณีพื้นที่ที่เป็นสวนหย่อมอาจพิจารณาให้มีการใช้งานได้ เช่นเกาะกลางถนนที่มีขนาดใหญ่

4. ความสะดวกในการบำรุงรักษา ในการปรับปรุงบริเวณสวนหย่อมเหล่านี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสวยงามในระยะยาว ยกเว้นบริเวณซึ่งต้องการเน้นพิเศษที่ต้องการเปลี่ยนชนิดต้นไม้ได้ ตามฤดูกาลหลีกเลี่ยงการใช้พืชพันธุ์หลากหลายชนิด ในบริเวณเดียวกัน

5. คำนึงถึงประโยชน์อื่นๆ ที่จะได้รับ เช่น การเพิ่มร่มเงาให้กับบริเวณ ด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา การทำขอบของสวนให้สามารถใช้นั่งพักได้บ้างหากสภาพแวดล้อมอำนวยให้

2.4.3.2 ลานกิจกรรม และ ลานอเนกประสงค์ “ลาน” (Plaza) หมายถึง บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้ง ซึ่งเป็นพื้นลาดแข็ง (Paved Area) ถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจคาดคิดด้วยวัสดุต่างๆ กัน เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้องหรือวัสดุหลายๆ อย่างผสมกัน และอาจมีพื้นที่บางส่วนแบ่งเป็นแปลงปลูกต้นไม้, แปลงปลูกหญ้าปนอยู่ด้วยก็ได้

ลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยรถยนต์, จากจราจร จะเป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นที่รวมของผู้คน

ประเภทของลาน

1. ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า ได้แก่ ลานด้านหน้าของอาคาร ซึ่งลานประเภทนี้ควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ลานหน้าวัด ลานหน้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ของอาคารแต่ละหลังเข้าด้วยกัน

2. ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์ เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่นลานในบริเวณร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ลานบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นต้น

3. ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งในรูปแบบของการพักผ่อนแบบสงบ (Passive Recreation) ซึ่งได้แก่การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยกันหรือในรูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

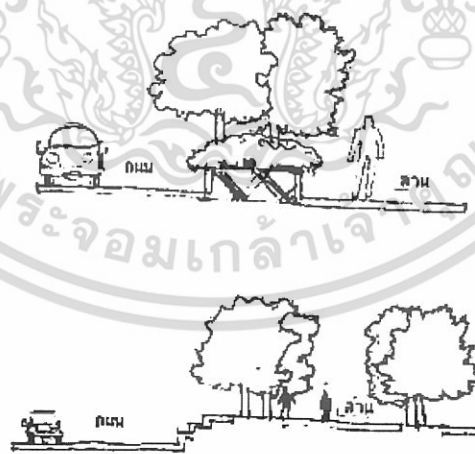

ภาพที่ 2.14 แสดงลานเพื่อใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจ

4. ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น ลานประเภทนี้ ไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดทำขึ้นเพื่อการมองเห็นช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ทิวทัศน์หรือเน้นที่หมายตาให้เด่นชัดขึ้น และน่าสนใจขึ้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

1. การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม ลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัด แยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมืองเพื่อให้เกิดความปลอดภัย (Safety) และความสะดวก (Convenience) ขอบเขตนี้อาจแสดงได้โดยการใช้แนวรั้ว, การใช้แนวต้นไม้, การใช้วัสดุปูพื้นที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 2.15 แสดงบริเวณลานที่มีขอบเขตแยกออกกับการสัญจร

2. คำนึงถึงสภาพอากาศของบริเวณ ลานซึ่งเป็นพื้นลาดแข็งสำหรับเขตอากาศร้อน

แบบเมืองไทยนี้ จะกลายเป็นบริเวณที่ร้อน ไม่ร่มรื่น ดังนั้นควรจำกัดบริเวณพื้นลาดแข็งนี้ให้น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ที่สุดเท่าที่จำเป็น แล้วช่วยลดความร้อนด้วยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในลานที่เป็นที่รวมกิจกรรมต่างๆ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ควรคำนึงถึงผู้ใช้ที่เป็นเด็ก โดยอาจจัดทำทางลาดสำหรับรถเข็นไว้ด้วย มิใช่ทำแต่ขั้นบันไดเพียงอย่างเดียว

- ม้านั่ง ที่นั่ง ซึ่งอาจเป็นเพียงม้านั่งอย่างเดียว หรือเป็นที่นั่งซึ่งออกแบบประกอบอยู่กับรั้ว

- น้ำดื่ม เป็นน้ำพุสำหรับดื่ม อาจออกแบบให้เป็นเหมือนรูปปั้นหรือเป็นงานประติมากรรม

- บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก เป็นสิ่งตกแต่งประดับประดาสร้างให้เกิดจุดที่น่าสนใจ

- ไฟแสงสว่าง ในบางบริเวณที่มีการใช้งานในเวลากลางคืน ควรจัดให้มีไฟฟ้าแสงสว่างให้เพียงพอ และถึงแม้จะไม่มีกิจกรรมเกิดขึ้น ก็ควรจัดให้มีไฟฟ้าไว้เท่าที่จำเป็น เพื่อการรักษาความปลอดภัย

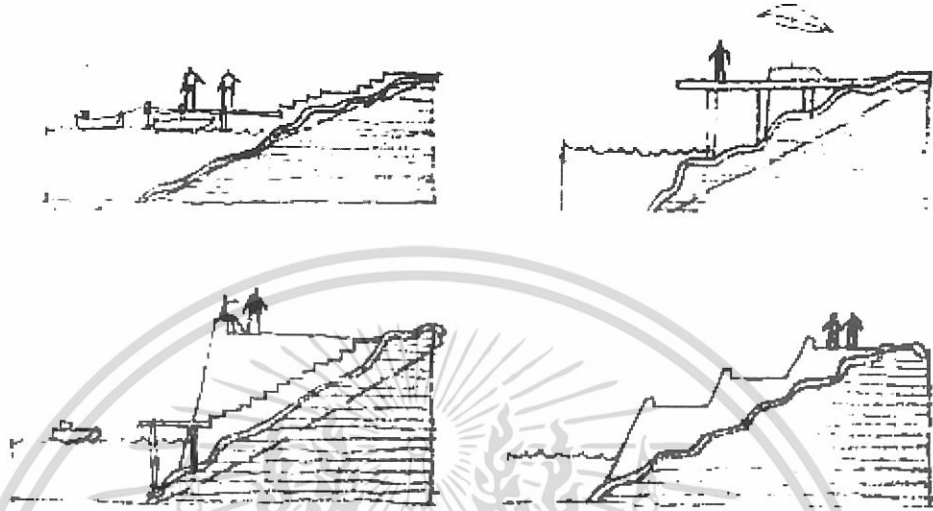
ภาพที่ 2.16 แสดงลานเพื่อความสะดวกของผู้ใช้บริการ

2.4.3.3 บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีอยู่ตามธรรมชาติ จัดเป็นที่ว่างโล่ง (Open Space) ประเภทหนึ่งซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยในการใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน นอกจากการใช้สอยเพื่อการเล่นกีฬาทางน้ำการเป็นทิวทัศน์ที่สวยงาม ยังอาจมีประโยชน์ใช้สอยอื่นแฝงอยู่ด้วย เช่นเป็นบริเวณบ่อรับน้ำเพื่อช่วยป้องกันน้ำท่วม หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์บางชนิด บ่อน้ำ สระน้ำนี้จัดเป็นที่เปิดโล่ง ที่ช่วยลดความแออัดหนาแน่นของเมือง เป็นบริเวณที่ลมพัดผ่านและเพิ่มแสงสว่างให้แก่เมืองดังนั้นการปรับปรุงบ่อน้ำ สระน้ำเดิมที่มีอยู่ให้เพิ่มความน่าสนใจขึ้นเพิ่มกิจกรรมการใช้สอยให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

1. การใช้พื้นที่ริมน้ำเพื่อกิจกรรมของเมือง ในเมืองบริเวณพื้นที่ ริมน้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ อาจมีเมืองบริเวณพื้นที่ริมน้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ อาจมีการปรับปรุงพื้นที่เหล่านั้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่จะเสียค่าใช้จ่ายไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนของคนในเมืองได้เพราะเป็นธรรมชาติของคนเราอยู่แล้ว ซึ่งจักรยานหรือนั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์ริมน้ำ โดยการจัดทำเขื่อนถาวร จัดปลูกต้นไม้ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับประชาชนมาใช้เสริมสร้างกิจกรรมเพื่อให้มีชีวิตชีวามากขึ้น ทั้งเวลากลางวันและกลางคืน

ภาพที่ 2.17 แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมฝั่งเพื่อกิจกรรมของเมือง

2. การปรับปรุงบริเวณชายน้ำ ให้เป็นไปตามธรรมชาติก็ได้ในลักษณะที่เป็นเนินดินเอียงลาดไปสู่บริเวณชายน้ำ แต่สำหรับการใช้งานในเมืองแล้วมักจะต้องจัดก่อสร้างขอบเขื่อนเพื่อความแข็งแรงพร้อมทั้งปรับแต่งรูปทรงของบ่อน้ำบ้าง โดยเฉพาะในเมืองที่มีการใช้สอยพื้นที่ริมน้ำมากควรมีบริเวณพื้นลาดเอียง เพื่อให้ทันทันต่อการเหยียบย่ำ สำหรับบริเวณในเมืองนั้นพื้นที่ริมน้ำมีโอกาสที่จะใช้ในโอกาสเทศกาล และการเฉลิมฉลองต่างๆ เช่นงานลอยกระทง งานสงกรานต์ การแข่งเรือ เป็นต้น ควรพิจารณาจัดทำทางลงเป็นขั้นบันไดหรือทำน้ำไว้เป็นระยะ ตามความเหมาะสม

3. การพิจารณาให้มีกิจกรรมทางน้ำ ในบางกรณีที่บ่อน้ำ สระน้ำ ทะเลสาบในเมืองนั้นมีขนาดใหญ่ หรือ เป็นเมืองที่มีแม่น้ำ คู คลองไหลผ่าน อาจเอื้ออำนวยให้เกิดเส้นทางนันทนาการล่องไปตามน้ำ เกิดกิจกรรมการเล่นเรือ กีฬาทางน้ำ ซึ่งเป็นสิ่งเสริมให้เกิดความน่าสนใจแก่เมืองมากขึ้น ในการที่จะสนับสนุนหรือจำกัดการเกิดกิจกรรมทางน้ำ จะต้องดูจากความสกปรก ความสะอาดของน้ำ ความรุนแรงของคลื่น และกระแสน้ำที่เกิดขึ้นและพืชน้ำที่ขึ้นคลุมอยู่เป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

4. การใช้พืชพันธุ์ริมน้ำ ไม่ควรใช้ต้นไม้ที่ใบร่วงมาก และมีใบขนาดเล็ก เพราะจะต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ มีต้นไม้หลายชนิดที่นิยมใช้บริเวณริมน้ำ เนื่องจากมีรูปทรงที่สวยงามเมื่อสะท้อนเงาลงในน้ำ เช่น ต้นหลิว ต้นแปรงล้างขวด ต้นไทร เป็นต้น นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ต้นไม้ที่ขึ้นได้ดีตามพื้นที่ริมน้ำซึ่งมีความชื้นสูง ได้แก่ ต้นพญาสัตบรรณ ต้นเตยต่าง ต้นมะพร้าว ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นลำพู ต้นโกกงาง (สำหรับบริเวณน้ำกร่อย) ต้นโคกน้ำ ต้นตะแบกน้ำ กลุ่มไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ได้แก่ ต้นธรรมรักษา ต้นพุทธรักษา ต้นพุทธรักษา น้ำ ต้นเตยหอม เป็นต้น

2.4.4 ทิวทัศน์ (View) และที่หมายตา (Landmark)

2.4.4.1 “ทิวทัศน์” (View) หมายถึง บริเวณที่มีความสวยงามเป็นพิเศษ อันอาจเนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศที่งาม มีความแปลกแตกต่างไปจากสภาพโดยทั่วไป หรือเกิดจากความพิเศษของสภาพทางธรณีวิทยา เช่นบริเวณชายทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ เกาะ ภูเขา ถ้ำ น้ำตก ป่าไม้ พืชพันธุ์ เมื่อกล่าวถึงทิวทัศน์ จึงมักจะหมายถึงความถึง การมองเห็นบริเวณพิเศษซึ่งเกิดจากธรรมชาติ มากกว่าที่จะเป็นบริเวณที่มนุษย์สร้างขึ้น

2.4.4.2 “ที่หมายตา” (Landmark) หมายถึง บริเวณที่มีความเป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความเฉพาะพิเศษ หรือมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ เจดีย์ อาคารสูง สะพาน หอนาฬิกา อนุสาวรีย์ เสาธง รูปปั้น หรืองานประติมากรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดทิศทางของตนเองสำหรับคนในเมือง ที่หมายตานี้มิได้จำกัดอยู่เฉพาะอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่เด่นในเรื่องความสูงเพียงอย่างเดียว แต่บริเวณเปิดโล่งของเมือง สวนสาธารณะ สวนหย่อม หรือลานอเนกประสงค์ต่างๆ ก็จัดเป็นที่หมายตาได้เช่นกัน

ความสำคัญของทิวทัศน์ และที่หมายตา

1. เป็นตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนจากการที่คนไปเที่ยวเมืองชายทะเล สาเหตุเพราะมีทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นพิเศษ หรือเมืองริมฝั่งแม่น้ำ ทะเลสาบ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้คนไปพักผ่อนหย่อนใจเช่นเดียวกัน

2. เป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ทั้งของชาวเมืองเองและของนักท่องเที่ยว ยิ่งเมืองที่มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือย่านที่มีบริเวณกว้างก็ยิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดทำที่หมายตาขึ้นเป็นจุดๆ หรือเป็นระยะ

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

1. นำนักท่องเที่ยวไปยังจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ โดยทางเท้า ทางเรือหรือวิธีการอื่นๆ ก็ตาม การนำไปนี้อาจเป็นเพียงการผ่านไป เพื่อให้สามารถมองเห็นได้จากเส้นทางสัญจร โดยมีวิธีการดังนี้คือ

- พิจารณาแนวทางการสัญจร เช่น จัดทำแนวถนน หรือทางเท้าให้นำนักท่องเที่ยวมาสนใจ
- คำนึงถึงวิธีการของการสัญจร หากเป็นการสัญจรที่มีความรวดเร็ว เช่น โดยถนน ทางรถไฟ มุมมองช่องเปิดนั้นจะต้องกว้าง เพราะการมองเห็นจะเป็นเพียงชั่วระยะเวลาสั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเสริมทิวทัศน์ให้มีคุณค่ามากขึ้น

2.1 พยายามให้มีสิ่งก่อสร้างอาคาร มาปิดบังทิวทัศน์หรือที่ หมายถึง เช่นไม่ก่อสร้างร้านขายอาหาร ลานจอดรถริมทะเล แต่พยายามเปิดโล่งเพื่อให้เห็นทิวทัศน์ที่ทุกคนสามารถชื่นชมได้ ไม่ก่อสร้างที่จอดรถเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยว เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังหมายถึงเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อ เป็นต้นด้วย ในบางกรณีแม้แต่ต้นไม้เองก็ควรตัดแต่ง กิ่งก้าน รูปทรง

2.2 เสริมให้ทิวทัศน์หรือที่หมายตานั้นเห็นได้เด่นชัด และน่าในใจมากขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น

- การเพิ่มฉากหลัง (Back Ground) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการปลูกสร้างแนวกลุ่มต้นไม้
- การเน้นกรอบของภาพ หรือกรอบของการมองเห็นด้วยแนวต้นไม้ แถวแนวของอาคารหรือส่วนประกอบของอาคารเพื่อมุ่งนำการมองเห็นไปยังจุดที่ต้องการ

- การช่วยนำสายตาไปสู่จุดที่น่าสนใจ ด้วยแนวต้นไม้หรือแนวของทางเดิน ซึ่งควรคำนึงถึงการมองเห็นที่ต่อเนื่องด้วย เพราะเมื่อเราเคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ ไม่ว่าจะโดยรถยนต์หรือการเดิน

2.3 ในบางบริเวณ ที่มีสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย เช่น มีภูเขา เทือกเขาอยู่ในเมือง เช่น เขารัง จังหวัดภูเก็ต ควรมีการกำหนดหรือกั้นบริเวณ ที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์เบื้องสูง หรือมุมมองเปิดกว้าง ทั้งนี้เพราะการมองเห็นจากเบื้องสูงลงมายังบริเวณในเมืองเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมาก จะเห็นได้จากการนำเที่ยวไปบนยอดตึกกระฟ้า หรือสิ่งก่อสร้างสูงๆ เพื่อให้ดูทิวทัศน์

2.4.5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

การจัดทำสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณนั้น ข้อควรคำนึงถึงอยู่ในลักษณะเดียวกับสถาปัตยกรรม คือ การคำนึงถึงรูปแบบและการกำหนดตำแหน่ง ถึงแม้ว่าสิ่งประกอบบริเวณนี้จะดูเสมือนเป็นการตกแต่งประดับประดาในขั้นสุดท้าย ในการเสริมความงดงามให้กับเมือง รูปแบบของสิ่งก่อสร้างนี้ไม่สามารถออกแบบให้เป็นต้นแบบหรือต้นฉบับได้ เพราะในแต่ละท้องถิ่นก็มีความเป็นอยู่ และมีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

ข้อพิจารณาในเรื่องรูปแบบของสิ่งก่อสร้าง และสิ่งประกอบบริเวณ

1. คำนึงถึงรูปแบบเดิมของท้องถิ่น โดยนำเอารูปแบบของสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ในบริเวณนั้นเดิม มาเป็นแนวทาง ซึ่งประชาชนและนักท่องเที่ยวจะสัมผัสได้ใกล้ชิดที่สุด และจะเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างให้เกิดเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น การจัดหาป้ายชื่อถนน ชื่อซอย ป้ายของเมืองพัทยาซึ่งใช้วัสดุท้องถิ่นที่หาได้ง่าย และมีราคาถูกในพื้นที่ เช่นการใช้หิน กาบหรือหินทะเล ส่วนป้ายของเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ จะใช้วัสดุประเภทอิฐ หินหรือศิลาแลง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คำนึงถึงความกลมกลืนของสิ่งประกอบบริเวณทั้งหมด โดยที่รูปแบบของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งประกอบบริเวณของแต่ละย่าน แต่ละบริเวณหรือแต่ละเมือง ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องไปด้วยกัน

3. คำนึงถึงรูปแบบที่ไม่โดดเด่น สิ่งประกอบบริเวณนั้นก็เพียงสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชน ดังนั้นรูปแบบจึงไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องให้โดดเด่นเห็นชัดจากระยะไกล หรือจำเป็นที่จะต้องให้สะดุดตาแก่ผู้พบเห็นเป็นประการสำคัญ แต่ควรเป็นที่การสนองต่อการใช้งานให้ได้ดีที่สุดมากกว่า อย่างไรก็ตามในบางครั้งสิ่งประกอบนี้ก็อาจเป็นที่หมายตาของย่านหรือของเมืองให้ด้วย เช่น หอนาฬิกา ชุมประตูทางเข้า บ่อน้ำ น้ำพุ รูปปั้น กลุ่มที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น

2.4.5.1 ป้ายโฆษณา

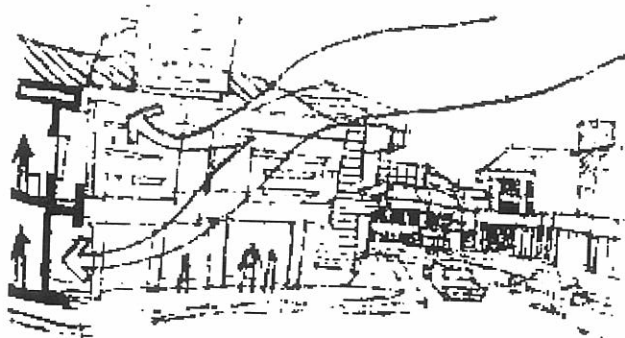
ระบบเศรษฐกิจเสรีท่ามกลางกฎ และระเบียบปัจจุบันในประเทศไทย มีผลให้เกิดการแข่งขันโฆษณาสินค้าและภาพยนตร์รุนแรงมากขึ้นกว่าแต่ก่อน นอกจากการแข่งขันโฆษณาในสื่อมวลชนประเภทต่างๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า จุดเด่นที่เป็นเป้าสายตาของผู้สัญจรไปมาในเมือง นับแต่เด่นที่สุดไปจนถึงเด่นน้อยลง จะถูกใช้เป็นที่ติดตั้งป้ายโฆษณาชวนเชื่อสินค้าของตนทั้งสิ้น โดยไม่คำนึงว่าจุดเด่นนั้นจะเป็นวัดวัง โบราณสถาน หรือวิวทิวทัศน์งามแทนที่จัดให้เป็นสวน หรืออนุสาวรีย์ที่สวยงาม

ปัญหาของป้ายโฆษณาในภูมิทัศน์เมือง

ปัญหาต่างๆ ไปของป้ายโฆษณาที่มีผลต่อภูมิทัศน์เมืองอาจสรุปได้ดังนี้

1. สร้างความอูจาดทางสายตา เป็นต้นเหตุแห่งความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง
2. เป็นตัวปิดบังทิวทัศน์ในจุดสำคัญของเมือง เช่น วัด อาคารสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี อาคาร หรือสถานที่สำคัญของทางราชการ
3. ก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุจากการโค่นล้ม หรือ ร่วงหล่นจากลมพายุ หรือปิดบังมุมมองทางจราจร

4. ปิดบังการระบายอากาศของอาคาร ในกรณีที่ตั้งป้ายโฆษณาบนกันสาดอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 2.18 แสดงการติดตั้งป้ายที่ไม่ควรปิดบังการระบายอากาศที่มีการนำไปใช้

แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะยาว

1. กำหนดย่าน

- ย่านที่ห้ามติดตั้งป้ายโฆษณาทุกชนิด ได้แก่ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี สวนสาธารณะ บริเวณธรรมชาติบริเวณหน้าวัด และสถานที่ราชการสำคัญ ตลอดจนห้วมุม หรือ จุดตัดสำคัญของถนนบางสาย
- ย่านควบคุม ได้แก่ การควบคุมขนาดชนิดของป้ายโฆษณาให้มีขนาดและลักษณะ การติดตั้งจำกัด เช่นบริเวณทั่วไปของเมือง หรือย่านพักอาศัย
- ย่านส่งเสริม ได้แก่ ย่านธุรกิจ สถานเริงรมย์ โดยส่งเสริมให้จัดทำป้ายน็อนที่มี สีล้วน และแบบที่สวยงามซึ่งอาจกำหนดถนนสายใดสายหนึ่ง ที่กว้างพอเหมาะสำหรับการเดิน

2. ปรับปรุงอัตราภาษีป้ายให้เหมาะสมตามย่าน

- ย่านควบคุม อาจกำหนดให้มีหลายระดับ และควรกำหนดอัตราภาษีสูงต่ำตามระดับ
- ขนาดของป้าย ควรกำหนดภาษีป้ายเป็นอัตราก้าวหน้าตามขนาดของป้าย ในลักษณะของอัตราภาษีรายได้ในส่วนบุคคล 0.50 ตารางเมตรแรก เก็บตามอัตราปกติ 0.50 ตาราง เมตรต่อไปเก็บสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เพื่อหน่วงเหนี่ยวให้ป้ายมีขนาดไม่ใหญ่โตเกินไป และเป็นการ บังคับทางอ้อมให้บริษัทโฆษณา หันไปใช้สื่อด้านอื่น เช่น วารสาร วิทยุหรือโทรทัศน์

3. กำหนดรูปแบบและลักษณะการติดตั้งป้าย ควรกำหนดรูปแบบ ตำแหน่งที่ตั้งของ ป้ายโฆษณา รวมทั้งขนาดให้เข้ากับสภาพของสิ่งแวดล้อม สถาปัตยกรรมหรือโครงสร้างของบริเวณ ที่ได้กำหนดให้ติดตั้งได้ เช่น มีขนาดเท่ากับช่องของกำแพงหรือผนัง หรือเป็นส่วนที่สวยงามกับ ศาลาพักผ่อนโดยสาธารณะประจำทาง หรือการจัดสร้างซุ้มติดโฆษณาโดยเฉพาะขึ้นก็ได้

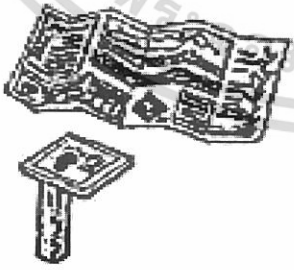
4. ตรวจตราและกำจัดการติดตั้งป้ายที่ไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะ ป้ายชั่วคราว โดยเพิ่ม บทลงโทษที่รุนแรงขึ้น

2.4.6 แนวความคิดการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก

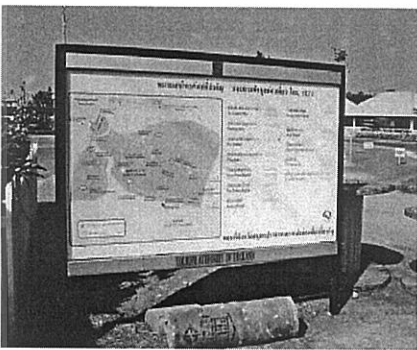
สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง บริเวณพื้นที่และโครงสร้างหรือสิ่งปลูกสร้างมีขึ้นภายใน แหล่งท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ม้านั่งชมวิว ร้านอาหาร ถนน ลานจอดรถ เป็นต้น

2.4.6.1 สิ่งอำนวยความสะดวกอาคารและสิ่งก่อสร้าง

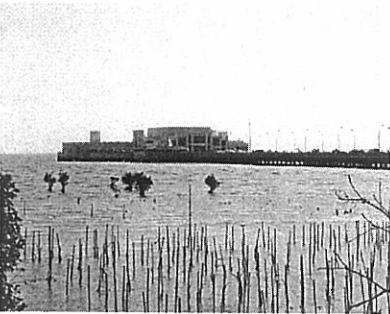
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกอาคารและสิ่งก่อสร้าง

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541 : 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาสถานพักตากอากาศบางปู.(การสำรวจ:2547)
1. คู่มือ	- คู่มือการศึกษาธรรมชาติ/คู่มือศึกษาวัฒนธรรมเป็นสิ่งพิมพ์เพื่อการสื่อความหมาย เน้นการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพธรรมชาติ	- ไม่ได้เสนอแนวคิด	- ไม่ได้เสนอแนวคิด
2. หมุดบอกตำแหน่งใช้คู่กับแผ่นพับ	<p>- ใช้สำหรับสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรมสำหรับเส้นทางศึกษาธรรมชาติด้วยตัวเอง เหมาะสำหรับเส้นทางเดินเท้าที่มีพื้นที่สองข้างทางจำกัดที่ติดตั้งป้ายนิทรรศการริมทาง(wayside exhibition)ที่บรรจุเรื่องราวที่ต้องการสื่อเพราะหมุดใช้พื้นที่น้อยและเหมาะกับพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศรุนแรงส่งผลให้ป้ายชำรุดยุบพัง</p> 	- ไม่ได้เสนอแนวคิด	- ไม่ได้เสนอแนวคิด

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาสถานพักตากอากาศบางปู. (การสำรวจ:2547)</p>
<p>3. การออกแบบหมุดบอกตำแหน่งและแผ่นพับที่ใช้คู่กัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมุดบอกตำแหน่งอาจเป็นแผ่นป้ายขนาดเล็กแสดงเฉพาะหมายเลขตำแหน่งที่จะสื่อความหมายหรือป้ายแสดงหมายเลขตำแหน่ง พร้อมชื่อตำแหน่งควบคู่กัน - วัสดุที่ใช้ทำหมุด ควรกลมกลืนกับธรรมชาติ - แผ่นพับ (leaflet) ต้องระบุรายละเอียดที่จำเป็นทุกส่วนควรมีภาพประกอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้เสนอแนวคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้เสนอแนวคิด
<p>4. นิทรรศการริมทาง</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแผ่นป้ายควรมีทั้งตัวหนังสือและภาพควบคู่กัน ไม่ควรมีตัวหนังสือมากเกินไปควรมีพื้นที่ว่างบนแผ่นป้ายโดยเฉพาะบริเวณขอบ มีจุดดึงดูดความสนใจที่ชัดเจน โยงเนื้อหาและภาพในแผ่นป้ายเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ในบริเวณที่ติดตั้งป้าย - โครงสร้างประกอบด้วยแผ่นป้ายได้แก่ เสาป้าย หลังคา อื่นๆ ควรเน้นความกลมกลืนกับธรรมชาติของพื้นที่และศิลปะท้องถิ่น 		

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541: 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาสถานพักตากอากาศบางปู. (การสำรวจ:2547)
<p>5. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งที่เหมาะสม ควรเข้าถึงได้สะดวกมีความเป็นศูนย์การเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องผ่านมีทัศนียภาพงดงามมีที่ราบเพียงพอการพัฒนาอาคารมีลานจอดรถ บริเวณที่พักผ่อนรอบศูนย์ฯ - องค์ประกอบของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวได้แก่ โถงทางเข้า เคาน์เตอร์ติดต่อสอบถามบริการศูนย์ข้อมูล ส่วนนิทรรศการสำนักงาน ห้องเก็บวัสดุ - ท่องเที่ยวที่จะเข้ามาใช้ประโยชน์ความสะดวกในการเข้าถึงของทำเลที่ตั้งที่เลือก ความเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อกับจุดท่องเที่ยวอื่นๆ งบประมาณและข้อจำกัดด้านการบริหาร - รูปแบบสถาปัตยกรรมของศูนย์ไม่ควรโดดเด่นเหนือธรรมชาติ มีความกลมกลืนผสมผสานกับศิลปท้องถิ่นเท่าที่สามารถทำได้ ศูนย์บริการควรโปร่งมีแสงสว่างและการถ่ายเทอากาศที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - โดยมีส่วนติดต่อสอบถาม ลานเอนกประสงค์ควรจัดให้มีร้านค้า อาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม เสนอแนวคิดว่าเป็นกลุ่มอาคารทางวิชาการ ได้แก่พิพิธภัณฑ์ภายในอาคารและกลางแจ้ง ห้องสมุด สวนสัตว์ขนาดเล็กเพื่อเสริมความรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ศาลาชมวิวและทางเชื่อมสู่ทะเล <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> </div>

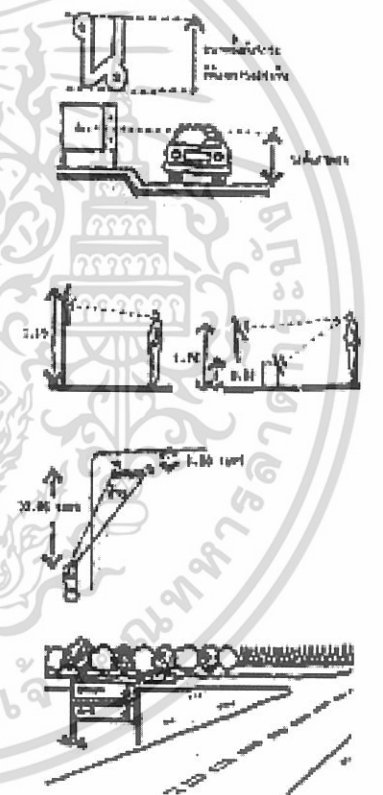

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2541: 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
6. ระบบไฟส่องสว่าง	<p>- ควรติดตั้งหลอดไฟเท่าที่จำเป็นและหลอดไฟประหยัดพลังงาน ควรเดินสายไฟแบบฝัง ช่วยประหยัดค่าเสาไฟฟ้า</p>	<p>- ระบบการติดตั้งไฟส่องสว่างระดับเตี้ย ได้แก่ ไฟที่ส่องสว่าง 2 ม. ลงมามากใช้กับบริเวณที่ไม่ต้องการความชัดเจนในการมองเห็นมากนัก เช่น บริเวณที่นั่งพักผ่อน ทางเดินที่มีคนเดินเบาบางและไม่ควรมีแสงจ้าเข้าตา</p> <p>ไฟส่องสว่างระดับปานกลาง ได้แก่ ไฟที่มีระดับสูง 3-5 ม. ใช้กับสถานที่ทั่วไป เช่น ทางเดิน</p> <p>ไฟส่องสว่างระดับสูงมาก ได้แก่ ไฟที่มีระดับสูง 18-30 ม. ใช้กับที่จอดรถขนาดใหญ่</p>	<p>- ในการเลือกการใช้งานต้องกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ และ ไม่ควรเป็นจุดเด่นเพื่อลดความไม่สวยงามควรเดินสายไฟใต้ดิน และแสงควรเป็นสีที่ก่อความรำคาญ หรือ รบกวนสายตาซึ่งก่อให้เกิดอันตรายได้</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>7. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ม้านั่ง โต๊ะปิกนิก ชุมนดอกเห็ด</p>	<p>- จัดสร้างเท่าที่จำเป็น เน้นประโยชน์ใช้สอยและความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นเพื่อความสะดวกในการซ่อมแซม</p> 	<p>- ศาลาหรือชุมนพักผ่อน ให้ผู้คนนั่งเล่นพักผ่อนเป็นศาลาทำเรือ อาจเป็นอาคารขนาดเล็กๆ 3-5 คนหรือขนาดใหญ่ๆ 10 คนอาจมีที่นั่งถาวรหรือเป็นเพียงชุมนไม้เลื้อยเพื่อช่วยกันแดด</p> <p>- ม้านั่ง ได้แก่ ม้านั่งที่ใช้นั่งชั่วคราว ที่นั่งเพื่อความผ่อนคลาย โต๊ะและเก้าอี้</p>	<p>- สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบม้านั่งและ โต๊ะ เก้าอี้ กล่าวคือตรงตามการใช้สอยมีความทนทานต่อการใช้สอย และสภาพอากาศและมีความกลมกลืนกับภูมิทัศน์โดยรอบในกรณีที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ ที่ตม่น้ำ ควรอยู่ใกล้ขนาดที่เดินถึงไม่เกิน 7-10 ม. และให้สามารถมองเห็น สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นๆ ได้ชัดเจน ไม่จำเป็นต้องค้นหา หรือสอบถาม</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
<p>8. ป้ายที่จำเป็นในแง่ของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันรักษาแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับผู้มาเยือน คือ ป้ายให้ข้อมูลได้แก่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกระเบียบกฎเกณฑ์ในการใช้พื้นที่และป้ายเตือนภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่เป็นสากลและใช้สัญลักษณ์แทนตัวอักษรมากที่สุดเพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว - ป้ายคำเตือนข้อห้ามต่างๆ ควรใช้ข้อความที่สุภาพกะทัดรัด ชัดเจน - รูปแบบตัวหนังสือและสี ควรเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งพื้นที่ สีที่เหมาะสมเป็นสีพื้น คือ สีน้ำตาลเข้มหรือสีโอ๊ค ตัวอักษรควรใช้สีขาว สีเหลืองหรือสีผสม - ป้ายที่มีชื่อหรือคำบรรยาย ควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ - การออกแบบควรเน้นความเรียบง่าย ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่เพื่อความกลมกลืนและง่ายต่อการบำรุงรักษา - ควรติดตั้งป้ายในตำแหน่งที่มองเห็นเด่นชัดผู้ใช้จำนวนมากผ่าน 		<ul style="list-style-type: none"> - ความชัดเจน ได้แก่ ป้ายนั้นต้องมีลักษณะเห็นง่าย อ่านออกง่ายตามการมองที่ต้องการในด้านสีของป้ายพบว่า ป้ายสีเหลืองเป็นสีที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด - ตำแหน่งของป้ายควรคำนึงว่าชาวสภานั้นๆ ต้องการสื่อสารให้ผู้ใดในขณะที่ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งใด และตำแหน่งควรจัดระยะและระเบียบ ไม่ให้เกิดขวางทางสัญจร - ความสวยงามตัวป้ายควร มีลักษณะเรียบเห็นตัวอักษร หรือ รูปสัญลักษณ์เด่นชัด

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>9. ห้องสุขา</p>	<p>- ควรเป็นบริเวณที่ระดับน้ำใต้ดินค่อนข้างลึกอยู่ห่างจากแหล่งน้ำที่เสี่ยงการวางบ่อเกรอะ-บ่อซึม บริเวณดินเหนียวและควรอยู่สูงกว่าระดับน้ำใต้ดินส่วนใหญ่เป็นแบบส้วมราดเพื่อประหยัดการใช้น้ำ หากเป็นชักโครกควรเป็นแบบประหยัดน้ำแหล่งท่องเที่ยวที่ขาดแคลนน้ำใช้สอยควรจัดสร้างส้วมหลุม แบบและวัสดุต้องกลมกลืนกับธรรมชาติ</p> 	<p>- ไม่ควรโดดเด่นเกินไปหรือมีรูปแบบที่สะดุดตาอาจช่วยบังซ่อนเรือนอาคารด้วยรั้วโปร่ง แนวพุ่มไม้ไม่เปลี่ยวอยู่ห่างจากแหล่งน้ำใช้ 30 ม. - ห้องน้ำชาย-หญิงควรแยกทางเข้าจากกันทางเข้าออกที่ดีไม่ควรเปิดโล่งเข้าไปถึงภายในควรมีผนังกันหนึ่งชั้นก่อน</p> 	<p>- ที่ตั้งไม่โดดเด่นจนเกินไป - ควรให้มีการระบายอากาศที่ดี - ทางเข้าออกชาย-หญิงควรแยกจากกัน - ห้องน้ำสาธารณะ มักจะต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บเงินและดูแลความสะอาด</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาสถานพักตากอากาศบางปู. (การสำรวจ : 2547)</p>
<p>10. ระบบบำบัดน้ำเสีย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีเหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ วิธี oxidation ponds ใช้ ออกซิเจนในการย่อยสลายเป็นระบบที่เรียบง่าย ประหยัดพึงพาธรรมชาติมากที่สุด - การจัดสร้าง oxidation ponds อาจขุดบ่อ ธรรมดาลึก 15 ม. ไม่ต้องลาดซีเมนต์จุดที่จะเก็บน้ำไว้ได้ 7 วัน พื้นที่ผิวบ่อดำเนินจากปริมาณ BDD - เฉลี่ยสำหรับบ้านพักอาศัยตากอากาศและ ภัตตาคารไม่ควรเกิน 50 กรัม/คน/วันโดยให้อัตราการ ปรึบ BDD ประมาณ 0.0224 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เมตร/วัน - สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีพื้นที่ราบจำกัดสามารถใช้ถังบำบัดสำเร็จรูป สามารถเลือกใช้ตามปริมาณน้ำเสียแต่ละพื้นที่ 		<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้เสนอแนวความคิด

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาสถานพักตากอากาศบางปู.(การสำรวจ : 2547)
<p>11. การออกแบบถังขยะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นแบบที่เรียบง่าย ใช้วัสดุและสีกลมกลืนธรรมชาติคงทน ง่ายในการเก็บ-ถ่ายเทขยะ - ต้องไม่อ่อนไหวต่อพฤติกรรมทำลายการค้ำเชื้อของสัตว์ - ติดตั้งไว้บริเวณที่มีการใช้ประโยชน์หนาแน่นมองเห็นชัด - ในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลไม่ควรติดตั้งถังขยะ แต่ควรออกกฎระเบียบกวาดขันให้ผู้ใช้ประโยชน์นำขยะออกไปทิ้งในเขตบริการหรือนำออกจากแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - แข็งแรงทนทาน ทำความสะอาดง่าย ไม่เป็นสนิมหรือผุพังง่าย - สามารถป้องกันแมลงวัน สัตว์ค้ำเชื้อควรมีฝาปิดป้องกันลมพัดถ้าเป็นถังขยะโปร่ง เช่น เป็นลวดตาข่าย ควรใช้ถังหรือถุงซ้อนข้างในอีกหนึ่งชั้นลวดควรมีความถี่พอที่จะเก็บขยะชิ้นเล็กๆ - ลักษณะและความจุของภาชนะรองรับต้องเหมาะสมกับประเภทและปริมาณขยะ - ไม่ทำให้เสื่อมเสียทัศนียภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถังขยะพลาสติกซึ่งแยกขยะชนิดต่างๆ และสามารถเก็บทำความสะอาดได้ง่าย

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

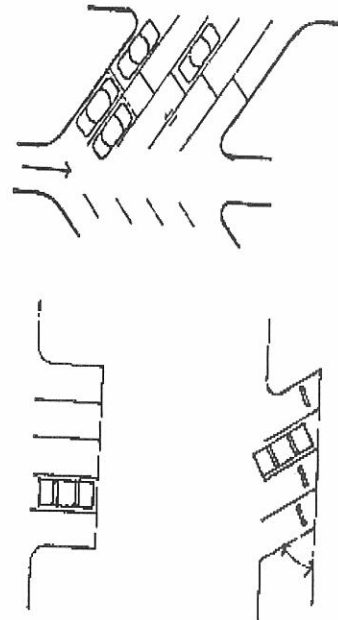
<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>12. ศาลาที่พัก</p>	<p>- ไม่แสดงความคิดเห็น</p>	<p>- ไม่แดงความคิดเห็น</p>	<p>- เป็นอาคารโล่งที่มีจุดประสงค์สำหรับนั่งพักคอย หรือ เป็นที่พักร่มหลบแดด หลบฝน หรือ เป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษซึ่งจัดให้ผู้คนนั่งเล่น พักผ่อน ศาลาคอยรถ ศาลาตรวจจุดทางเป็นอาคารขนาดเล็กมีคนนั่งได้เป็นกลุ่มขนาดโดยประมาณ 3.00 x 3.00 ม. หรือ เป็นอาคารขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อจุคนได้มากกว่า 10 คนก็ได้</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

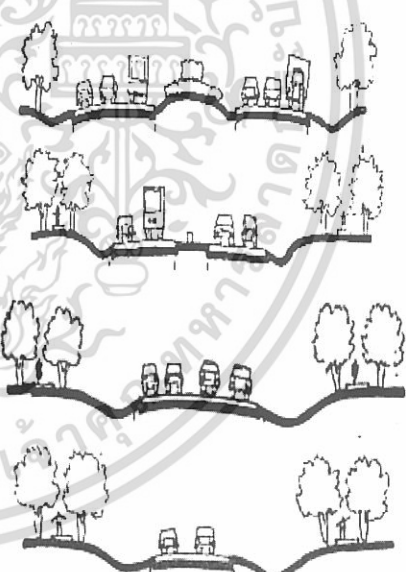
<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>13. ร้านขายของขายอาหารเครื่องดื่ม</p>	<p>- ไม่แสดงความคิดเห็น</p>	<p>- ไม่แสดงความคิดเห็น</p>	<p>- อาจเป็นอาคารถาวร หรือ ไม่ถาวรก็ได้ เป็นชุมชนขนาดเล็ก โครงสร้างเบา หรืออาจเป็นรถเข็น โดยมากแล้วเป็นการขายของที่เล็กๆ น้อยๆที่นักท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องใช้ เช่น फिल्मถ่ายรูป ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยว หรือ ของที่ระลึกต่างๆ เช่น เสื้อหมวก ที่เขี่ยบุหรี่ เป็นต้น ส่วนร้านอาหารจัดให้มีที่นั่ง และ เคาน์เตอร์ให้ซื้อรับประทานที่อื่นก็ได้</p>

2.4.6.2 สิ่งอำนวยความสะดวกทางสัญจรและที่จอดรถ

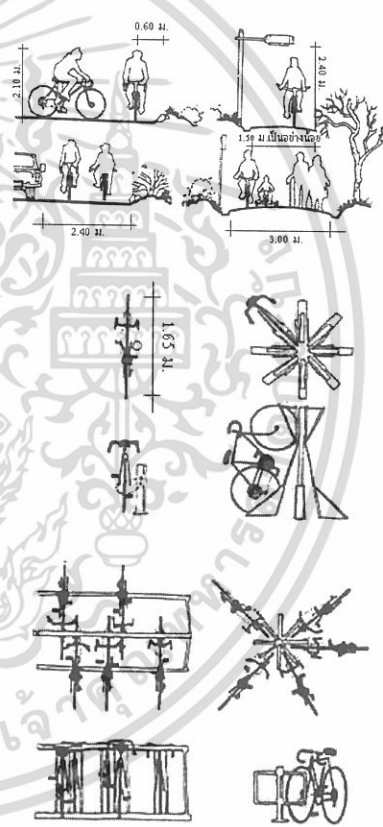
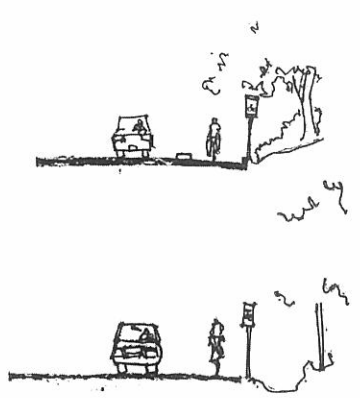
ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางสัญจรและที่จอดรถ

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
1. การออกแบบลานจอดรถ	<ul style="list-style-type: none"> - ลานจอดรถในพื้นที่กึ่งสันทัดที่มีปริมาณการใช้รถน้อยและโครงสร้างของดินสามารถรับน้ำหนักได้ดีพอสมควร อาจไม่จำเป็นต้องปูผิวลาน เพื่อคงความเป็นธรรมชาติความชุ่มชื้นให้กับต้นไม้ - ลานจอดรถในพื้นที่ธรรมชาติพัฒนาควรปูผิวลานด้วยวัสดุที่กลมกลืนกับธรรมชาติ - ผิวหญ้า ให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ แต่มีปัญหาในฤดูฝนที่หญ้าเติบโตเร็ว การปูหญ้าอาจปรับผิวให้แข็งขึ้นโดยใช้หินบดย่อยปูพื้นก่อน - ผิวแผ่นหิน/แผ่นซีเมนต์เว้นช่องให้หญ้าขึ้น ให้ความรู้เป็นธรรมชาติและคงทนกว่าผิวหญ้าล้วน - กรวดหินหรือกรวดบดอัด มีความคงทนกว่า 2 ประเภทแรก ราคาไม่แพงนัก แต่กลมกลืนกับธรรมชาติน้อยลงมักมีปัญหาเรื่องฝุ่นละออง - ผิววัสดุที่น้ำซึมผ่านไม่ได้ เช่น แอสฟัลต์คอนกรีต เหมาะกับพื้นที่ที่มีการใช้เข้มข้น มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเต็มรูปแบบ การลาดผิววัสดุประเภทนี้ควรเว้นพื้นที่บริเวณโคนต้นไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรวางแนวจอดรถที่คนจะเดินเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกในการเดินและสะดวกแก่ผู้ขับที่กำลังนำรถเข้าจอด - การจัดบริเวณช่องทางเข้าออกของลานจอดรถควรมีขนาด 7.5 ม. เป็นอย่างน้อยเพื่อความสะดวก ผิวพื้นขึ้นอยู่ปริมาณการใช้รถได้แก่ คอนกรีตที่มีความคงทนที่สุด มีราคาสูง แอสฟัลท์ ราคาถูกกว่าคอนกรีตแต่การใช้งานต่ำกว่า คอนกรีตพื้นชนิดปูด้วยบล็อก ก่อสร้างง่าย ไม่กระด้างซ่อมแซมง่ายรวดเร็ว ดูเรียบร้อย พื้นชนิด บล็อกปลูกหญ้าภายใน ได้ด้วย เหมาะสำหรับพื้นที่ ที่มีการจราจรไม่หนาแน่นหรือรถไม่ได้จอดตลอดทั้งวัน มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ต้องมีการดูแลสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณจอดรถและทางเข้าพื้นที่คอนกรีต ค.ส.ล.

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>2. การออกแบบถนน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรกไม่ควรกำหนดแนวกถนนบริเวณที่ระบบนิเวศมีความเปราะบางหรือให้แนวกถนนแบ่งแยกระบบนิเวศ - พยายามรักษาต้นไม้และพื้นพันธุ์เดิม - ต้องให้ความสำคัญกับระบบระบายน้ำ สามารถระบายน้ำได้เร็วที่สุดโดยการเอียงผิวถนนไปข้างใดข้างหนึ่ง หรือ สองข้างทางน้ำที่ไหลเร็วเวลาฝนตก ควรบุด้วยหิน หรือ ลาดผิวด้วยซีเมนต์ คอนกรีต กรวด ไม่สร้างถนนขวางน้ำทางจำเป็นต้องมีทอลอด - ควรมีไหลทางและพื้นที่ลาดชันเหนือไหลทางเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรพิจารณาทางเข้าออก ที่จอดรถ จุดสำคัญที่กำหนดให้รถยนต์ หรือ รถบริการเข้าถึงได้ - พยายามรักษารธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด - ควรคำนึงถึงทัศนที่ผู้ขับขี่เข้ามาจะได้รับ โดยมีป้ายบอกทาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาว่างเพื่อความปลอดภัยของการสัญจร จุดวิกฤตต่างๆบนเส้นทาง เช่น จุดตัดข้ามของทางสัญจร รวมทั้งจุดทางแยกต่างๆ หรือ จุดที่เกิดอันตรายขึ้นได้ เพื่อที่ผู้ขับขี่จะได้มีการเตรียมตัวรับสถานการณ์นั้นๆได้ - เกาะกลางถนนบริเวณที่เป็นจุดตัดการตกแต่งเกาะกลางถนนต้องไม่ปิดบัง หรือ รบกวนการสัญจรและการตกแต่งเกาะกลางอาจก่อให้เกิดปัญหา - ในถนนขนาดเล็ก เช่น ถนนที่มีช่องทางวิ่งข้างละ 1-2 ช่องทางไม่ควรมีเกาะกลางถนน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

<p>ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (254 1: 68)</p>	<p>จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)</p>	<p>จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว</p>
<p>3. ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ทางจักรยานเป็นพื้นที่ที่กั้นโดยควรเป็นเส้นทางอิสระไม่ควรติดกับถนนแต่อาจเชื่อมต่อไปยังเส้นทางเดินเท้า - บนเส้นทางจักรยานควรมีป้ายบอกทิศทางเป็นระยะๆ เส้นทางระยะไกลอาจมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ - ทางจักรยานควรมีรั้วเงินไม้เป็นระยะๆ ทางจักรยานที่ดีควรมีรั้วเงินไม้ต่ำกว่า 70% และควรตัดผ่านบริที่มีทัศนียภาพงดงาม - ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศเช่นเดียวกับการตัดเส้นทางเดินเท้า 	<p>- การออกแบบที่จอดรถจักรยาน</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดและระยะที่จำเป็นสำหรับทางจักรยาน - รั้วไม้เลื้อยโค้งสำหรับทางจักรยาน - ความลาดชัน - การออกแบบจักรยาน - ที่จอดรถต้องการพื้นที่ต่อ 1 คันประมาณ 0.70 x 1.70 ม.

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541 : 68)	จากการศึกษาแนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533 : 68)	จากการศึกษาคู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
4. การออกแบบทางเท้า	<p>- ไม่ควรตัดผ่านบริเวณที่ลาดชันมากเกินไปและบริเวณที่ดินงายต่อการพังทลาย หากรจำเป็นควรเสริมความมั่นคงของผิวทางวัสดุ ผิวหยาบมีความกลมกลืนกับสภาพพื้นที่และจัดทำ รางจับชั้นบันไดสะพานและอื่นๆตามความจำเป็น</p>	<p>- ในกรณีที่มีภูมิประเทศลาดชันหรือมีการเปลี่ยนระดับอาจใช้ทางเท้าเป็นลักษณะทางลาดชันไม่ควรเกิน 8% หรืออาจลาดชันได้ถึง 12% กรณีทางลาดนั้นเป็นระยะไม่เกิน 1 เมตร</p>	<p>- จากตัวเลขมนุษย์ ในการใช้ทางเท้าที่ว่า 1 คนใช้ทางเท้า 0.60 เมตรฉะนั้นทางเท้าควรจะกว้างอย่างน้อยที่สุด 1.20 คือให้เดินสวนทางกันได้ ทางเท้าในถนนสายหลักในย่านธุรกิจ ย่านการค้าและย่านอุตสาหกรรมควรกว้าง 2.50-3.00 เมตร เป็นอย่างน้อย และ ย่านพักอาศัยทั่วไปใช้ขนาด 1.20-2.00 เมตรในถนนสายย่อยในกรณีที่มีกิจกรรมอื่นบนทางเท้า เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มอีก 0.80 เมตรหากปูพื้นซิดโคนต้นก็บวกเพิ่มอีกประมาณ 0.60 เมตร</p>

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 โครงการปรับปรุงย่านพาณิชยกรรมชุมชนเมืองสมุทรปราการ

การเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาย่านพาณิชยกรรมชุมชนเมืองสมุทรปราการ ให้พิจารณาจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทางด้านศักยภาพ และข้อจำกัดโดยให้ความสำคัญทางด้านกายภาพที่เป็นอยู่เดิมเพื่อการปรับปรุงพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการพัฒนา

ความมุ่งหมายในการปรับปรุง และพัฒนาย่านพาณิชยกรรม เพื่อสนองบทบาทดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาท และหน้าที่ของย่านพาณิชยกรรม ให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพ ในการพัฒนาโครงสร้างของศูนย์กลางชุมชนเมือง
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในย่านพาณิชยกรรม ให้มีความเป็นระเบียบ และแก้ไขปัญหา ข้อจำกัด ในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัว
3. พัฒนาการใช้ที่กิจกรรมตามแนวโน้มที่คาดการณ์ในอนาคต ให้สอดคล้องกับพื้นที่ กิจกรรมเดิม
4. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก
5. กำหนดมาตรการในการควบคุมการปรับปรุง และพัฒนาให้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวความคิดในการปรับปรุง และพัฒนาพื้นที่

การเสนอแนวความคิดในการปรับปรุง และพัฒนาให้เป็นย่านการค้าอุปโภคบริโภค และการค้ารวมบทบาท และศักยภาพ โดยแบ่งลักษณะการปรับปรุง และพัฒนา ดังนี้

1. การปรับปรุงย่านเดิม ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักให้มีความเป็นระเบียบสะดวกต่อการติดต่อ และเข้าถึง รวมทั้งการรักษาลักษณะอาคารทางศาสนาไว้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น
2. การพัฒนาพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมใหม่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม และกำหนดกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงเวลา รวมถึงการพิจารณาถึงรูปแบบทางกายภาพ ที่ต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับย่านพาณิชยกรรมเดิม การส่งเสริมเอกลักษณ์ และลักษณะของชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตามแนวความคิดในด้านต่างๆ เพื่อการออกแบบปรับปรุง และพัฒนาทางกายภาพ

เพื่อให้ออกแบบเพื่อปรับปรุง และพัฒนาทางด้านกายภาพชุมชนย่านพาณิชยกรรมเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ และตามความเหมาะสม จึงกำหนดแนวความคิดด้านต่างๆ เพื่อรูปแบบ

การปรับปรุง และการพัฒนา ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบทางกายภาพ

1.1 ปัจจัยทางธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1.2 ปัจจัยที่มนุษย์สร้างขึ้น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แนวความคิดในการกำหนดประเภทกิจกรรม
 - 2.1 กิจกรรมที่ควรย้ายออกนอกพื้นที่ศึกษา
 - 2.2 กิจกรรมที่ควรมีเพิ่มขึ้นในพื้นที่ศึกษา
 - 2.3 ข้อกำหนดการจัดกิจกรรมในพื้นที่ศึกษา
3. แนวความคิดในการจัดระบบคมนาคมขนส่ง
 - 3.1 ระบบขนส่งสาธารณะ
 - 3.2 ระบบทางเดินเท้า
 - 3.3 ที่จอดรถ
4. แนวความคิดในการกำหนดที่ตั้งกลุ่มกิจกรรมที่สำคัญ
5. ภาพรวมการออกแบบและวางผังด้านกายภาพ

ส่วนการนำแผนและผังไปปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยมาตรการต่างๆ ในการควบคุม และสร้างแรงจูงใจ ในความร่วมมือของทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งสร้างความเข้าใจทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม ความสวยงามทางกายภาพเมืองโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้โครงการพัฒนามีความเป็นไปได้ และเกิดประโยชน์มากที่สุดต่อชุมชนเมืองสมุทรปราการ

2.5.2 โครงการวางแผนพัฒนาชุมชนเมืองแสนสุข

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อวางแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลแสนสุข ให้เป็นแนวทางและการพัฒนาชุมชนในอนาคต เหมาะสมกับบทบาทและศักยภาพของชุมชน และสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาทั้งในระดับภาค และระดับจังหวัด

1. เพื่อจัดทำผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแนวทางการพัฒนาด้านกายภาพ
 2. เพื่อจัดทำผังโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ผังสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
 3. เพื่อจัดทำผังระบบคมนาคมขนส่ง
 4. เพื่อจัดทำผังเสนอแนะบริการสาธารณะต่างๆ
 5. เพื่อจัดทำผังเสนอแนะการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
 6. เพื่อจัดทำข้อเสนอนำแผนผังไปปฏิบัติ
- ข้อเสนองานของการพัฒนาทางกายภาพของพื้นที่ต่างๆ

1. แผนพัฒนาระบบและโครงข่ายการคมนาคม และขนส่ง

แผนพัฒนาชุมชนเมืองแสนสุข เป็นการจัดทำโครงข่ายของถนนทุกระดับให้เชื่อมโยง โดยมี

2 ลักษณะ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 การปรับปรุงถนนเดิม โดยการปรับปรุงให้ถนนอยู่ในสภาพดี รวมถึงการขยายพื้นที่ผิวจราจรในถนนบางสาย และการปรับปรุงแนวเส้นทาง เนื่องจากถนนเดิมหลายสายมีขนาดเล็กและค่อนข้างแคบ นอกจากนี้ยังมีทางเลี้ยวและทางแยกที่อันตรายอยู่เป็นจำนวนมาก

1.2 การตัดถนนใหม่ โดยเชื่อมโยงกับแนวถนนเดิม และจัดลำดับศักยภาพของถนนอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการขยายตัวในอนาคต

- โครงการก่อสร้างถนนสายหลัก เพื่อเชื่อมถนนสุขุมวิท และถนนเลี้ยวเมืองเข้าสู่พื้นที่ท่องเที่ยวหลักของชุมชน เพื่อแบ่งเบาภาระบนถนนสุขุมวิทช่วงผ่านตัวเมือง

- โครงการปรับปรุงและก่อสร้างถนนในย่านพักอาศัย ซึ่งเป็นการก่อสร้างถนนเพื่อพัฒนาพื้นที่เฉพาะย่าน โดยเน้นรูปแบบตาราง (Grid Pattern) เป็นหลัก

2. แผนพัฒนาการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นบทบาทหลักของชุมชนเมืองแสนสุข โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่ชายหาดซึ่งเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวหลักของชุมชน รวมไปถึงการพัฒนากิจกรรมเสริมอื่นๆ เช่น ร้านอาหารทะเล, ศูนย์บริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.1 การพัฒนาพื้นที่ชายหาด

- จัดแบ่งพื้นที่ชายหาดเพื่อกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเป็นสัดส่วนชัดเจน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะหาบเร่ขายของ ทำให้ภูมิทัศน์บริเวณชายหาดต้องเสียไป จึงต้องมีกำกัดพื้นที่ชายของ

- ออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์บริเวณชายหาดให้สวยงาม
- ปรับปรุงบริเวณบังกะไลให้อยู่ในสภาพดี และ ตกแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม
- กำกัดการสัญจรโดยรถยนต์ส่วนบุคคล บนถนนบางสาย 1 โดยเฉพาะในวันหยุด โดยให้จอดรถในบริเวณที่จัดเตรียมไว้ให้ แล้วใช้การเดินเท้า หรือปั่นจักรยานแทน

2.2 การสร้างศูนย์บริการการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบริเวณลานพระเทวีเดิม ให้เป็นศูนย์บริการการท่องเที่ยว เนื่องจากมีที่ตั้งอยู่บริเวณศูนย์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน และจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวจะเข้าถึง นอกจากนี้ยังเสริมกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาในบริเวณศูนย์บริการการท่องเที่ยวนี้ได้แก่

- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ศูนย์จำหน่ายของฝาก และสินค้าพื้นเมือง
- ศูนย์ประชุมสัมมนา พร้อมสถานพักตากอากาศ
- จุดเปลี่ยนถ่ายรถจอดแล้วจร

2.3 ศูนย์อาหารทะเล เนื่องจากร้านอาหารทะเลในชุมชนเมืองแสนสุขนั้นค่อนข้างมีชื่อเสียง จึงควรมีการส่งเสริมให้กิจการนี้มีศักยภาพสูงขึ้น โดยวิธีการดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์เป็นพิเศษ ให้สวยงาม และดึงดูดใจ
- จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ได้แก่ ทางเท้า, ทางจักรยาน และที่จอดรถ
- ควบคุมรูปแบบของร้านค้าให้ส่งเสริม และสอดคล้องกับภูมิทัศน์
- ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย และการทิ้งของเสียลงสู่ทะเลอย่างเข้มงวด

นอกจากนี้ควรมีการตกแต่งภูมิทัศน์ในส่วนต่างๆ ของเมืองอย่างทั่วถึง

3. แผนพัฒนาย่านพาณิชยกรรม

- 3.1 จัดระเบียบร้านค้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ให้รูกล้ำทางเดินเท้า
- 3.2 ขยายทางเดินเท้าให้กว้างขวางขึ้น พร้อมทั้งตกแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม
- 3.3 รักษาความสะอาดอย่างเข้มงวด
- 3.4 จัดระเบียบการจราจร และการจอดรถอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในวันหยุด

4. แผนพัฒนาย่านพักอาศัย

ปัจจุบันนี้ พื้นที่พักอาศัยส่วนใหญ่ของชุมชนเมืองแสนสุขจะอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของถนนสุขุมวิท โดยเฉพาะบริเวณใกล้ชายหาด และตามถนนสายหลักของชุมชนนั้นจะมีอาคารพักอาศัยเกิดขึ้นอย่างหนาแน่น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนได้ในอนาคต เช่น ปัญหาการจราจรติดขัด, ปัญหามลภาวะ, ปัญหาสาธารณูปโภค – สาธารณูปการไม่พอเพียง เป็นต้น จึงได้เสนอให้ทำการพัฒนาพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของถนนสุขุมวิทให้เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชนพักอาศัยใหม่ในอนาคต

5. แผนพัฒนาพื้นที่โล่งว่าง และที่ว่างสาธารณะ

ชุมชนเมืองแสนสุขมีที่โล่งว่างที่สำคัญ คือ หาดบางแสน, หาดวอนนภา, แหลมแท่น และเขาสามมุก จึงควรมีการพัฒนาที่โล่งว่างและที่ว่างสาธารณะให้เพียงพอับความต้องการของชุมชน ทั้งด้านการกีฬา และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยเสนอให้มีที่ว่างสาธารณะ 2 ลักษณะ คือ

- 5.1 ที่ว่างสาธารณะหลักของชุมชนเมืองแสนสุข
- 5.2 ที่ว่างสาธารณะย่อยตามชุมชนต่างๆ

นโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน

นโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นเป็นการขยายคามการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท ว่ากำหนดให้ใช้ และอนุญาตให้มีอาคารประเภทใดบ้าง นโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินนี้เป็นเพียงร่างข้อกำหนดเท่านั้น ยังมีได้เขียนด้วยภาษากฎหมาย เป็นเพียงข้อเสนอนในการศึกษาเท่านั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับแต่งภาษาเพื่อให้การตีความชัดเจนรัดกุมเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติจริงต่อไป

2.5.3 โครงการปรับปรุงชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา

ความมุ่งมั่นหมายของการศึกษา

เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงด้านกายภาพ ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นใด ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพของชุมชนในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศึกษาสภาพปัจจุบันบทบาทหน้าที่ และศักยภาพในการปรับปรุงชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลศรีราชา

- เสนอแนวทางการปรับปรุง และการออกแบบทางด้านกายภาพ โดยให้ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม บทบาทศักยภาพ และผังแม่บท

การเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงพื้นที่

1. การกำหนดนโยบายของการปรับปรุงพื้นที่

การกำหนดนโยบายของการปรับปรุง ในการออกแบบ และวางผังด้านกายภาพของบริเวณ พื้นที่โครงการ อันได้แก่ บริเวณศูนย์กลางพาณิชย์กรรมของชุมชน เทศบาลตำบลศรีราชา

1.1 ความมุ่งหมายของโครงการ

ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ของโครงการปรับปรุงย่านศูนย์กลางพาณิชย์กรรม ชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชา ในช่วงเวลา พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2544 มีดังนี้ คือ

- เป็นศูนย์การพาณิชย์กรรมระดับจังหวัดแห่งหนึ่งของภาคตะวันออก
- เป็นศูนย์การพาณิชย์กรรม และบริการของบริเวณอุตสาหกรรม และชุมชน

แหลมฉบัง

- วางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

- แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

2. แนวทางการวางผัง และการออกแบบพื้นที่โครงการ

2.1 แนวความคิดในการปรับปรุงพื้นที่

แนวความคิดในการปรับปรุงพื้นที่ทั่วๆ ไปมีอยู่ 3 ลักษณะ อันได้แก่

- การอนุรักษ์ (Preservation)
- การปรับปรุง (Rehabilitation)
- การรื้อสร้างใหม่ (Redevelopment)

ลักษณะของการรื้อสร้างใหม่ (Redevelopment) อาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า การปรับปรุงฟื้นฟูเมือง (Urban Redevelopment) อันหมายความว่า เป็นการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง การใช้ที่ดินปัจจุบัน ซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนาในพื้นที่นั้น โดยการรื้อถอน และสร้างขึ้นมาใหม่ในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม โดยปฏิบัติตามผังเมืองรวม โดยปฏิบัติตามผังเมืองรวม (Comprehensive Plan) ซึ่งการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองจะส่งผล 4 ประการคือ

1. สร้างบรรยากาศในการลงทุน
2. เสริมสร้างคุณภาพ และสิ่งแวดล้อมชุมชนให้ดีขึ้น
3. กระตุ้นให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
4. นำรวบได้เข้าสู่รัฐทั้งทางตรง และทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 แนวความคิดในการกำหนดกลุ่มกิจกรรม และตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรม

ในการพิจารณาเพื่อกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรม จำเป็นที่จะต้องอาศัยปัจจัยดังกล่าวเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ได้แก่

- การเข้าถึงของกิจกรรมต่างๆ ต้องสะดวก
- ความต่อเนื่องของกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
- การใช้ที่ดินที่เหมาะสมของกิจกรรมแต่ละประเภท
- ประโยชน์ใช้สอยของกิจกรรมแต่ละประเภท
- การขยายตัวในอนาคตของกิจกรรมในชุมชนหรือในพื้นที่ศึกษา
- สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับลักษณะความเป็นอยู่ของชุมชน
- ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมกับราคาที่ดิน
- การกระจายกิจกรรมแต่ละประเภทอย่างทั่วถึง และเป็นสัดส่วน
- มุมมองของอาคารที่รองรับกิจกรรมหลัก เพื่อต้องการที่จะเน้นเอกลักษณ์ของกิจกรรมที่สำคัญในพื้นที่

2.3 แนวความคิดในการกำหนดโครงข่ายการสัญจร

- ระบบถนนในพื้นที่โครงการ
กำหนดให้ถนนเจริญจอมพล และถนนสุขุมวิท เป็นถนนสายหลัก มีการเดินรถสองทาง โดยให้มีการเดินรถสองทางบางช่วง นอกนั้นเปลี่ยนการใช้จากการสัญจรของรถยนต์มาเป็นการใช้ของคนเดินเท้า ในลักษณะของ Pedestrian Mall

- การสัญจรของคนเดินเท้า
แนวความคิดในการออกแบบการสัญจรของคนเดินเท้า ในโครงการ เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และทำให้เกิดความสะดวกแก่ผู้มาใช้โครงการโดยที่จะพยายามแยกให้ออกจากเส้นทางสัญจรของรถยนต์โดยเด็ดขาด ด้วยการจัดทำ Pedestrian Mall นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความต่อเนื่องของการเดินโดยทั่วถึง และการชักนำในการเข้ามาใช้ได้โดยตรงจากภายนอกอีกด้วยเหมือนกัน

- เส้นทาง การเข้าถึงกิจกรรมแต่ละประเภท
กิจกรรมหลักในพื้นที่โครงการ จะสามารถเข้าถึงได้โดยทางรถยนต์ และทางเดินเท้า ทางรถยนต์จำเป็นจะต้องเข้าถึงยังที่จอดรถรวมหรือที่จอดรถของกิจกรรมแต่ละประเภท และสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายจากถนนสายหลัก สายรอง และสาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นการเก็บข้อมูลดิบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางกำหนดเนื้อหาโดยรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยวิธีเชิงสำรวจ และปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียด และขั้นตอน การดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณเขตเทศบาลเมืองชลบุรีโดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่ใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมืองชลบุรีจำนวน 300 คนโดยเจาะจงจากพื้นที่สาธารณะช่วงเช้า 150 คน และพื้นที่สาธารณะช่วงเย็น 150 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ศึกษาได้จากข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องจาก เอกสารจากหน่วยงานราชการ และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง และสภาพทางกายภาพที่ส่งเสริมถึงการพัฒนาเมือง

การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1.1 แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะสภาพทางกายภาพพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเขตเทศบาลเมืองจังหวัดชลบุรี โดยใช้เครื่องมือสำรวจดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เอกสารต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมไม่ว่าจะเป็นเอกสารของทางราชการและข้อมูลจากหนังสือ บทความ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมถึงการสำรวจโดยการเก็บภาพถ่ายทางด้านกายภาพของพื้นที่ที่ทำการศึกษา

2. กล้องถ่ายรูป ใช้สำรวจบริเวณพื้นที่เขตเทศบาลเมืองชลบุรีเพื่อทราบลักษณะภูมิประเทศภายในพื้นที่ และ บริเวณพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเพื่อพัฒนาสภาพของพื้นที่

3.2.1.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำแบบสอบถาม และ ให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีซึ่งเนื้อหาแบบสอบถามทั้งหมดมีลักษณะดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสำรวจ แบบสอบถาม ให้มีความเที่ยงตรงต่อเนื้อหาแบบฟอร์มที่ใช้เพื่องานวิจัยนี้ ได้ทำการเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาคำถูกต้องของเนื้อหา

3.2.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของถ้อยคำ และ ความชัดเจนในคำถาม

3.2.2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามและสำนวนที่ใช้

โดยมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสำรวจ และแบบสอบถามดังนี้

1. นายพิทักษ์ คุณโณ นักผังเมือง 4 กองอนุรักษ์กรมโยธาธิการ และ ผังเมือง
2. นางสาว ชวัญชนก ศักดิ์ไชยสิทธิ์ นักผังเมือง 4 กองวางผัง และพัฒนาพื้นที่ กทม.
3. ผศ.อรรถพร ฤทธิเกิด อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. นายรุสสัน โตะแปเราะ นักผังเมือง 4 สำนักผังประเทศ ผังภาคกลุ่มงานผังประเทศผังภาค กรมโยธา

3.2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาแก้ไขและนำมาเสนอต่อผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม พิจารณาแล้วนำมาแก้ไขอีกครั้งก่อนนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง และสมบูรณ์โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร และ กลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ ซึ่งแบบสอบถาม มีเนื้อหา ดังนี้ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์

3.3.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ และ สังเกตพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี โดยใช้การบันทึกภาพถ่ายรูป และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การสำรวจและ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยนำผลจากข้อมูลที่ได้นำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องต่อสภาพพื้นที่สาธารณะ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากชุดเครื่องมือในการวิจัยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการรวบรวมให้สมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเมื่อได้ข้อมูลค่าสถิติแล้ว นำไปใช้กับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยวิธีดังนี้

1. ข้อมูลเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้การสรุปเชิงเหตุผลซึ่งได้จากการสำรวจพื้นที่ทางภาคสนาม
2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การสรุปแบบค่าความถี่ และร้อยละซึ่งได้จากแบบสอบถามจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างนำมารวบรวมวิเคราะห์
3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมจากเอกสารทางราชการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

เมื่อได้ผลการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบกับกรอบแนวความคิดในทางทฤษฎีมาออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการพัฒนาสภาพพื้นที่สาธารณะเพื่อเสนอเป็นแนวคิดการพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และการเก็บแบบสำรวจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย และนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวความคิดประกอบกับทฤษฎี เพื่อนำเสนอเป็นแนวความคิดในการพัฒนาสภาพพื้นที่สาธารณะได้อย่างเหมาะสม

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1.1 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง และสิ่งประกอบบริเวณ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

4.2.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่

4.2.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1.1 การสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

4.1.1.1 พื้นที่ที่ทำการศึกษาที่เห็นได้ชัดมีลักษณะ แบ่งได้เป็นประเภทดังนี้

1. ย่านพักผ่อนสาธารณะ เป็นส่วนที่มีกิจกรรมให้ช่วงเช้าและเย็นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสถานที่ออกกำลังกาย และพักผ่อนหย่อนใจ
2. ย่านสถานที่ราชการ จะกระจายอยู่โดยรอบพื้นที่พักผ่อนสาธารณะ ได้แก่ ศาลว่าการจังหวัด ศาลจังหวัด ฯลฯ
3. ย่านพักอาศัย จากการสำรวจจะอยู่โดยรอบของพื้นที่ย่านสถานที่ราชการ

โดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.1 แสดงการใช้ที่ในปัจจุบันของพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

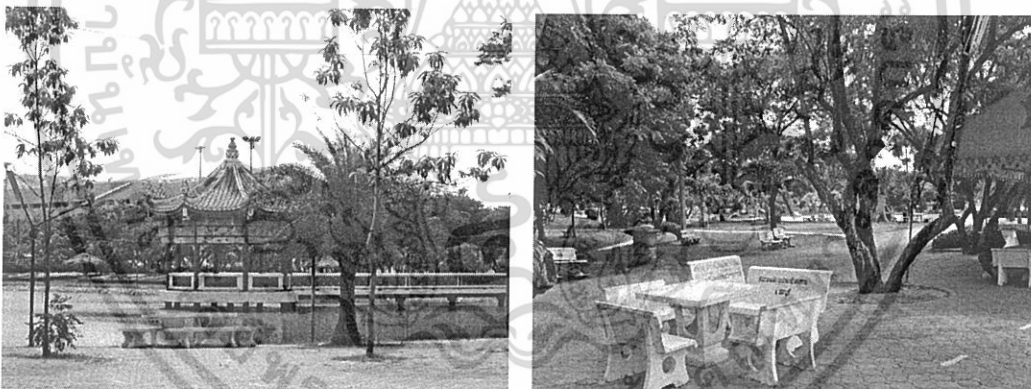
4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง จากการสำรวจโดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

4.1.2.1 ย่าน ในพื้นที่แบ่งออกได้ดังนี้

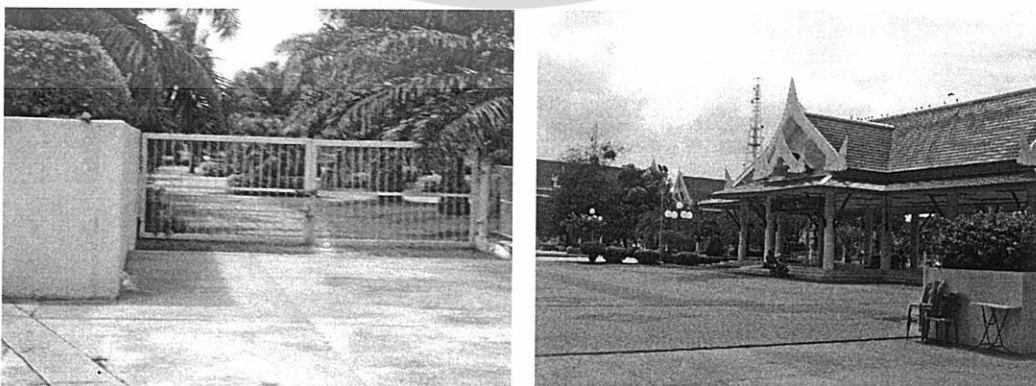
ย่านพื้นที่พักผ่อนในบริเวณมีขนาดที่เพียงพอต่อปริมาณคนที่มาใช้เพื่อออกกำลังกาย และทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อผ่อนคลายแต่ขาดการบำรุงรักษาปรับปรุงพื้นที่ให้มีความสวยงามอยู่ ตลอดเวลา ซึ่งขาดความสบายตาในการมาใช้พื้นที่

ภาพที่ 4.2 แสดงสวนพักผ่อนสวนสุขภาพ

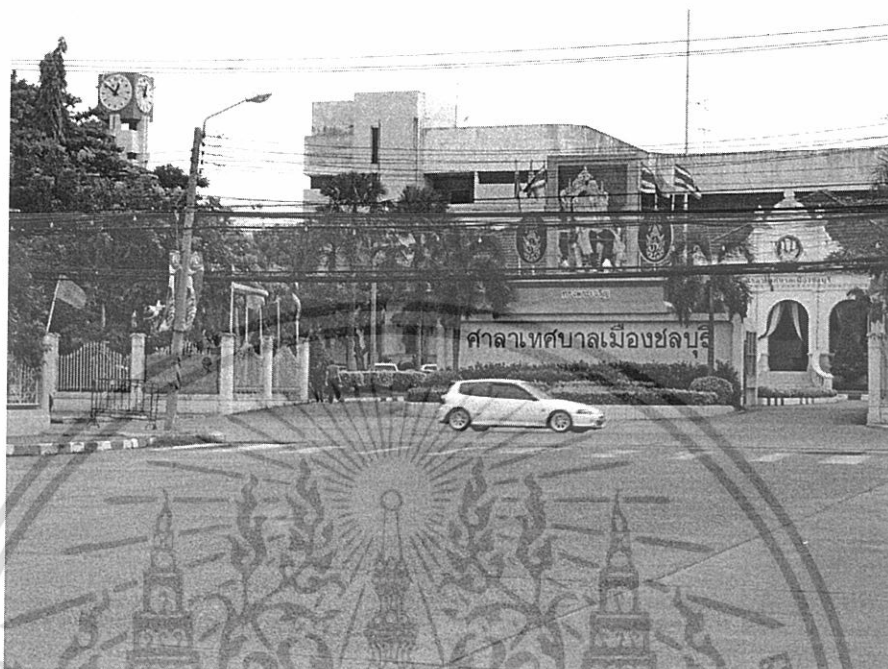

ภาพที่ 4.3 แสดงสวนพักผ่อนค่านักน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาพที่ 4.4 แสดงสวนพักผ่อนส่วนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ระเบียบข้อบังคับด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ย่านสถานที่ราชการมีมากในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นเหมือนศูนย์กลางของจังหวัดชลบุรี ดังนั้นจึงมีประชากรมาติดต่อราชการอยู่เป็นประจำ

ภาพที่ 4.5 แสดงศาลาเทศบาลเมืองชลบุรี

ภาพที่ 4.6 แสดงศาลแขวงชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ย่านพื้นที่พักอาศัยมีการอยู่อาศัยโดยรอบของพื้นที่ซึ่งมีความหนาแน่นค่อนข้างมาก แต่ไม่สามารถขยายเข้ามาในพื้นที่ได้เนื่องจากมีถนนเป็นแนวกัน และมีพื้นที่จำกัดไม่สามารถต่อเติมได้

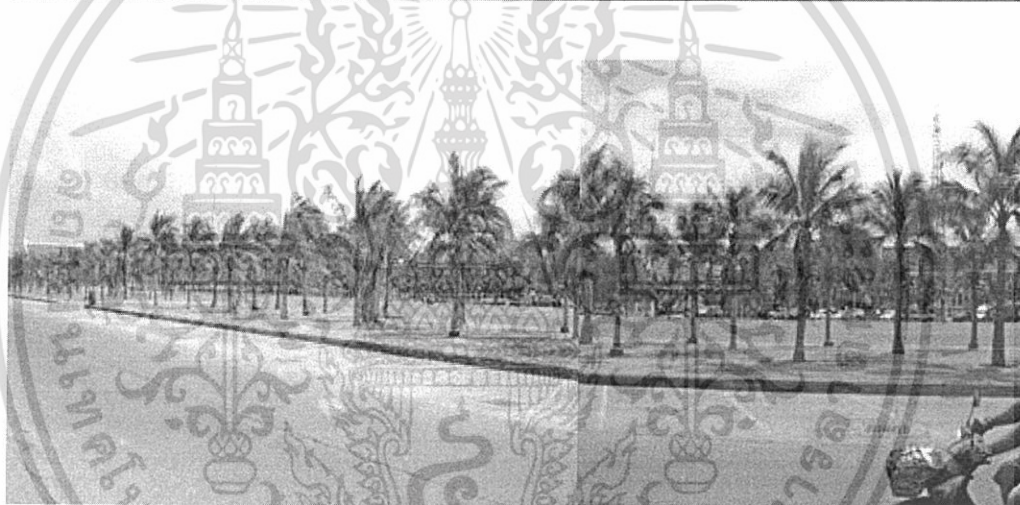
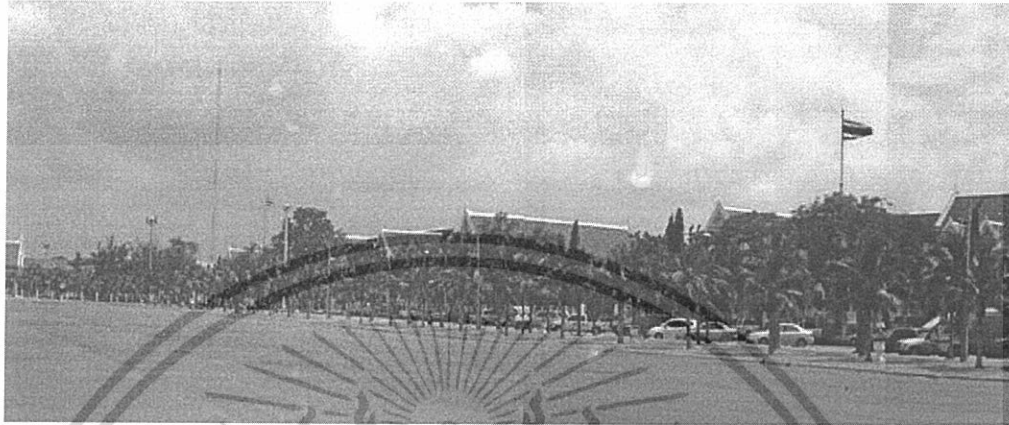
ภาพที่ 4.7 แสดงอาคารพักอาศัย

ภาพที่ 4.8 แสดงอาคารพักอาศัยตรงข้ามศาลแขวงชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.2 ที่ว่างโล่ง เป็นพื้นที่บริเวณจอดรถหน้าศาลจังหวัด และ ลานกิจกรรมซึ่งจะมีการใช้พื้นที่ในงานเทศกาลต่างๆ เท่านั้น โดยรอบซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่คอนกรีต เป็นพื้นที่ที่มีแสงแดดส่องถึงตลอดเวลา และ ไม่มีสิ่งปกคลุม ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความร้อนสูง

ภาพที่ 4.9 แสดงพื้นที่โล่งบริเวณหน้าศาลแขวงชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่เคสศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.10 แสดงพื้นที่ลานกิจกรรมข้างศาลแขวงชลบุรี
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

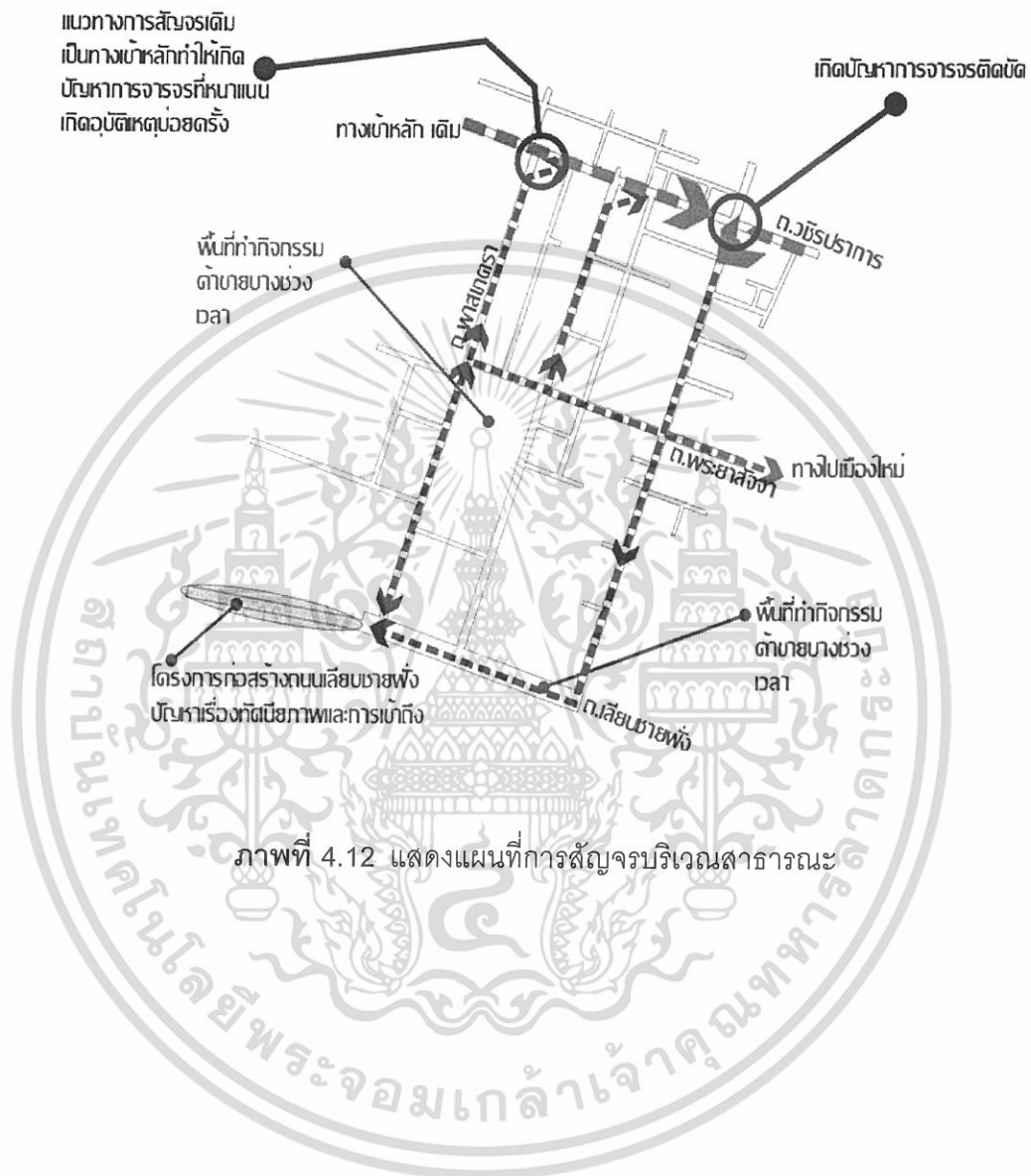
การสำรวจที่ว่างโล่ง

ภาพที่ 4.11 แสดงแผนที่ผลการสำรวจที่ว่างโล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.3 เส้นทางสัญจร ในบริเวณพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล ประกอบด้วย ถนนวชิรปราการ ถึงเป็นถนนผ่านหน้าพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่ง ก่อนเข้าพื้นที่ซึ่งมีการจราจรหนาแน่น ในช่วงเช้า และช่วงเย็น ส่วนการสัญจรในพื้นที่สาธารณะ เป็นถนนแบบ One – Way โดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

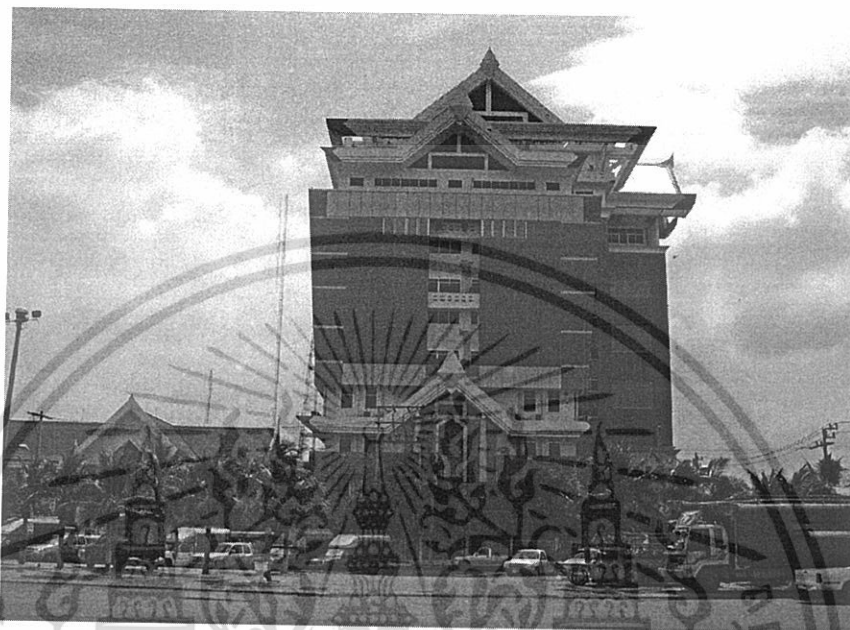
การสำรวจทางสัญจร

ภาพที่ 4.13 แสดงแผนที่การสำรวจทางสัญจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.4 ที่หมายตา ในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่หมายตา ได้แก่ ศาลจังหวัด หอพระ บริเวณกลางพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเนื่องจากเป็นอาคารสูงและเห็นได้ง่าย ซึ่งไม่มีอาคารอื่นโดยรอบ และมีรูปแบบอาคารที่แตกต่างจากบริเวณอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.14 แสดงอาคารที่หมายตาในพื้นที่

บริเวณขอบเขตริมถนนวิจิตรปราการซึ่งเป็นตัวกำหนดขอบเขตการเข้าถึงของพื้นที่

ภาพที่ 4.15 แสดงหอพระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 แสดงเรือนจำทันตสถานหญิงชลบุรี

ภาพที่ 4.17 แสดงหอสมุดแห่งชาติชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสำรวจที่หมายตา

ภาพที่ 4.18 แสดงแผนที่การสำรวจที่หมายตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.5 อาคารและสิ่งประกอบบริเวณ ซึ่งได้แก่ ป้าย ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ทางเท้า ถึงขยะ ฯลฯ จากการสำรวจ มีความสวยงามและน่ามองเพียงเฉพาะบริเวณสถานที่ราชการส่วนบริเวณ อื่นๆ ขาดความเอาใจใส่ดูแลรักษา และส่วนประกอบบริเวณส่วนใหญ่ เช่น ม้านั่ง ถึงขยะ ศาลา พักผ่อน จะขาดหายไป หรือมีเฉพาะในพื้นที่พักผ่อนเท่านั้น

ร้านขายของร้านอาหารขาดระเบียบเรียบร้อยซึ่งมีการตั้งร้านขายบริเวณริมทางเท้า โดยจะเป็นรถเข็น

ภาพที่ 4.19 แสดงร้านขายอาหารในบริเวณ

จุดชมวิวกว้างในพื้นที่ริมชายฝั่งขาดการพัฒนาเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็น ที่พักผ่อนที่สวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.20 แสดงพื้นที่ริมชายฝั่ง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเท้า ขาดการบำรุงเพื่อความสวยงาม และมีการปล่อยให้มีการรกร้าง เป็นที่ทิ้งขยะมูลฝอย

ภาพที่ 4.21 แสดงทางเท้าในบริเวณ

ภาพที่ 4.22 แสดงที่ทิ้งขยะในบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่นั่งพักผ่อน ในบริเวณจากการเดินสำรวจไม่มีการจัดตั้งเพื่อนั่งพักโดยรอบพื้นที่ ตามทางเท้ารอบบริเวณ จะมีที่พักระยะในสวนสาธารณะพักผ่อน

ถังขยะ ในพื้นที่มีจำนวนน้อยมากซึ่งแต่ในส่วนที่มีการใช้พื้นที่ พักผ่อน สาธารณะ สถานที่ราชการ ซึ่งขาดตามบริเวณทางเดิน

ป้าย บอกบริเวณไม่มีการแสดงอย่างชัดเจน

ห้องน้ำสาธารณะ สำหรับบริการจากการสำรวจไม่มีไว้บริการ บริเวณริมชายหาด

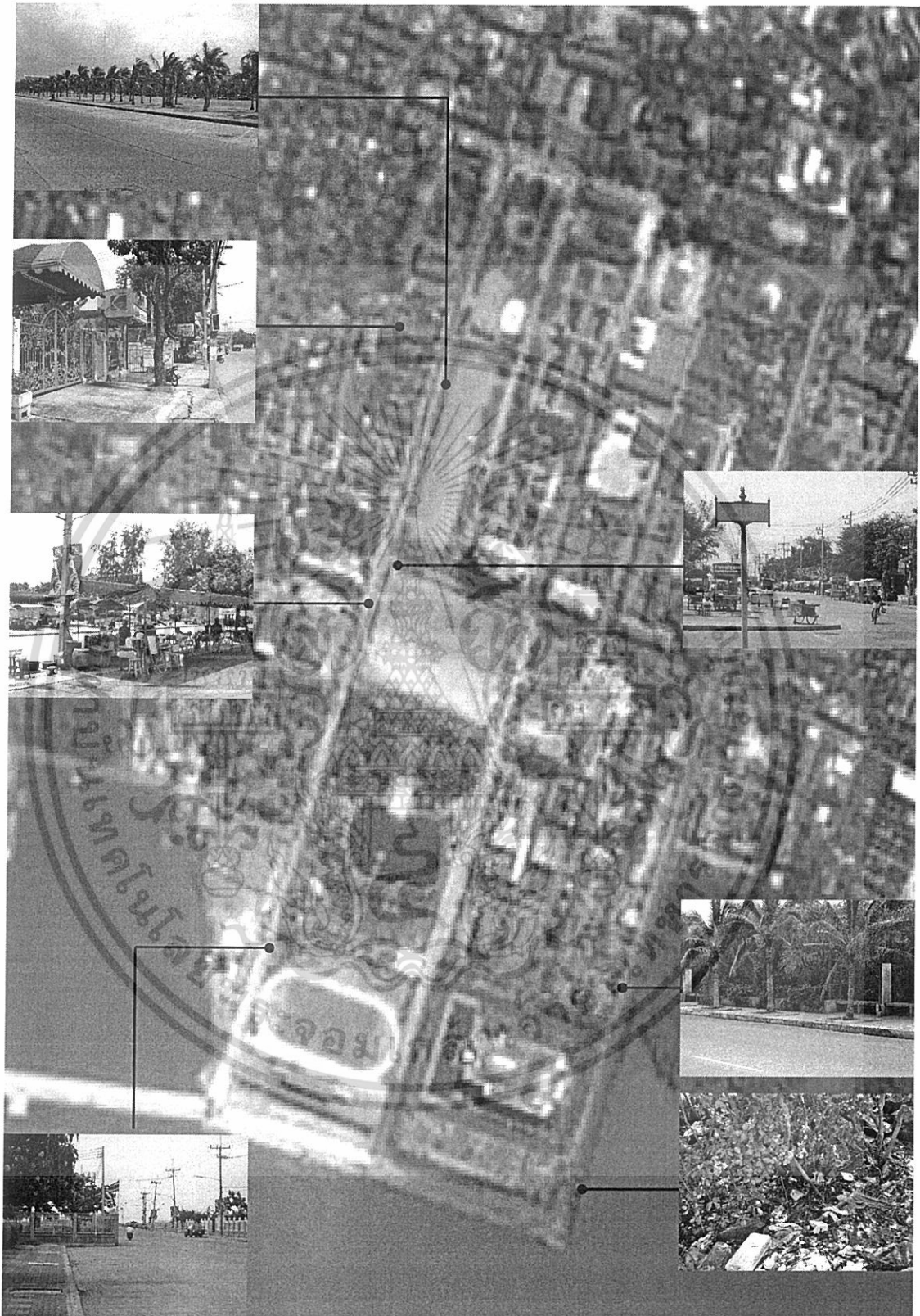
ไฟฟ้าแสงสว่าง มีน้อยมากในบริเวณทางเท้า และ พื้นที่ริมชายฝั่ง

จากการสำรวจพื้นที่ซึ่งมีขนาดกว้างในการเดิน ในบริเวณโดยรอบขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอ และมีจำนวนไม่ทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสำรวจสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 4.23 แสดงแผนที่ผลการสำรวจสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้ตอบเป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะ

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะช่วงเช้า

	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	150	100.00
ชาย	83	55.30
หญิง	67	44.70
2. อายุ	150	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	25	16.70
20 – 35 ปี	70	46.70
35 – 50 ปี	50	33.30
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	5	3.30
3. วิธีการมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลโดยวิธีใด	150	100.00
รถยนต์ส่วนตัว	36	24
รถจักรยานยนต์	43	28.70
รถจักรยาน	5	3.30
รถประจำทาง	54	36
เดิน	12	8
4. ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับเส้นทางสัญจรสู่พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
การจราจรติดขัด	68	45.30
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	-	0
ถนนค่อนข้างแคบ	-	0
ขาดทางเท้า	27	18
การเข้า – ออก ลำบากเพราะทางเดินรถ	55	36.70
5. เหตุผลที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเพราะเหตุใด	150	100.00
ทำงาน	91	60.70
พักผ่อน – ออกกำลังกาย	43	28.70
ติดต่อราชการ	16	10.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนต่อสัปดาห์ที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล สัปดาห์ละกี่วัน	150	100.00
1 วัน	5	3.30
2 วัน	23	15.40
3 วัน	24	16
4 วัน	9	6
5 วัน	89	59.30
ตั้งแต่ 6 วันขึ้นไป	-	0
7. บริเวณที่ใช้พื้นที่ใด ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
ส่วนราชการ	102	68
ส่วนสาธารณะ เช่น ท่าหนักน้ำ ฯลฯ	36	24
สนามฟุตบอล	-	0
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล	12	8
หอพระ	-	0
8. ระยะเวลาที่มาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	-	0
1 – 2 ชั่วโมง	37	24.70
3 – 4 ชั่วโมง	2	1.30
มากกว่า 5 ชั่วโมง	111	74
9. สถานที่ที่เป็นที่สังเกต หรือที่หมายตา บริเวณเทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
บริเวณสามแยกสวนเฉลิมพระเกียรติ ร.9	53	35.30
อาคารศาลแขวงชลบุรี	40	26.70
ศาลาว่าการเทศบาลเมือง	43	28.70
อื่นๆ	14	9.30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
10. สัญลักษณ์ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเมืองชลบุรี ที่เห็นได้ชัดเจน	150	100.00
ศาลาว่าการเทศบาลเมืองชลบุรี	29	19.30
เรือนจำ	1	0.70
หอพระ	6	4
ศาลจังหวัด	114	76
11. ความเห็นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
มีป้ายมยาม	46	30.70
จัดระเบียบจราจร	16	10.70
อื่นๆ	35	23.30
ไม่ตอบ	53	35.30
12. ท่านต้องการให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
ปรับปรุงพื้นที่ให้สวยงาม	56	37.30
จัดพื้นที่เป็นสัดส่วน	34	22.70
อื่นๆ	30	20
ไม่ตอบ	30	20

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชาชนที่มาใช้พื้นที่ส่วนมากเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 28.70 รองลงมาเดินทางโดยรถยนต์ร้อยละ 24 และ มีการจราจรติดขัดมากช่วงทางเข้า-ออก ซึ่งผู้ที่มาเข้ามาใช้ส่วนใหญ่มาเพื่อทำงานร้อยละ 60.70 รองลงมาใช้เพื่อออกกำลังกาย 28.70 บริเวณพื้นที่สวนตำหนักน้ำ และ พื้นที่แสดงขอบเขตของพื้นที่ได้แก่ บริเวณสามแยกสวนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ร้อยละ 35.30 เทศบาลเมืองร้อยละ 28.70 ศาลแขวงชลบุรี 26.70 ตามลำดับ ส่วนที่เห็นได้ชัดเจนซึ่งแสดงถึงพื้นที่ ศาลจังหวัดร้อยละ 76 และ ควรมีสถานที่รักษาความปลอดภัยร้อยละ 30.70 การจราจรร้อยละ 10.70 ความต้องการของพื้นที่ควรปรับปรุงพื้นที่ให้มีความสวยงามร้อยละ 37.30 การจัดพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนร้อยละ 22.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 การจำแนกข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่สาธารณะช่วงเย็น

	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	150	100.00
ชาย	98	65.30
หญิง	52	34.70
2. อายุ	150	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	11	7.30
20 – 35 ปี	85	56.70
35 – 50 ปี	38	25.30
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	16	10.70
3. วิธีการมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
รถยนต์ส่วนตัว	31	20.70
รถจักรยานยนต์	86	57.30
รถจักรยาน	12	8
รถประจำทาง	6	4
เดิน	15	10
4. ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับ เส้นทางสัญจรในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
การจราจรติดขัด	31	20.70
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	-	0
ถนนค่อนข้างแคบ	2	1.30
ขาดทางเท้า	4	2.70
การเข้า – ออก ลำบากเพราะทางเดินรถ	113	75.30
5. เหตุผลที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเพราะเหตุใด	150	100.00
ทำงาน	35	23.30
พักผ่อน – ออกกำลังกาย	76	50.70
ติดต่อราชการ	24	16
อื่นๆ	15	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนต่อสัปดาห์ที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
1 วัน	16	10.70
2 วัน	32	21.30
3 วัน	60	40
4 วัน	22	14.70
5 วัน	18	12
ตั้งแต่ 6 วันขึ้นไป	2	1.30
7. บริเวณที่ใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	150	100.00
ส่วนราชการ	30	20
ส่วนสาธารณะ เช่น ท่าหน้า น้ำ ฯลฯ	65	43.30
สนามฟุตบอล	31	20.70
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล	24	16
หอพระ	-	0
8. ท่านมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เป็นระยะเวลาสั้นเท่าไร	150	100.00
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	9	6
1 - 2 ชั่วโมง	112	74.70
3 - 4 ชั่วโมง	8	5.30
มากกว่า 5 ชั่วโมง	21	14
9. สถานที่ที่เป็นที่สังเกต หรือที่หมายตา บริเวณเทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล	51	34
สวนพักผ่อน	42	28
อื่นๆ	23	15.30
ไม่ตอบ	34	22.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
10. สัญลักษณ์ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเมืองชลบุรี ที่เห็นได้ชัดเจน	150	100.00
ศาลาว่าการเทศบาลเมืองชลบุรี	34	22.70
เรือนจำ	3	2
หอพระ	5	3.30
ศาลจังหวัด	84	56
อื่นๆ	24	16
11. ความเห็นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
ความเป็นระเบียบ	14	9.30
ป้อมยาม	45	30
ไฟแสงสว่าง	36	24
อื่นๆ	35	23.40
ไม่ตอบ	20	13.30
12. ความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	150	100.00
งานนิทรรศการ	24	16
พัฒนาพื้นที่	62	41.30
อื่นๆ	29	19.30
ไม่ตอบ	35	23.40

จากตารางที่ 4.2 พบว่าเดินทางมาพื้นที่โดยจักรยานยนต์ร้อยละ 57.30 รองลงมารถยนต์ส่วนตัวมีการจราจรติดบริเวณทางเข้าออกผู้ที่มาใช้พื้นที่มาออกกำลังกายร้อยละ 43.30 บริเวณสนามฟุตบอลร้อยละ 20.70 พื้นที่ริมชายฝั่งร้อยละ 16 ที่หมายตาในการมาใช้บริการได้แก่พื้นที่ริมชายฝั่งร้อยละ 34 รองลงมาสวนพักผ่อนร้อยละ 28 และส่วนที่เห็นได้ชัดเจนของพื้นที่ คือ ศาลแขวงร้อยละ 56 เทศบาลเมืองชลบุรีร้อยละ 22.70 ความปลอดภัยต้องการสถานที่รักษาความปลอดภัยร้อยละ 30 แสงสว่างร้อยละ 24 ความเป็นระเบียบร้อยละ 9.30 และต้องการให้มีการพัฒนาพื้นที่ร้อยละ 41.30 พัฒนาพื้นที่ร้อยละ 16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปตารางข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมือง
ชลบุรี

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในพื้นที่สาธารณะ

	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	300	100.00
ชาย	181	60
หญิง	119	40
2. อายุ	300	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	36	12
20 – 35 ปี	155	52.70
35 – 50 ปี	88	29.30
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	21	7
3. วิธีการมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลโดยวิธีใด	300	100.00
รถยนต์ส่วนบุคคล	67	22.30
รถจักรยานยนต์	129	43
รถจักรยาน	17	5.70
รถประจำทาง	60	20
เดิน	27	9
4. ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับเส้นทางสัญจรสู่พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	300	100.00
การจราจรติดขัด	99	33
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	-	0
ถนนค่อนข้างแคบ	2	0.70
ขาดทางเท้า	31	10.30
การเข้า – ออก ลำบากเพราะทางเดินรถ	168	56
5. เหตุผลที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเพราะเหตุใด	300	100.00
ทำงาน	126	42
พักผ่อน – ออกกำลังกาย	119	39.70
ติดต่อราชการ	40	13.30
อื่นๆ	15	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนต่อสัปดาห์ที่มาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	300	100.00
1 วัน	21	7
2 วัน	55	18.30
3 วัน	84	28
4 วัน	31	10.30
5 วัน	107	35.70
ตั้งแต่ 6 วันขึ้นไป	2	0.70
7. บริเวณที่ใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล	300	100.00
ส่วนราชการ	132	44
ส่วนสาธารณะ เช่น ตำน้กน้ำ ฯลฯ	101	33.70
สนามฟุตบอล	31	10.30
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล	36	12
หอพระ	-	0
8. ท่านมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เป็นระยะเวลาานานเท่าไร	300	100.00
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	9	3
1 – 2 ชั่วโมง	149	49.70
3 – 4 ชั่วโมง	10	3.30
มากกว่า 5 ชั่วโมง	132	44
9. สถานที่ที่เป็นที่สังเกต หรือที่หมายตา บริเวณเทศบาลเมืองชลบุรี	300	100.00
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล	104	34.70
สวนพักผ่อน	82	27.30
หอพระ	25	8.30
ทางแยก	23	7.70
เทศบาลเมือง	18	6
ไม่ตอบ	48	16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
10. สัญลักษณ์ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเมืองชลบุรีที่เห็นได้ชัดเจน	300	100.00
ศาลาว่าการเทศบาลเมืองชลบุรี	63	21
เรือนจำ	4	1.30
หอพระ	11	3.70
ศาลจังหวัด	198	66
อื่นๆ	24	8
11. ความเห็นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	300	100.00
ความเป็นระเบียบ	14	4.70
ป้อมยาม	91	30.30
ไฟแสงสว่าง	36	12
จัดระเบียบจราจร	16	5.30
มาตรการต่างๆ	21	7
กล้องวงจร	15	5
รั้วล้อมบริเวณ	8	2.70
กำหนดเวลาการใช้พื้นที่	20	6.70
อื่นๆ	6	2
ไม่ตอบ	73	24.30
12. ความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี	300	100.00
งานนิทรรศการ	24	8
พัฒนาพื้นที่	118	39.30
จัดพื้นที่เป็นสัดส่วน	34	11.30
มีสิ่งอำนวยความสะดวก	18	6
มีการจัดกิจกรรมตลอดปี	12	4
มีพื้นที่ริมชายทะเล	15	5
อื่นๆ	14	4.70
ไม่ตอบ	65	21.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานำเข้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 สรุปกลุ่มตัวอย่างที่มาพื้นที่สาธารณะมีอายุที่ 25-35 ร้อยละ 52.70 และรองลงมาอายุที่ 35-50 ร้อยละ 29.70 เดินทางมาโดยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 43 รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 22.30 และ รถประจำทาง ร้อยละ 20 ผู้ที่มาในพื้นที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกจากทางเดินรถ ร้อยละ 56 และการจราจร ร้อยละ 33 ซึ่งบางส่วนไม่พอใจเกี่ยวกับทางเท้า ร้อยละ 10.30

ส่วนใหญ่ผู้มาในพื้นที่สาธารณะ มาเพื่อทำงาน พักผ่อน- ออกกำลังกาย ติดต่อราชการ ร้อยละ 42 ร้อยละ 39.70 ร้อยละ 13.30 ตามลำดับ และ มาในพื้นที่ต่อสัปดาห์ละ 5 วัน ร้อยละ 35.70 3 วัน ร้อยละ 28 2 วัน ร้อยละ 18.30

พื้นที่ที่มาใช้ส่วนมากเป็นส่วนราชการ ร้อยละ 44 ส่วนสวนสาธารณะ ร้อยละ 33.70 ส่วนพื้นที่ริมชายฝั่ง ร้อยละ 12 สถานที่ที่ผู้มาในพื้นที่คิดว่าเป็นที่หมายตาได้แก่ พื้นที่ริมชายฝั่ง ร้อยละ 34.70 ส่วนพักผ่อน ร้อยละ 27.30 แต่สัญลักษณ์ของพื้นที่สาธารณะของเทศบาลเมืองคือ ศาลแขวง ร้อยละ 66 รองลงมาได้แก่ ศาลาว่าการเทศบาลเมืองชลบุรี ร้อยละ 21

สิ่งที่ต้องการของผู้มาพื้นที่คือ ความปลอดภัย ร้อยละ 30.30 แสงสว่าง ร้อยละ 12 มาตรการต่างๆ และกำหนดการใช้พื้นที่ ร้อยละ 7 และ 6.70 การจัดกิจกรรมภายในพื้นที่ที่ต้องการการพัฒนาพื้นที่ ร้อยละ 39.30 จัดสัดส่วนพื้นที่ ร้อยละ 11.30 และให้มีงานนิทรรศการ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ม้านั่ง ศาลา ห้องน้ำ ฯลฯ พื้นที่ริมชายฝั่ง และกิจกรรมตลอดปี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง แนวคิดการพัฒนาสภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

5.1.1.2 เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้ในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

5.1.1.3 เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

5.1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรที่เข้ามาใช้ในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี โดยการสุ่มอย่างเจาะจงจากเขตพื้นที่ช่วงเช้า 150 คน และพื้นที่ช่วงเย็น 150 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะสภาพทางกายภาพในพื้นที่โดยเอกสาร และกล้องถ่ายรูป โดยมีเนื้อหา

1. เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
2. เกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง และสิ่งประกอบ

5.1.3.2 แบบสอบถาม เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ประชากรที่เข้ามาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี โดยมีเนื้อหาหลักดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิทัศน์

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อสถานที่ราชการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเอกสารทั้งหมดใน

บริเวณที่ทำการศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อการสำรวจพื้นที่ทางด้านกายภาพด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนมาใช้พื้นที่จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.5 สรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพกายภาพของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี
2. ความต้องการของประชาชนที่เข้ามาใช้ในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

5.1.5.1 สภาพทางกายภาพของพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล

1. สภาพการใช้ที่ดินในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล มีการใช้ที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ พื้นที่ราชการ และ พื้นที่พักผ่อน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้พื้นที่ในทางราชการ โดย 2 ส่วนนี้แบ่งการใช้กันอย่างชัดเจนอย่างเป็นกลุ่ม และไม่สามารถขยายพื้นที่ออกไปได้ เนื่องจากมี ส่วนพักอาศัยล้อมรอบบริเวณ ซึ่งการปรับปรุงพื้นที่จะมีขนาดที่ตายตัวสามารถวางแผนการปรับปรุงได้ง่าย

2. ภูมิทัศน์เมือง

ย่าน จากการศึกษาพบว่าย่านที่มีปัญหา ได้แก่ย่านพื้นที่พักผ่อนของสวนสุขภาพ และสวนตำหนักน้ำขาดการดูแลบำรุงรักษาให้สวยงามผู้ที่มาใช้ส่วนใหญ่เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

ที่ว่างโล่ง จากการศึกษาพบปัญหา คือ ที่โล่งมีการปล่อยว่างโดยขาดการใช้ประโยชน์ และ ส่งเสริมความน่าอยู่ของพื้นที่ ได้แก่พื้นที่ หน้าศาลแขวงชลบุรีเป็นการปล่อยพื้นที่อย่างเปล่าประโยชน์เป็นลานจอดรถคอนกรีตขนาดใหญ่ และพื้นที่ทางด้านข้าง จะปล่อยให้เป็นที่ขายอาหารประเภท รถเข็น ซึ่งขาดการเป็นระเบียบ และมีความสกปรกทางด้านขยะมูลฝอยรวมทั้งลาน บริเวณริมชายฝั่งทะเลขาดการบำรุง และพัฒนาพื้นที่ให้เป็นจุดชมวิวที่สวยงามซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสวยงามทางธรรมชาติ

เส้นทางสัญจร จากการศึกษาเส้นทางสัญจรพบว่าถนนภายในบริเวณเป็นทางเดินรถแบบ One Way และ มีขนาดถนนที่กว้างทำให้เดินรถได้สะดวกสบาย จะมีเพียงถนนขีรป่าการซึ่งเป็นถนนเข้าสู่พื้นที่ที่ช่องทางแยกมีการจราจรหนาแน่น จะมีรถมากในช่วงเช้าและช่วงเย็น เพราะมีโรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณทั้งยังเป็นช่วงทำงาน และ เลิกงาน ส่วนพื้นที่จอดรถมีมากในบริเวณ

ที่หมายตา จากการศึกษาที่หมายตาพบว่า จุดเด่นในพื้นที่ได้แก่อาคารศาลแขวงชลบุรีที่มีลักษณะของอาคารแปลกตา และมีรูปแบบที่แตกต่างจากบริเวณอาคารโดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนจากระยะไกลเนื่องจากเป็นอาคารสูง ซึ่งเป็นกรบงบอกถึงพื้นที่ รวมถึงหอพระ เรือนจำทันตสถานหญิงชลบุรี เป็นอาคารที่แสดงถึงขอบเขตของพื้นที่

สิ่งก่อสร้าง และสิ่งประกอบบริเวณ จากการศึกษาพบว่าชาวศูนย์บริการ ในพื้นที่ รวมถึงม้านั่ง ศาลาพักผ่อน ที่ทิ้งขยะ และ ป้ายบอกทางภายในบริเวณ โดยในบริเวณ พื้นที่ริมชายฝั่งทะเลขาดสิ่งประกอบ ทำให้พื้นที่ที่ชมวิวยังไม่มีระเบียบขาดทางเท้าที่สวยงามทำให้เกิดขยะมูลฝอยในพื้นที่ อีกทั้งแสงสว่างไม่เพียงพอแสงในเวลากลางคืนมีน้อย ทางด้านสิ่งก่อสร้างในบริเวณที่ความทรุดโทรม เช่น สนามฟุตบอล สนามเทนนิส สวนพักผ่อน และสถานที่ราชการ บางแห่งซึ่งเกิดจากความไม่สนใจต่อพื้นที่

5.1.5.2 ความคิดเห็นความต้องการของประชากรที่มาใช้พื้นที่

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่มาใช้พื้นที่

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีอายุ 20-35 ปี รองลงมา 35-50 ปี ผู้ที่มาใช้พื้นที่ส่วนใหญ่มาเพื่อทำงาน และ มาเพื่อออกกำลังพักผ่อน

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นของพื้นที่

ประชาชนส่วนมากเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ และ รถยนต์ส่วนตัวซึ่งจะมีการเดินทางโดยรถประจำทาง จะมีบางส่วนที่เดินทางโดยรถจักรยาน และ เดินทางประชาชนส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกบริเวณตามทางแยกในช่วงเวลาเช้า และ เย็น ที่มาก

ซึ่งประชาชนที่มาใช้พื้นที่จะสังเกตขอบเขตทางด้านพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลจากบริเวณสวนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 และเทศบาลเมืองชลบุรีรวมถึงพื้นที่ริมชายฝั่ง โดยประชาชนต้องการให้มีการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ให้เป็นระเบียบ และ สดชื่น โดยในพื้นที่บริเวณริมชายฝั่งทะเลต้องการให้มีการปรับปรุงให้สวยงาม ซึ่งเป็นส่วนที่หมายตาของผู้ใช้พื้นที่ และส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่ รวมถึงส่วนประกอบบริเวณได้แก่ ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ถังขยะ ฯลฯ

ทางด้านความปลอดภัย ต้องการสถานที่รักษาความปลอดภัยตามจุดต่างๆ รวมถึงไฟฟ้าแสงสว่างตามทางเดิน รวมถึงความต้องการอื่นๆ เช่น การดูแลของเจ้าหน้าที่ในช่วงเวลา

5.1.5.3 ความคิดเห็นของประชาชนในการประชาสัมพันธ์

ในส่วนของการบริหารงานในส่วนเทศบาล อยากรเน้นการปรับปรุงสภาพแวดล้อม สวนสาธารณะ สนามกีฬา ในส่วนของการปรับปรุงบริเวณหน้าเทศบาล หน้าศาลากลางจนถึงบริเวณป่าชายเลน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การอภิปรายผล

การพัฒนาสภาพของพื้นที่สาธารณะชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี โดยการศึกษาสภาพทางกายภาพ ศึกษาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสภาพพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี ประกอบกับทฤษฎีในบทที่ 2 จากผลการศึกษาพบว่าประเด็นดังนี้

5.2.1 รูปแบบของย่าน

จากการศึกษาพบว่าย่านมีปัญหา ดังนี้

1. ย่านพักผ่อน ไม่มีการพัฒนาพื้นที่ให้มีความสวยงามรวมถึงการปรับปรุงบริเวณโดยรอบ และการกำหนดขอบเขตของรั้วรวมถึงการจัดรูปสวนพักผ่อนที่มี 2 สถานที่ ได้แก่ สวนตำนกน้ำ และ สวนสุขภาพ ทำให้ขาดความจุดสนใจของพื้นที่ และ สิ้นเปลืองพื้นที่บางส่วน
2. ย่านสถานที่ราชการ ขาดการส่งเสริม และใช้พื้นที่ได้ไม่เต็มตามความต้องการ เช่น ศาลาประชาคมร่วมใจ
3. ย่านพักอาศัย เป็นพื้นที่อยู่โดยรอบพื้นที่สาธารณะ แต่ควรมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณหน้าอาคาร และ ทางเดินเท้าที่มีระเบียบเพื่อส่งเสริมพื้นที่

5.2.2 รูปแบบของที่ว่างโล่ง

จากการศึกษาพบว่าที่ว่างโล่งมีปัญหา ดังนี้

ที่ว่างโล่งจะประกอบด้วย สวนหย่อม ลานกิจกรรม ลานอเนกประสงค์ บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลอง

สวนหย่อม ไม่มีการตกแต่งบริเวณโดยรอบ และ ทางเท้า ถนนเพื่อความสวยงามร่วมรื่น

ลานกิจกรรม และ ลานอเนกประสงค์ ซึ่งเป็นพื้นที่แข็ง เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูหิน ที่มีบริเวณแบ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยรถยนต์ จากการจัดรถ ขาดการปรับปรุงเพื่อ การพักผ่อน และใช้ประโยชน์เพื่อเป็นการพบปะสังสรรค์ โดยมีพื้นที่ที่ส่งผลต่อสภาพอากาศร้อน ไม่มีส่วนที่มีความร่มรื่น และสิ่งประกอบ ม้านั่ง น้ำดื่ม น้ำพุ ฯลฯ

บริเวณพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่ง จัดเป็นที่โล่ง ขาดการพัฒนาให้เกิดการมีชีวิตชีวา ทั้งเวลากลางวัน และกลางคืนเพื่อแหล่งพักผ่อนวิเวกน้ำ เพื่อในโอกาสการเฉลิมฉลอง ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ

5.2.3 รูปแบบเส้นทางสัญจร

จากการศึกษาพบว่าเส้นทางสัญจรมีปัญหาเพียงเฉพาะทางเข้าสู่ภายในพื้นที่ที่มีการจราจร

เอกสารนี้เปิดเผยแก่สาธารณชนโดยไม่มีการสงวนลิขสิทธิ์ในเนื้อหาใดๆ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในพื้นที่การสัญจรภายในสวนสาธารณะของรูปแบบ ได้แก่ ทางถนน ทางเท้า ทางจักรยาน นับเป็นส่วนประกอบของเมืองที่เชื่อมโยงกัน เช่น การยกเลิกถนนบางเส้น และอาจเปลี่ยนถนนให้เป็นทางเดินเท้าถาวร

ส่วนลานกิจกรรม และที่ว่างโล่ง ควรกำหนดทิศทางของคนเดินเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคาร ลานหน้าบริเวณพักผ่อนจุดชมวิว และทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ของอาคารแต่ละหลังเข้าด้วยกัน หรือ จุดรวมทางเท้าทางสายสำคัญ

ส่วนที่หมายตา และทิวทัศน์ การกำหนดทางเท้าพิจารณาการสัญจร โดยทำแนวให้นำไปยังจุดที่น่าสนใจ และคำนึงถึงการสัญจรที่มีความรวดเร็วต้องเปิดช่องกว้าง เพราะการมองเห็นจะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ

5.2.4 รูปแบบที่หมายตา

จากการศึกษาพบว่าที่หมายตามีปัญหาดังนี้

อาคารศาลแขวงชลบุรี และพื้นที่ริมชายฝั่งเป็นจุดหมายตาอันดับต้นๆ แต่เนื่องจากอาคารศาลแขวงมีเพียงความโดดเด่นเท่านั้นแต่ขาดความกลมกลืนของพื้นที่ และที่สำคัญจุดที่เป็นส่วนที่มีความพิเศษเฉพาะพื้นที่ของริมฝั่งชายทะเลขาดจุดดึงดูดความสนใจ

การส่งเสริมทิวทัศน์ และ ที่หมายตาให้มีความเด่นชัดมากขึ้นมีวิธีการ

- การเพิ่มฉากหลังซึ่งอาจมีการปลูกต้นไม้เป็นแนว
 - การเน้นกรอบของภาพ หรือกรอบการมอง เพื่อมุ่งสู่การมองเห็นยังจุดที่ต้องการ
 - การช่วยนำสู่จุดที่น่าสนใจ ด้วยแนวต้นไม้ และ ทางเดินที่ต่อเนื่องสู่จุดที่ต้องการ
- ข้อควรคำนึงไม่ควรมิดึงกีดขวางทางสายตา ของส่วนสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น รั้วชายของลานจอดรถที่มุ่งเพื่อความสะดวกที่จะนำสู่พื้นที่เพียงอย่างเดียว ตลอดจนสิ่งกีดขวางของ เสาไฟฟ้า ป้ายโฆษณา ฯลฯ

5.2.5 รูปแบบสิ่งก่อสร้าง และ สิ่งประกอบบริเวณ

จากการศึกษาพบว่าสิ่งก่อสร้าง และ สิ่งประกอบบริเวณมีปัญหาดังนี้

ขาดสวนบริการ และองค์ประกอบต่างๆ ที่มีลักษณะส่งเสริมความงดงามต่อพื้นที่
ได้แก่

- รูปแบบเดิมของท้องถิ่น
- ความกลมกลืน ของสิ่งประกอบบริเวณ
- สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง แนวคิดการพัฒนาสภาพพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพพื้นที่ในรูปแบบของย่าน

ย่านพักผ่อน พัฒนาให้มีพื้นที่ใช้สอยถึงกันไม่ให้มีสิ่งกีดขวางของกำแพงเพื่อความต่อเนื่องของพื้นที่ และ กำหนดสัดส่วนภายในให้มีความกลมกลืนของสัญจร

ย่านสถานที่ราชการ พัฒนาพื้นที่ให้มีการใช้งานมากที่สุด โดยรวมส่วนราชการเข้าด้วยกัน เพื่อกระบวนการความรวดเร็ว ซึ่งสามารถนำพื้นที่ส่วนที่เหลือนำมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เนื่องจากมีพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งเทศบาลเมืองชลบุรีมีจำกัด

ย่านพักอาศัย เนื่องจากอยู่บริเวณโดยรอบนอกของพื้นที่ จึงควรมีการพัฒนาสาธารณูปโภคให้มีหน้าตาที่สวยงามกลมกลืนของพื้นที่ และมีขอบเขตที่แยกกันชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพพื้นที่ในรูปแบบที่ว่างโล่ง

- ควรมีบรรยากาศที่ดูสงบสบาย โดยการจัดบริเวณสวนหย่อมให้มีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน และเติมบางส่วนให้มีชีวิตชีวาให้มีสีสัน

- ความกลมกลืนของทางสัญจร ต้องไม่มีสิ่งกีดขวางทางสัญจรที่เป็นทางข้าม หากแต่จัดตามบริเวณที่กำหนด และควรคำนึงถึง การใช้งานที่เหมาะสม ความสะดวกในการบำรุงรักษา

- บริเวณที่ว่างโล่งที่มีการจัดสวน ควรมีการแยกกิจกรรม และการสัญจรที่เหมาะสมโดยแยกจากระบบของทางสัญจรสาธารณะเน้นขอบเขตที่แน่ชัด

- การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณที่โล่ง

ม้านั่ง ที่นั่ง

น้ำดื่ม หรือ น้ำพุสำหรับดื่ม และ ตกแต่ง รวมถึงรูปปั้น

ไฟฟ้าแสงสว่าง ในบางส่วนที่มีใช้ในเวลากลางคืน ซึ่งต้องมีแสงสว่างเพียงพอและจำเป็น เพื่อรักษาความปลอดภัย

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพพื้นที่ในรูปแบบทางสัญจร

กำหนดจุดการเข้าถึงพื้นที่ และ ที่จอดรถ เพื่อความปลอดภัย ของผู้ใช้การสัญจรตามทางเท้า ซึ่งอาจมีการจัดเวลาให้เข้าในบางเวลาบางช่วงได้ตามความต้องการ

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพพื้นที่ในรูปแบบที่หมายตา

ควรออกแบบส่งเสริมพื้นที่ริมชายฝั่งทะเลเพื่อเพิ่มจุดสนใจซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความ

โดดเด่น และกิจกรรม ของพื้นที่รวมถึงการออกแบบทางสัญจร และ วิธีการเพื่อนำประชาชนไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังพื้นที่ที่ต้องการ

5. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพพื้นที่ในรูปแบบสิ่งก่อสร้าง และสิ่งประกอบบริเวณสิ่งก่อสร้าง

ควรมีจุดร้านค้าที่มีความเป็นระเบียบ ส่วนบริการร้านอาหาร ส่วนกิจกรรมทางน้ำ และห้องน้ำสาธารณะให้มีความสะอาด

สิ่งประกอบบริเวณ

เพิ่มรูปแบบของสิ่งประกอบให้มีความสะดวกสบายต่อผู้มาใช้ ซึ่งมีสภาพที่สามารถทนแดด ทนฝน และ ไม่โดดเด่นจนบดบังพื้นที่ และ มีความเรียบง่ายในการใช้วัสดุที่หาได้ไม่ยาก

ป้ายโฆษณา จัดให้เป็นสัดส่วนเฉพาะที่ไม่มีการปิดส่วนที่มีความสวยงาม

ถึงขยะ ควรมีรูปแบบที่กลมกลืนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทางเท้าไม่ให้เป็นที่จุจาดตามีความทนทานไฟฟ้าแสงสว่าง การเลือกใช้รูปแบบให้เหมาะสมกับพื้นที่ กลมกลืนเข้ากับภูมิทัศน์ และการใช้งานได้นาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริม และ ควบคุมพื้นที่

จากการศึกษาพบว่า การก่อสร้างให้มีความสวยงามเป็นการส่งเสริม และพัฒนาพื้นที่ที่มีความเจริญที่สวยงาม แต่สิ่งสำคัญคือการรักษาให้คงอยู่ในสภาพที่มีความสมบูรณ์ดังนั้น

1. ควรมีการควบคุมพื้นที่บริเวณโดยรอบเพื่อป้องกันการรुकล้ำของพื้นที่

2. พัฒนาพื้นที่โดยรอบเพื่อการจัดความสวยงามของพื้นที่อย่างต่อเนื่องออกไป

และจะเป็นการส่งเสริมพื้นที่จึงเป็นการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวคิดในการออกแบบ
1. การออกแบบหมุดบอกตำแหน่ง	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพพื้นที่เดิมไม่มีการบ่งชี้ลักษณะพื้นที่เพื่อเป็นสถานที่ชมวิวจึงขาดการส่งเสริมตำแหน่งบอกแหล่งชมวิวและพื้นที่ 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - วัสดุที่ใช้ควรมีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ มีความชัดเจนด้านเนื้อหา และ ภาพประกอบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ความเข้าใจของผู้มาใช้พื้นที่ 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - บ้ายบอกทาง และ บอกพื้นที่ที่มีการแสดงแผนที่และตำแหน่งที่อยู่ปัจจุบัน
2. ศูนย์บริการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีอาคารบริการ และ ดูแลพื้นที่รวมถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเล 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เสนอศูนย์ตั้งอยู่ภายในศาลารวมใจ และ มีการจัดเป็นพื้นที่ย่อยตามบริเวณเพื่อคอยดูแลความเรียบร้อย 	<p><u>ด้านรูปแบบอาคาร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบของอาคารไม่ควรมีความโดดเด่นจนเกินธรรมชาติเน้นเพื่อการติดต่อ และ คอยดูแลพื้นที่
3. ระบบไฟฟ้า และ แสงสว่าง	<ul style="list-style-type: none"> - มีแสงสว่างในพื้นที่น้อยมาก และ ไม่มีเลยในพื้นที่จอดรถเดิม 	<p><u>ด้านความเหมาะสม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเสาไฟเท่าที่จำเป็น และ เดินสายแบบฝังเพื่อความสวยงาม - ระบบติดตั้งตามจุดบริเวณ <ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ริมชายฝั่งตามทางเดินถนนใช้ไฟส่องสว่างมีความสูงระดับ 3 – 5 ม. และมีเสาไฟตามสวนพื้นที่พักผ่อนในบางจุดเพื่อความสวยงามมีความสูงระดับ 1 – 2 ม. 2. พื้นที่จอดรถใช้ไฟส่องสว่างความสูงระดับ 18 – 30 ม. 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เสาไฟส่องสว่างในพื้นที่ แบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวคิดในการออกแบบ
4. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ม้านั่ง ใต้ร่มดอกเห็ด	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดสร้างเฉพาะพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสุขภาพ และ สวนตำหนักน้ำเท่านั้น ขาดการออกแบบบริเวณโดยรอบในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้ประโยชน์ และ ความทนทานกลมกลืน - ศาลาพักผ่อน อาจเป็นขนาดกลุ่มความจุ 3 – 5 คน หรือ ขนาดใหญ่ 10 คน - สิ่งอำนวยความสะดวกควรอยู่ใกล้ขนาดไม่เกิน 7 – 10 ม. และสามารถมองเห็นง่ายไม่ต้องค้นหา 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มขนาดจุ 3 – 5 คน ใช้ศาลาไม้เพื่อความสวยงาม และ ขนย้ายได้ง่าย - กลุ่มขนาดใหญ่ใช้วัสดุที่คงทนนาน ค.ส.ล. กระเบื้องมุงด้วยซีแพคโมเนีย
5. ป้ายที่จำเป็นในแง่ของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันรักษาแหล่งท่องเที่ยว และ ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับผู้มาเยือน คือ ป้ายให้ข้อมูลได้แก่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอก ระเบียบกฎเกณฑ์ในการใช้พื้นที่ และ ป้ายเตือนภัย	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการออกแบบ 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบเน้นความเรียบง่ายรูปแบบตัวหนังสือ และ สีเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งพื้นที่ และ ใช้สัญลักษณ์เพื่อดึงดูดความสนใจ - การติดตั้งมีความชัดเจนเห็นได้ง่าย และ ไม่กีดขวางการสัญจร และ มุมมองทาสายตา 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ป้ายแสดง ใช้พื้นสีเขียวตัวหนังสือสีขาว วัสดุแผ่นสแตนเลส - ป้ายห้ามต่างๆ ใช้พื้นสีขาวสัญลักษณ์สีดำ คัดทับด้วยแถบสีแดง
6. ห้องสุขา	<ul style="list-style-type: none"> - ในพื้นที่ไม่มีการออกแบบต่อผู้ใช้ 	<p><u>ด้านความเหมาะสม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเป็นบริเวณที่อยู่ห่างแหล่งน้ำ และ ใช้ระบบถังบำบัดแทนการวางท่อเกราะ – บ่อซึม - ไม่ควรมีความโดดเด่นที่สะดุดตาอาจใช้แนวพุ่มไม้บัง - ทางเข้า – ออกควรแยกชาย – หญิง และ มีเจ้าหน้าที่เก็บเงินดูแลรักษาความปลอดภัย 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวคิดในการออกแบบ
7. การออกแบบถังขยะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีติดตั้งตามบริเวณพื้นที่สาธารณะแต่มีปริมาณที่น้อย 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นแบบที่เรียบง่ายทนทานง่ายในการเก็บถ่ายเทขยะ - ติดตั้งในบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์ที่หนาแน่น - ในบางพื้นที่ที่ห่างไกล และ ริมชายฝั่งทะเลออกมาตรการกฎระเบียบรักษาความสะอาด - ใช้ถังขยะที่ ก.ท.ม. จัดให้เพื่อใช้ในการถือถึงวัสดุที่มีการแยกประเภท 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่อนไหวต่อการทำลายด้วยเขี้ยว - สามารถทนต่อแดด และ ทนฝน ง่ายในการขนถ่ายขยะ
8. ศาลาที่พัก	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการออกแบบ 	<p><u>ด้านความเหมาะสม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบพื้นที่ศาลาริมชายฝั่งให้มีความคงทน แข็งแรงต่อการกัดกร่อนของสภาพอากาศริมทะเล 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เสนอศาลาพักผ่อนกลางแจ้ง น้ำด้วย โครงสร้าง ค.ส.ล. เพื่อทนทานต่ออากาศ - กระเบื้องหลังคาใช้ซีแพค โม่เนี้ยเพื่อความคงทน
9. การออกแบบลานจอดรถ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่โล่งบริเวณหน้าศาลแขวงซึ่งเป็นพื้น ค.ส.ล. ทำให้เกิดการเก็บความร้อน 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบตามพื้นที่โดยรอบเพื่อความสะดวก - การตกแต่งพื้นที่ใช้วัสดุที่คงทน และ เพิ่มส่วนร่วมเงาในการลดความร้อน - พื้นที่จอดรถใช้วัสดุที่ง่ายต่อการก่อสร้าง จัดให้มีบริเวณกันแดดในส่วนจอดรถ และ ให้มีร่มเงาจากต้นไม้โดยรอบ 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบทางเข้าออกพื้นที่ควรมีความกว้าง 7.5 ม. และ ทางเดินรถภายในเป็นแบบ One - Way - อาคารจอดรถใช้โครงเหล็กกันสนิม - ใช้ส่วนผ้าซิงกันความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพปัจจุบัน	แนวคิดในการออกแบบ	แนวคิดในการออกแบบ
10. การออกแบบถนน	<p>- พื้นที่ทางเดินรถเป็นแบบ Two – Way ไม่มีเกาะกลางถนน และ บริเวณตามทางแยก</p> 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เสนอการออกแบบเกาะกลางถนนตามทางแยกบางจุด เพื่อ กำหนดขอบเขตของพื้นที่ และ รูปแบบไม่บดบังการสัญจร - กำหนดถนนบางเส้นทางเป็นแบบ Two – Way เพื่อลดการจราจรติดขัดตรงทางแยก 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <p>- วงเวียนตรงทางแยกเพื่อกำหนดขอบเขต</p> <p>- ถนนไม่มีเกาะกลางเพื่อไม่ให้เสียพื้นที่ถนนสู่การสัญจร</p>
11. ทางจักรยาน และ ที่จอดรถจักรยาน	<p>- ไม่มีจุดจอดรถจักรยานอย่างชัดเจน</p>	<p><u>ด้านความเหมาะสม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการออกแบบที่จอดรถจักรยาน และ ทางเดินรถจักรยานเน้นการสัญจรตามถนนสายรอง และ แยกทางรถออกจากถนนเพื่อความปลอดภัย 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p>
12. การออกแบบทางเท้า	<p>- มีสภาพทรุดโทรม และ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตามบริเวณทางเท้า</p> 	<p><u>ด้านประโยชน์ใช้สอย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาลำโพงมีความสวยงามมีความมั่นคงแข็งแรง และไม่ตัดผ่านบริเวณที่ดินพังทลายได้ง่าย - รูปแบบทางเท้า 1 คน ใช้พื้นที่ 0.60 ม. ดังนั้นทางเท้าควรมีความกว้างอย่างน้อย 1.20 ม. และ มีร่มเงาให้ความร่มเย็นควรเพิ่มพื้นที่อีก 0.80 ม. เพื่อความสะดวก 	<p><u>ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม</u></p> <p>- ทางเท้าปูพื้นด้วยวัสดุที่แข็งแรง และ แบ่งสัดส่วนพื้นที่ทางเดินด้วยแนวต้นไม้</p>

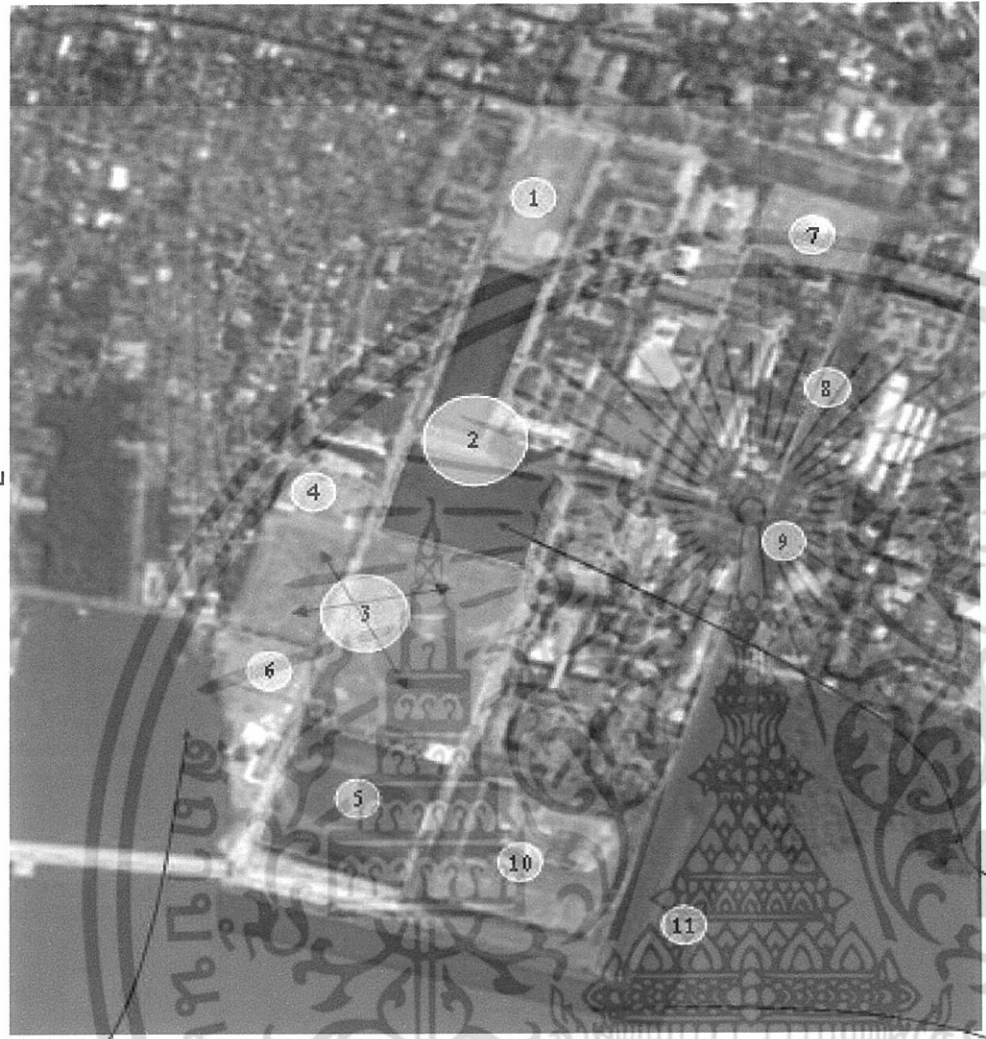
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

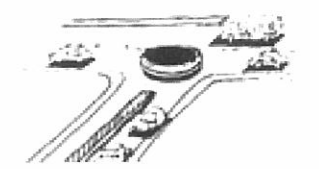
ภาพที่ 5.1 แสดงการพัฒนาพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

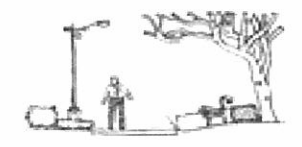
1. สวนเฉลิมพระเกียรติ
- บำรุงรักษาเพื่อความสวยงาม
2. พื้นที่ลานเมืองหน้าศาลแขวง
- ปรับปรุงพัฒนาให้เป็นลานอเนกประสงค์ให้มีความร่มรื่น และ เป็นพื้นที่จอดรถ
3. บริเวณสวนสาธารณะ
- เส้นแอกวางทางเท้าพื้นที่เพื่อต่อเนื่องขององค์ประกอบ และ พัฒนาให้มีความสวยงาม
4. ศูนย์ชุมชน
- ปรับปรุงพื้นที่เพื่อส่งเสริมบริเวณ
5. สนามกีฬา
- ปรับปรุงภายในอาคาร และ พื้นที่โดยรอบ
6. กรมเจ้าท่า
- เส้นย้ายอาคารเพื่อเปิดพื้นที่ และ จัดแนวบริเวณให้มีสัดส่วน

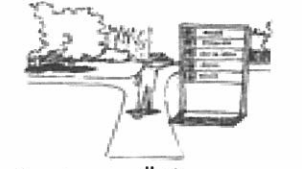
7. หอพระ
- ส่งเสริมเพื่อแสดงถึงขอบเขต และ ที่หมายตาของพื้นที่
8. ถนน - ทางเท้า
- ปรับปรุงเพื่อเป็นถนนสู่พื้นที่กิจกรรม และ ที่หมายตา
9. ทางแยก
- เส้นกำหนดบริเวณ และ ขอบเขตพื้นที่
10. ศาลารวมใจ
- ขาดการได้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เส้นทางการรวมพื้นที่ ให้เป็นหลวมๆ ฯลฯ
11. พื้นที่พัฒนาริมชายฝั่งทะเล
- ปรับปรุงส่งเสริมกิจกรรมให้เป็นที่ยอมรับ

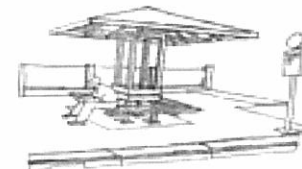
- บริเวณทางแยกจัดขอบเขตพื้นที่สาธารณะ

- บริเวณทางเดินจัดพื้นที่ทำนั่ง และ ร่มเงา

- บริเวณปลายขอบพื้นที่สาธารณะ
- จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลายประกอบ
- ใช้ป้ายสแตนเลสพ่นเคลือบ และ ทนฝน

- บริเวณอาคารจัดให้มีความสะดวกส่งมอบบริเวณทางเดิน
- โครงสร้างไม้เนื้อแข็ง
- หลังกว้างส่งยกระเบียง

พื้นที่กิจกรรมงานประเพณีประจำปี
- บริเวณลานอเนกประสงค์จัดเป็นพื้นที่เดินบางส่วนและพละงานประเพณี

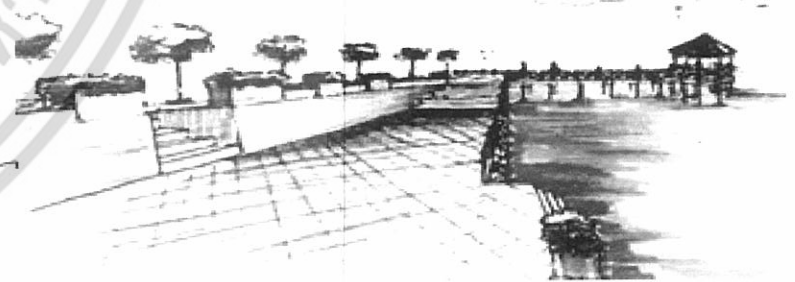
แนวคิดการพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล

พื้นที่กิจกรรมกรมเจ้าท่า

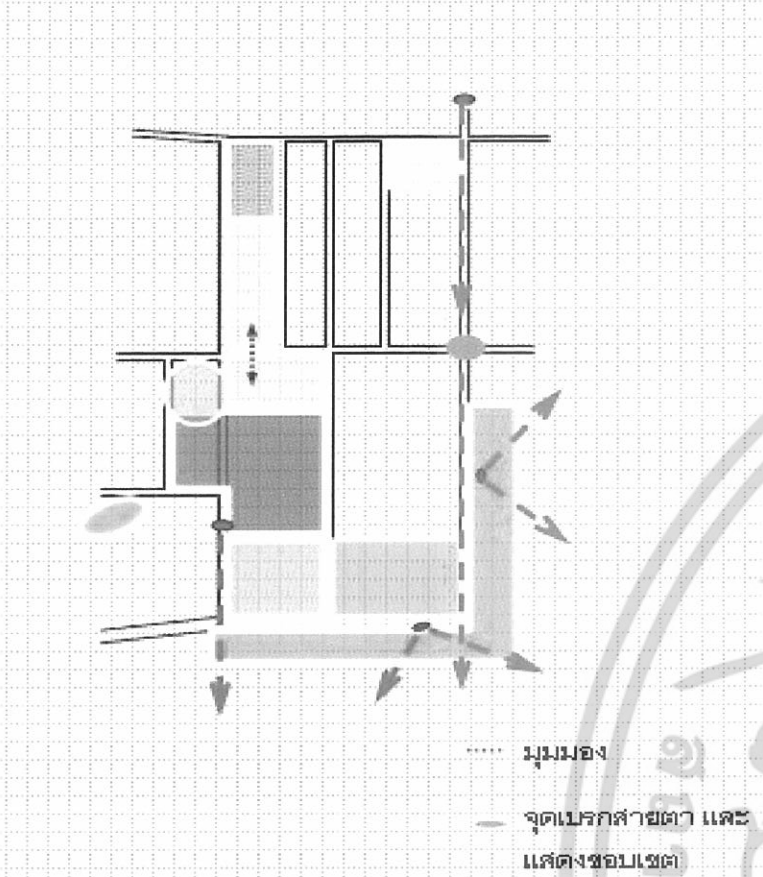
พัฒนาพื้นที่กรมเจ้าท่าเพื่อเป็นจุดชมวิวและกิจกรรมริมสาธารณะ

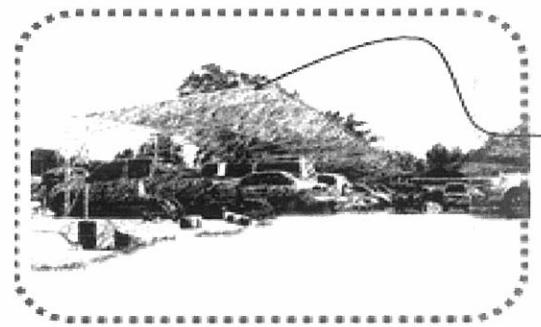
พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล

ภาพที่ 5.2 แสดงแนวคิดการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

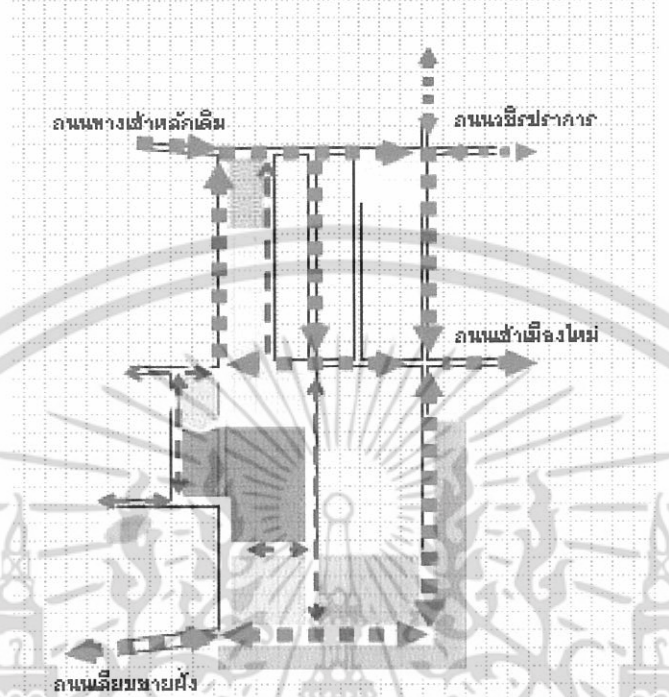
กำหนดจินตภาพภายในพื้นที่

อาคารจอตรก
ใช้โครงสร้างสแตนเลสคงทนต่อการกัดกร่อนจากอากาศ

ศาลาพักผ่อนภายในพื้นที่สาธารณะ
ใช้โครงสร้างไม้เนื้อแข็งหลังคามุงกระเบื้องดินเผา

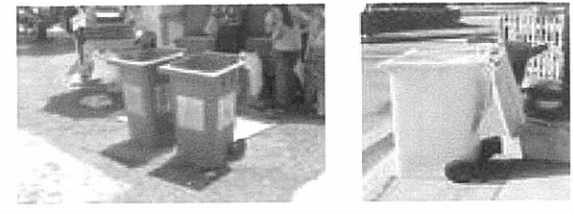

กำหนดการสัญจรภายในพื้นที่

- เส้นทางสัญจรภายในบางพื้นที่เป็นทางเดินรถแบบ two-way

- ห้องน้ำภายในพื้นที่ออกแบบไม่ให้ความโดดเด่น
- ออกแบบให้มีทางเข้าแยกชาย - หญิง
- มีการเก็บค่าบริการห้องน้ำสาธารณะ
- โครงสร้างอาคารเป็นค.ส.ต. มุงด้วยหลังคาซีเมนต์โมเนีย

- ถังขยะภายในบริเวณติดตั้งตามพื้นที่ริมทางเดิน ตามจุดซึ่งมีระยะห่างรัศมีประมาณ 30 - 50 ม.

กำหนดพื้นที่สาธารณะ

1. พื้นที่จอตรก
2. พื้นที่กิจกรรมสาธารณะ
3. พื้นที่ชมวิวยุริยชัยฝั่ง
4. พื้นที่สวนสาธารณะ
5. จุดกำหนดขอบเขต
6. ศาลารวมใจ (ศูนย์ดูแลพื้นที่สาธารณะ)

แผนผังการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ

ภาพที่ 5.3 แสดงแผนผังการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมการผังเมือง. 2540. **ผังเมืองรวมเมืองชลบุรี**. ปรับปรุงครั้งที่1. ครั้งที่5 ม.ป.ป.
 กองวางแผนโครงการ ฝ่ายวางแผนโครงการและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
รายงานการสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง-ลำพูน,
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, **คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้าน**
กายภาพประเภทวัด เล่มที่ 2: วัดในภาคเหนือ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เจษฎา รื่นเรียง และคณะ. 2543. "โครงการวางแผนพัฒนาชุมชนเมืองแสนสุข."
 ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. **คู่มือพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ :
 ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.
- รูปนีย์ รัตน์ถาวร. 2545. "แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทะเลน้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ."
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เดชา บุญค้ำ. 2543. **คู่มือแนวทางสำหรับเทศบาลในการทำให้เมืองน่าอยู่**. : กองทุน
 พัฒนาเมืองในภูมิภาค
- บุรารัตน์ โยธีเสวต. 2548. **การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดเจวง**
อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย,สถาบันเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บริษัท สำนักพิมพ์ พี เอส พี จำกัด. **คู่มือท่องเที่ยวCompact Guide**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 พี เอส พี.
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
แผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดนครราชสีมา เล่ม 2, การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2528.
- วิมลสิทธิ์ ทรายงกูร. ม.ป.ป. **พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ดา สุทธิจิตไพศาล. 2530. "โครงการปรับปรุงชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา."
 ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ. ม.ป.ป. โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาเมืองชลบุรี และ ปริมณฑล พ.ศ. 2546-2565. : สถาบันที่ปรึกษาเพื่อ
พัฒนาประสิทธิภาพในราชการ

สุเมธ รัตนเมธา, คู่มือการท่องเที่ยว, บริษัท พี.เอ. ลิฟวิ่ง จำกัด, กรุงเทพมหานคร.

สมพล ดำรงเสถียร. ม.ป.ป. การออกแบบชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สิทธิพร ภิรมย์รื่น. 2526. "การวางแผนกับการวางผังเมืองกรุงเทพ." : ภาควิชาการ

ออกแบบและวางผังชุมชนเมือง สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อิทธิพงศ์ สิงหนาท. 2541. "โครงการปรับปรุงย่านพาณิชยกรรมชุมชนเมืองสมุทรปราการ."

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ชบ 52006 / 11

สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี

ถนนวิชิตปราการ ชบ 20000

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า เขตเทศบาลเมืองชลบุรีมีแผนที่จะพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่
ในอนาคต ซึ่งปรากฏตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง เทศบาลเมืองชลบุรีและปริมณฑล พ.ศ. 2546 -2565

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 มกราคม 2546

(นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์)

นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี

กองวิชาการและแผนงาน
งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
โทร. (038) 287035 ต่อ 132

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาลัยจิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายนิรุดี แซ่ตั้ง รหัสประจำตัว 44064036 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวคิดการพัฒนาภูมิทัศน์ พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี (CONCEPT DESIGN LANDSCAPE OF MUNICIPALITY CHONBURI COAST PUBLIC DEVELOPMENT)” โดยมี ผศ.สมพล คำรังเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

ทั้งนี้ให้นักศึกษากันคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2548

(รศ.ดร.อิทธิพล แจ่มจัด)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5522

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๗ ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวขวัญชนก ศักดิ์โมยิท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายนิรุดี แซ่ตั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวความคิดพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็น อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายนิรุดี แซ่ตั้ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5522

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายพิทักษ์ คุณโน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายนิรุดี แซ่ตั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวคิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี” โดยมี ผศ.สมพล คำรงค์เสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายนิรุดี แซ่ตั้ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศศ 0524.04/ 0992

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายรุสลัน โตะแปเราะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายนิรุดี แซ่ตั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวคิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายนิรุดี แซ่ตั้ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร.3692

ที่ ศษ 0524.04 / 5522

วันที่ ๑๗ ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.อรรถพร ฤทธิเกิด

ด้วย นายนิรุทธิ์ แซ่ตั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวความคิดพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี” โดยมี ผศ.สมพล คำรังเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็น อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบ มาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยชี้แจงงานวิจัย ของ นายนิรุทธิ์ แซ่ตั้ง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง
แนวความคิดพัฒนาสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
เทศบาลเมืองชลบุรี

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

- ข้อ 1. เพศ
 ชาย หญิง
- ข้อ 2. อายุ ปี
- ข้อ 3. ท่านมาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลโดยวิธีใด
 รถยนต์ส่วนตัว รถจักรยานยนต์
 รถจักรยาน รถประจำทาง
 เดิน อื่นๆ
- ข้อ 4. ปัญหาใดที่ท่านประสบเกี่ยวกับ เส้นทางสัญจรสู่พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
 การจราจรติดขัด ที่จอดรถไม่เพียงพอ
 ถนนค่อนข้างแคบ ขาดทางเท้า
 การเข้า - ออก ล้ำบากเพราะทางเดินรถ
 อื่นๆ
- ข้อ 5. ท่านมาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเพราะเหตุใด
 ทำงาน พักผ่อน - ออกกำลังกาย
 ติดต่อราชการ อื่นๆ
- ข้อ 6. ท่านมาในพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลสัปดาห์ละกี่วัน
 1 วัน 2 วัน
 3 วัน 4 วัน
 5 วัน ตั้งแต่ 6 วันขึ้นไป
- ข้อ 7. ส่วนใหญ่ท่านมาใช้พื้นที่ในบริเวณใด ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ส่วนราชการ สวนสาธารณะ เช่น ท่าหน้าน้ำ ฯลฯ
 สนามฟุตบอล พื้นที่ริมชายฝั่งทะเล
 หอพระ อื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ข้อ 8. ท่านมาใช้พื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเล เป็นระยะเวลาานานเท่าไร
- น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 1 – 2 ชั่วโมง
- 3 – 4 ชั่วโมง มากกว่า 5 ชั่วโมง
- ข้อ 9. สถานที่ใดเป็นที่สังเกต หรือ ที่หมายตา บริเวณเทศบาลเมืองชลบุรี
- มี โปรดระบุ
- ไม่มี
- ข้อ 10. ท่านคิดว่าสิ่งใดคือสัญลักษณ์ ของพื้นที่สาธารณะริมชายฝั่งทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี ที่เห็นได้ชัดเจน
- ศาลาว่าการเทศบาลเมืองชลบุรี
- เรือนจำ
- หอพระ
- ศาลจังหวัด
- อื่นๆ
- ข้อ 11. ท่านมีความเห็นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี อย่างไร
- ปลอดภัยดี
- ไม่ปลอดภัย เพราะ
- ข้อ 12. ท่านต้องการให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ริมชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี หรือไม่
- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย เพราะ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายนิรุดี แซ่ตั้ง
วัน เดือน ปีเกิด	27 สิงหาคม 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	200 ซ. อ่อนนุช 17 แยก 18 เขตสวนหลวง แขวงสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก/โปรแกรมวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม จาก สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้